

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Bohn

OEFENINGEN

BIJ DE

Nederlandsche Spraakkunst

DOOR

DR. P. J. COSIJN,

Leeraar aan de Hoogere Burgerschool te Haarlem.

HAARLEM,

DE ERVEN F. BOHN.

1870:8

Bahn

870:8

Marie W.

OEFENINGEN

BIJ DE

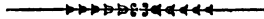
Nederlandsche Spraakkunst

DOOR

DR. P. J. COSIJN,

Leeraar aan de Hoogere Burgerschool te Haarlem.

Tweede Druk.

HAARLEM,
DE ERVEN F. BOHN.
1870.

VOORBERICHT.

Welk artikel van ons Burgerlijk Wetboek een uitgever 't recht geeft op een voorbericht, is mij onbekend. Maar toen ik den mijnen verklaarde er geen te willen schrijven, was zijn blik zoo onheilspellend, dat ik werkelijk bang ben geworden, dat er zoo'n artikeltje bestaat. Ten einde nu buiten 't bereik van Themis' wrekenden arm te blijven, deel ik bij wijze van Voorbericht mee, dat dit niet de eerste, maar de — door tijdsomstandigheden onveranderde — tweede uitgave is der oprechte Haarlemsche Oefeningen; dat een woordenlijstje met voorafgaande geslachtregels de Aan-

teekeningen heeft vervangen; eindelijk dat ik hevig verlang naar 't verschijnen van een werkje, 't welk in denzelfden geest geschreven en beter naar vorm en inhoud 't gebruik van deze zouteloze opstelletjes verder onnoodig zal maken. 'T behoeft geen betoog, dat de laatste zinsnede de goedkeuring der Firma niet wegdraagt.

Haarlem, 31 Aug. 70.

P. J. C.

SPELLING.

1. D Haarlemjer Laurens Janszoon heet d uitvinder d(2n v.) boekdrukkunst.
2. D Loch.mjer diamanten zijn kwartskristal(mv.)
3. D dichter Camphuyzen was een Gork.mler van geboorte.
4. D Dokk.mjer Nieuwe zijlen zijn een merkwaardig sluiswerk.
5. Van Nestors lip(mv.) vloeide een taal zoeter dan hon.g.
6. D kro-n.ng d(2 nv.) kon.ngs heeft op pleght.ige w_y^eze plaats.
7. De monn.k(mv.) beho-ren tot versch_y^eden orde (mv).
8. Hav.k(mv.) zijn roofvo-gels; zij worden dikw.ls geschoten.
9. De Zat.rdag is naar Saturnus, de Di|sdag naar d krijgsgod Thys genoemd.
10. B.zonder liefelijk zijn de to-nen d(2 nv.) nachtegaal.
11. B.zonder welluidend is 't gezang d(2 nv.) leeuwer.k.
12. Heerl.k zijn de zilver to-nen der nachtegaal(mv.) en leeuwerik(mv.)
13. Het kwe-len der vo-gel (mv.) verrukt d mensch.
14. D houthandelaar(mv.) ko-pen Noordsche de-len op.
15. Door verde-ling van d arb_y^ed word veel werks bespaard.

16. D mensch bestaat uit twee de-len; nam.lijk uit li|chaam en ziel.
17. Met Januari ko-men de be-ren los.
Zelfs de sterrenhemel heeft zijn be-ren.
De-ze jongelieden zijn ongelikt be-ren.
Ve-le landman(mv.) leggen zich toe op 't vetmesten van be-ren.
18. Uit be-ten maakt men suiker. Een be-te broods vraagt d be-delaar.
D ongelukkig werd door een dol hond gebe-ten.
19. U zuster(mv.) bege-ren hun kleedje(mv.) te ge-ren.
20. D best jene-ver is d dubbelgeb^e_yde.
D n^e_yver b^e_y gaart zich hon.ng uit bloem(mv.)
Aardb^e_yen zijn geurig vruchten.
21. Wij verb^e_yden t^e_yding van ons b^e_yde broeder (mv.).
De he-mel ge-ve, dat zij alleb^e_y noch in le-ven zijn!
22. Willem d derd paarde dapperheid aan bel^e_yd.
Bel^e_ydt elkander u gebre-ken.
Hij heeft mij zijne zwakheid(mv.) bele-den.
D vergadering werd op d gewoon t^e_yd bel^e_yd.
23. D kok(mv.) ber^e_yden d sp^e_ys(mv.), d koetsier(mv.) d grin^e_ywegh.
D braaf is steeds ber^e_yd zijn ^e_ygen voordeel aan 't h^e_yl van anderen op te offeren.
24. Behoef ik u noch te beto-gen, dat 2×2 vier is?
De he-mel is in ons land vaak met donkere wolken beto-gen.
Zijn wapenrusting aangeto-gen hebben spoe de zich d held naar d strijd.
25. De Haarlem^e_r ble-kers zijn welbekend.
Het zonnelicht zal deze ge-le kleed(mv.) ble-ken.
D d^e_yk (mv.) ble-ken niet bestand te zijn tegen d kracht d(2 nv.) water.
26. Bl^e_yde(mv.) zijn bele-geringswerktuigen; wij zijn bl^e_yde zulks te weten.
27. D minister(mv.) ontbo-den d dienstdoende boden (mv.).

28. Ho-ge bo-men vangen veel wind.
 Vat(mv.) moeten van bo-men voorzien zijn.
29. Wij bo-gen op ons afkomst.
 Allen bo-gen voor d wil d(2 nv.) geweldenaar.
 Een brug van 5 bo-gen verbind d b_y^{ei}de oever van d Theems.
 De bo-gen d(2 nv.) Indiaan (mv.) zijn lang en taai.
30. D de-gen we-ten wij ter de-ge te hante-ren.
31. D ^{ei}yke-kroon is een ridderorde.
 D maat(mv.) en gewichten worden ge^{ei}ykt.
 Ge^{ei}ykte term(mv.) te be-zigen is zaak.
 Ons voorvader(mv.) voed/en zich met ^{ei}ykel(mv.)
32. Geen mens is zonder f^{ei}yl(mv.), geen smid zonder v^{ei}yl(mv.).
 T oude Rome was een v^{ei}le stad.
 Dit ijzer dient gev^{ei}ld; er zijn roestvlekken op.
 Een gro-te hoeveelheid oud ijzer wordt gev^{ei}ld, in v^{ei}ling ge-braght.
 Met v^{ei}lloof bekransten zich de dichters.
 Niemand is v^{ei}lig voor d slag(mv.) d(2 nv.) Fortuin.
33. T is een f^{ei}t, dat ik d f^{ei}t in mijn vinger heb gehad.
34. T is ieders zaak de te-ring naar de ne-ring te zetten.
 De bergvolken gene-ren zich met jaght en ve-teelt.
 Onopgevoede lieden gene-ren zich om niemand.
35. Wij gelo-ven niet aan 't wonderbaarlijke d(2 nv.) tafeldans.
 T is lichtzinnig meer te belo-ven, dan men kan volbrengen.
36. Karels strijdgeno-ten vergo-ten hun bloed voor een rechtvaardige zaak.
 Onze speelgeno-ten geno-ten d vreugd des le-vens in vol mate.
 Bo-ven d re-genbak zijn twe- lo-ze go-ten aangebraght.
 Wij verfoeijen d onverdraagzaamheid onzer liefdelo-ze ge-loofsgeno-ten.
 Hoed u voor di man; het is een loos vos en een eerloos schurk.
37. D handgreep(mv.) van 't geweer zijn gemakkelijk aan te le-ren.

- D opstandeling(mv.) vergre-pen zich aan 't goed van ander(mv.).
38. D wond-heler wilde 't gevaarlijk mijn(2 nv.) toestand niet verhe-len. Geen geneesmiddel(mv.), zei hij, alleen rust kon mijn wonde he-len.
De he-ler is net zoe goed als de ste-ler.
39. U he-sche stem belet mij u te verstaan.
D matroos(mv.) he-schen d z^e_ylen op.
40. Zij he-ten Coster d uitvinder d(2 nv.) boekdrukkunst.
Wij he-ten onze vrienden van harte welkom.
Jacob van Maerlant werd d vader der Dietsch dichters gehe-ten.
Hoe kunnen wij koud koffi- he-ten?
D deugniet schre^e_yde he-te traan (mv.) van berou-, toen hij op he-terdaad betrap^d_t was.
41. Gehe-le ho-pen steenko-len werden voor een spotprijs verkocht.
D groenteboer(mv.) ho-pen hunne ro-de ko-len bij ho-pen te verko-pen.
Door d gloed der steenko-len sto-ven de kok(mv.) d bloemko-len gaar.
42. Ho-zen zijn kous(mv.), ho-zen luchtversch^e_ynsel(mv.)
43. Wij e^e_ylen naar huis. Ons broeder ligt ziek; hij heeft d gansch nacht ge^e_yld. Misschien zal hij herstellen; maar vl^e_yen wij ons met geen e^e_ydel hoop!
44. D landlui bergen 't karw^e_yzaad, zetten d ko-renschoof(mv.) aan gasten, bepo-ten de land(mv.) met r^e_ys en werken aan d hooiro-ken. Velen hebben daar een goed karw^e_y aan.
45. D kamer was zoo eng, dat men zich niet wenden of ke-ren kon en tevens zoo vuil, dat men ze waarlijk wel eens mocht ke-ren.
46. D rotsklo-ven verborgen d ro-vers aan d o-gen der soldaten.
D knecht(mv.) klo-ven brandhout, d hond(mv.) d hun toegeworpen been(mv.).
47. D keel(mv.) van duizend nachtegaal(mv.) vervulden $\frac{1}{2}$ bos|chage met d zoetste to-nen.

48. Om zich aan onze liefko-zingen te onttrekken, ko-zen zij 't hazenpad.
49. Hij overlaadde mij met geschenken, me-nende aldus d vriend-schap te kunnen aankwe-ken.
50. Als gij 't paardrijden wilt le-ren, raad ik u aan ge-le-ke-len en le-ren broeken te laten maken. Of wilt gij d mijne le-nen? Luiaard(mv.) le-nen met hun elleboog(mv.) op tafel.
51. D l_y^{ei} heet de z_y^{ei}de, waarheen d wind waait.
 Als ge u les opzegt, ga 't als van een l_y^{ei}den dakje.
 Aan d l_y^{ei}band lo-pen is kinderwerk.
 Laat u steeds door verstand, nimmer door blind drift l_y^{ei}den,
 of gij zult vaak door u e_y^{ei}gen onbezonnenheid l_y^{ei}den.
 Alcibiades l_y^{ei}dde een losbandig le-ven.
 Ik mag uwen vriend niet l_y^{ei}den.
 D gidsen l_y^{ei}den d lastdieren aan d teugel voort.
- / 52. De r_y^{ei}kd_{om} de-zes mans bestaan in 't bezit van l_y^{ei}groef(mv.) en steenko-lenm_y^{ei}nen.
 Door spottern_y^{ei} zocht hij m_y^{ei}n gezagh te onderm_y^{ei}nen.
 Op d laatste v_y^{ei}ling heb ik dit voor w_y^{ei}nig geld gem_y^{ei}nd.
 Hij omklemde zijn v_y^{ei}and, als 't v_y^{ei}l d e_y^{ei}keboom.
53. Te-ge-no-ver d geestelijken of klerken stonden de le-ken.
 Mijn overle-den broeder(mv.) gele-ken sprekend op mijn moeder.
 Eerlijk gespro-ken, deze zaak heeft mij nooit gele-ken.
54. Op d jaarmarkt dre-ven d koopman(mv.) een levendig handel in l_y^{ei}nzaad en me-krap.
 Ook de l_y^{ei}nbaan heeft ze-helden opgele-verd.
 Daar onze belangen dezelfde zijn, trekken wij steeds een l_y^{ei}n.
55. D fabrikant(mv.) lo-gen 't l_y^{ei}nwaad.
 Ga met geen lo-gens of v_y^{ei}nzerij om!
56. De pas ont-loken ro-zen ro-ken geurig in d ochtendstond.
 Toen de dieven lont ro-ken, zetten zij 't op een lo-pen en ont-kwamen. /

- ! Nauw hadden wij de o-gen gelo-ken, of 't brandalarm deed ons verschrikt ontwaken.
57. De matro-zen poe^esen d lo-pen hunner geweren.
Hij kijkt zoo vreemd, alsof hij 't in Keulen hoort onwe-ren.
De slag(mv.) d(2 nv.) Fortuin zijn niet af te we-ren.
58. D jaghthond(mv.) v^wroeten met d po-ten in het zand.
D tuinman(mv.) po-ten aardappels.
59. D me-de is een bekend ho-nigdrank.
60. D schippers me-ren hun schip(mv.).
De vere-niging van landwinning stelt zich ten doel alle me-ren des lands droog te maken.
61. Verm^eid zelfs d sch^ein van 't kwade!
Verm^eid u in de heerlijke omstre-ken de-zer stad.
Ons knecht(mv.) en meid(mv.) gaan he-den spe-lem^eten.
62. De me^ett(mv.) te-ren op d kaas.
D smeulende houtm^ett verspre^edde we^eid en ze^eid een dik rook.
63. Hoe men 't ook met deze onverbe-terlijk knaap aanlegge, het is d Moriaan gewass|en. /
64. De blad(mv.) der scharen worden door ne-ten verbonden.
65. De-ze dame maakt een bevallig ne^eging.
Wij ne^egen onze o-ren naar zijn welspre-kend re-de.
Zijt gij gen^eigd d armen u hulp te verle-nen?
D zon ne^egde ten ondergang, de maan verrees aan d Westerkim.
66. Ons dischgeno-ten pellen no-ten.
Zij hebben veel no-ten op hun zang.
Geno-ten weldaden te verge-ten staat gel^ek met ondankbaarheid.
67. Op d woorden dezes mans kan men geen p^el trekken.
D diepte van d Oceaen is onp^elbaar.
Als een p^el uit d boog e^lde d vluchteling voort en was weldra uit 't ber^ek zijner vervolgers.
68. D mensch is met re-de begaaf|, een re-delijk schepsel.
D voorzitter hield een treffende re-de.

Het is onbeleefd iemand in de re-de te vallen.

D woorden worden in twaalf soorten of re-dede-len verdeeld.
Van der Palm's re-devoeringen zijn uitste-kend; zijn re-de-naarstalent was groot.

Er zijn re-kenkunstige en meetkunstige re-den(mv.).

Welke re-den(mv.) kan men hebben, om zijn ei-gen welzijn niet te bevorderen?

Dat kind luistert naar geen re-de.

Er liggen gepantserd oorlogsche-pen op d re-de.

Een re-der rust sche-pen uit. /

69. D reik(mv.) in Vondels drama(mv.) zijn verhe-ven.

Men heeft een nieuw reik huis(mv.) aangebouwd.

D nimf(mv.) reiken in d boss|en.

D schaats-reikers zwieren lustig langs d breed reikbaan.

Welk een fier reikpaard zie ik daar!

Het is heerlijk d reikunst te beoefenen. /

70. De valk vervolght d reiker.

De-ze parelhandelaar heeft een reiker in zijn dienst.

71. D reik(mv.) reiken d arm(mv.) aalmoes(mv.) toe.

Welk zijn d drie reik(mv.) d(2 nv.) natuur.

D maght de-zes vorst reikt ook buiten zijn reik(mv.).

'K zie onder hen niets dan reik(mv.), zo-ver mijn o-gen reiken.

72. D me-nighte aanbidt d reizend zon.

Er heers|t te-genwoordig een waar reiswoede.

Wij hebben veel gereisd. Reizen wij daardoor in u aghting?

De haar(mv.) reizen mij te berg, als ik daaraan denk.

Ik herhaalde e-nige reizen mijne woorden, voordat hij mij verstond.

Zij bepo-ten dit land met reis.

Haafner heeft zijn reizen boeiend beschre-ven.

Na 't sluiten d(2 nv.) vrede reizen d effecten.

U e-dele handelwijze doet u in ons aghting reizen.

- D ballon d(2 nv.) luchtr^{ei}ziger wilde niet r^{ei}zen.
 D r^{ei}kaard kan veel geld verr^{ei}zen.
73. Om iets van hem te verk^{ei}gen, moet men hem het vuur aan d sche-nen leggen.
 Napoleon's legerbende(mv.) sche-nen onverwin-lijk.
74. Voor Josephs schoof bo-gen zigh d overige ko-renschoof(mv.) ne-der.
 D(mv.) leerlingen scho-ven d schuld van 't gebeurde op hun leermeester.
75. Nederland telt dri ho-geschool(mv.).
 In deze water(mv.) scho-len baars(mv.) en ander visch(mv.); bij geheel scho-len kan men ze met d ze-gen vangen.
76. Heemskerk en zijn tochtgeno-ten scho-ten vast in 't ijs.
 Trots hun slo-ven ko-men de sukkels niet vooruit.
 De dienstm^{ei}sjes dragen slo-ven.
77. Men zal eerlang Luxemburgs vestingwerken slo-pen.
 Om de kussens doet men slo-pen.
 D rovers slo-pen in d woning. /
78. Geen slo-ten noch slo-ten bev^{ei}ligen d hechtst slo-ten te-gen 't slo-pend geweld d(2 nv.) tijd.
79. D kok(mv.) staken 't wildbraad aan d spit(mv.).
 D gems(mv.) sprongen d rotssplit(mv.) o-ver en waren in een o-genblik uit 't gezicht.
80. Amsterdam heeft ontelbaar veel straten en ste-gen.
 Na een lang ri^d ste-gen wij doodmoe van d paarden af.
 Wie kan je-gens ste-ge perso-nen voorko-mend zijn?
81. Zij scholden d geestelijk(mv) uit voor bemoeiziek ste-ken.
 Wij zagen U in e-del to-rn ontste-ken.
82. Op d hard straatste-nen uitgestrekt deed d bedelaar niet dan kermen en ste-nen.
83. De vurig ros(mv.) st^{ei}gerden en schuimden.
 D vrachtschip(mv.) loss|en aan d st^{ei}ger.

- D bergbest^{eij}ger dringt op ze-ker hooghte 't bloed neus en o-ren uit.
84. Wij volgen t_hans d Gregoriaansch st^{eij}l.
 Ve-le gebou(mv.) rusten op st^{eij}len.
 Van der Palm schreef zijn Gedenkschrift in d st^{eij}l van Sallustius.
 Onvervaard r^{eij}zigers beklimmen de st^{eij}lst bergen.
85. Sto-len zijn breed priesterstrook(mv.).
86. T gebruik van sto-ven is schadelijk.
 D vervolgd(mv.) sto-ven voort als kaf voor d wind.
 Wij ko-ken of sto-ven ons sp^{eij}s(mv.).
 Wat een ander onaangenaam vindt, is kloksp^{eij}s voor hem./
87. D vos verandert wel van haar, maar niet van streek(mv.).
 Uit weinig penseelstreek(mv.) kan men d meester kennen.
 De bo-dem is schraal in deze stre-ken.
 Hij deed eenigstreek(mv.) opdeviool; maar zijn ve-delstreek(mv.) kwetsten mijn gehoor. Wie toch kan valsche ve-len ve-len!
88. T stro-pen van wild wordt zwaar gestraft.
 D Spartaan(mv.) gingen in Attica stro-pen.
 D aal kronkelt zigh, als we zijn huid afstro-pen.
 D apothekers verko-pen een menigte stroop(mv.).
89. Een lafjerd laat zigh straffeloos op de teen(mv.) trappen.
 Te-nen dienen tot allerl^{eij}vleghtwerk.
90. Versch^{eij}den vaartuigen pleegt men te te-ren.
 Zij doen hun best 't aangeërfde sommetje op te te-ren.
91. D vroom pelgrim(mv.) to-gen naar Rome.
 Zij te-gen ons dees misdaad aan.
 U leermeester is opge-togen over u vorderingen. /
92. Ook in 't barnen der gevaren beto-ne men moed en onverschrokkenheid.
 Deze armlo-ze schilder maalt met d to-nen.
93. T paghten der ve-ren le-vert veel voorde-len op.

- D twistziek(mv.) zitten elkaar steeds in de ve-ren.
94. Geen sjepters, geen troon(mv.), geen kroon(mv.) we-gen op tegen 't bezit van een gerust gewe-ten.
Met schoon woorden trachtte hij mij daarheen te tro-nen.
95. T veeg lichaam des stervend lag op d sponde uitgestrekt.
In een paar veeg(mv.) had d knecht d tafel van 't ve-le stof ger^{eij}nigd.
Ik maak mij sterk om di schelm eens d mantel te ve-gen.
D zeelieden ve-gen d zee schoon van ro-vers.
De schoorsteenve-ger heeft juist geen zin^{eij}lijk baantje.
96. Wij vl^{eij}den ons neer in het mollig gras.
Het vl^{eij}t mij niet paard en r^{eij}tuig te houden.
Verafschu| steeds alle vl^{eij}er^{eij}.
97. D ploeg trekt diepe vo-ren in d kl^{eij}grond.
'T gelaat van dit bes|je is vol vo-ren en rimpels.
Begin u slordig afgewerkte taak van vo-ren af aan.
In dees beek(mv.) vangt men vo-rens en fo-rellen.
/ Ik heb u dit van te vo-ren gez^{eij}d. |
98. Is u wel ooit iets dergelijks we-dervaren? Of zijt gij van dergelijk we-derwaardigheden verschoond geble-ven?
D weerglas(mv.) voorspellen fraai we-der.
99. D kr^{eij}g was binnen we^{eij}nig weken beslist.
Na hun stout inval we-ken de v^{eij}anden weldra terug.
Dit ondeugend knaapje word we-kelijk opgebracht.
Dit alleraardigst ventje kr^{eij}gt we-kelijks geld in zijn spaarpot.
D sche-pelingen moesten d hard scheepsbeschuit we-ken.
100. D ridders beschermden we-duwen en we-zen.
Al wat bestaat, heet een we-zen.
Zou deze gewe-zen ze-kapit^{eij}n r^{eij}k wezen?
Elk wiskundig stelling dient bewe-zen.
E^{eij}ndelijk zagen wij ons hoop verwe-zenlijkt.
/ We-zenloos staarde de ongelukkig mij aan.

101. Een de-gelijk geleerde w^{ei}dt zijn gehe-le le-ven aan een enkel onderwerp der omvangrijke we-tenschap.
 Aan d Delphisch Apollo w^{ei}den d Grieken goud drievoeten.
 T h^{ei}ligdom is door d v^{ei}and ontw^{ei}d.
 T gebouw zal worden ingew^{ei}d.
 Wij staan hier op gew^{ei}d grond.
 D koe(mv.) en g^{ei}t(mv.) grazen in d w^{ei}de.
 Zij w^{ei}den uit in loftuitingen over hun kind(mv.).
 Laat u oog(mv.) over dit heerlijk landschap w^{ei}den.
 Wij hadden drie wilde gans(mv.) in ons w^{ei}tas.
 Eerzuchtig(mv.) pr^{ei}ken gaarne met w^{ei}dsche titels.
 Daar dit veld kaal gegraasd is, m^{ei}t het vee verw^{ei}d worden.
 Daar 't jonge-tje zo dik geworden was, moest zijn buisje verw^{ei}d worden.
 Tuss^{ei}n deze vrienden bestond se-dert lang e-nige verw^{ei}dering.
102. Men zal de le-ving van duizend w^{ei}ten bro-den aanbesteden.
 W^{ei}t dit onb^{ei}l aan u ^{ei}gen onvoorzichtigheid!
 Ik verw^{ei}t u niets, doch zal u dank w^{ei}ten, zo- gij m^{ei} uit d o-gen bl^{ei}ft.
103. T uitgelaten volk danste om d m^{ei}boom.
 De stad was versierd met groen m^{ei}.
104. D t^{ei}d zal uitw^{ei}zen, of deze stellingen waarh^{ei}d bevatten,
 of zij bewaarh^{ei}d zullen worden.
 Hij w^{ei}st ons d weg om w^{ei}s te worden.
 Men zong d psalmen op w^{ei}zen van straatlied (mv.).
- 105: D bakkers builen of ze-ven het meel.
 De builen zijn bakkersze-ven.
 Griekenland had ze-ven w^{ei}s(mv.).
106. Hij is handelsr^{ei}ziger in ze-men lap(mv.).
 D kon^{ei}n(mv.) worden met ze-melen gevoed.
107. Prins Maurits vermaakte zich met d z^{ei}lwagen van Stevin.
 D sluis(mv.) he-ten in d Noordelijk gewesten z^{ei}len.

- D z^e_{ij}lsteen trekt het eⁱ_{ij}zer aan.
 Om klaar te komen, mooght gij wel alle z^e_{ij}l (mv.) bijzetten.
108. D z^e_{ij}deworm leeft op de moerbe-zie-boom.
 D weerhaan w^e_{ij}st aan, van welk z^e_{ij}de de wind waait.
 D z^e_{ij}deteelt is een belangrijk tak van n^e_{ij}verheid.
 Op z^e_{ij}delingsche beschuldiging(mv.) te antwoorden is overbo-dig.
 Meu moet iemands zwakke z^e_{ij}de kennen, wil men hem beheers|en.
109. D walvisch(mv.) zo-gen hun jong(mv.).
 Ook uit 't onschuldigst gezegde(mv.) zo-gen zij gif.
110. Job was met bo-ze zwe-ren bedekt.
 De soldaten zwe-ren d eed d(2 nv.) trou.
 Bijgelo-vig(mv.) bezwe-ren d duivel.
111. Kat-tje en Na-tje br^e_{ij}en kous(mv.) voor Papa-tje en Mama-tje.
 De matro-zen dro-gen hun ba-tje.
 Wij vergast|en ons gister aan een haringsla-tje of aan ki-vitsei (mv.)
 Bevestig dit la-tje aan het la-tje van u ta-fel.
 Jonge kat-jes zijn o-lijk, dartel diertje(mv.).
 D regen dringt door d f^e_{ij}nst ga-tjes binnen.
 Er worden veel Moscovi-sche mat-jes gefabriceerd/
112. In d luwte der bos|chage(mv.) is 't koel rusten.
 Geni(mv.) zijn d l^e_{ij}dsman(mv.) der menschheid.
 'T geni is zijn tijd steeds vooruit.
 D Rom^e_{ij}nen meenden, dat elk mensch zijnen genius of gel^e_{ij}geest had.
 D Rom^e_{ij}nen offerden hun genius(mv.) wijn, wierook of bloemen.
 D re-liqui(mv.) van he^e_{ij}lig(mv.) worden vereerd.
 Met ons dri deden wij een wandeling.
 Garibaldi werd onder de kni gewond.

D misdadiger viel op d kni(mv.) en bad om genade.

D ko-libri is 't kl^einst vo-geltje.

D Arabische koffi is d beste. Wij drinken ze elk middag in ginds koffi-huis.

Welk zijn de Latijnsche namen voor Louwmaand, Sprokkelmaand, Zomermaand en Hooimaand?

D apothe-kers verko-pen versch^eden soorten van oli(mv.).

Achter d trali(mv.) beseft men eerst recht 't genot d(2 nv.) vr^eheid.

113. D schako(mv.) der krijgsgevangen(mv.) werden bij massa(mv.) gev^eld.

In deze dal-tje(mv.) hoort men tot ze-ven echo(mv.).

D klerken op de bureau(mv.) worden slecht bezoldigd.

Garibaldi(2 nv.) vrijescharen werden geslagen.

D menu(mv.) voor d maaltijd werden fraai gedrukt.

Wij gaven bruid en bruidegom praghtig cadeau(mv.).

Deze fabri-kant(mv.) stellen sierlijk canapé(mv.) en pendule (mv.) ten toon.

Wij le-zen en herle-zen Molière(2 nv.) comedi(mv.)

De horlo-ge (mv.) worden naar d groot klok gere-geld.

D koffi-plantage(mv.) worden vl^ettig bebouwd.

In domino(mv.) gehuld de-den wij mede aan de maske-rade(mv.).

In d dier-tuin bevonden zich een aantal kakkatoe(mv.), kolibrie(mv.) en ki-vi-ten.

Hebe(2 nv.) jeugd was eeuwig.

114. Gouda is d stad der p^epenfabrick(mv.). Aldaar wo-nen veel p^epenfabri-kanten.

D Jezuiet(mv.) werden door Paus Clemens XIV verdre-ven.

'T Jezui-tisme werd door Loyola gegrondvest.

D Israëliet(mv.) heetten 't volk Gods.

'T Israëli-tisme verbr^eidde zich in Polen.

Waar fabriek(mv.) of trafiek(mv.) bloeien heers|t welvaart.
Rossini(2 nv.) opera(mv.) worden bij bruis\end champagne
vergele-ken.

D sieradi-en en kleino-di-en d(2 nv.) kerk zijn gestolen.

D ra(mv.) dezer li-ni-schip(mv.) worden afgetuigd.

D Israëli-ti-sche gezindte heeft talrijk synago-ge(mv.).

D Jezui-tische leerstukken worden hevig aangevallen.

De Jezui-ten trachten het Jezui-tisme en de Jezui-tische
leerstellingen te verspre^eiden.

115. Wij biljarten met ons twee(mv.), zij met hun drie(mv.)

Catholiek(mv.) en Protestanten stre-den tezamen.

Het catholi-cisme erkent d paus als opperst kerkvoogd.

De catholiek partij bracht d Guise(mv.) ten val.

Het catholiek congres werd te Mechelen gehouden.

Parochi(mv.) he-ten kerspel(mv.), kanunnik(mv.) domheer(mv.). !

D zee(mv.) bruis|ten door d stormwind opgejaagd.

D canoniek boeken zijn kerkelijk vastgesteld.

De kamperfoeli verbre^eidde een zoet geur.

D ree(mv.) sprongen d rotskloof(mv.) over.

D rendieren worden voor slee(mv.) gespannen.

D verho-ging der tarief(mv.) verwekte ontevred-eheid.

D bestje(mv.) kouten bij d koffi-pot.

Deze jongelieden worden voor d bali opgele^eid.

Men beschutte zich met fali(mv.) te-ge-n d regen.

D klassiek kunst is eeuwig.

Het classi-cisme word door dwaas of smakeloos mannen
bestre-den. /

116. De rampzalige(mv.) doorle-ven kritiek tijden.

Lessing(2 nv.) to-neelcritiek(mv.) zijn leerrijk.

D publiek vermakelijkheid(mv.) zijn talrijk.

Wagenaar beschreef d politiek geschiedenis ons(2 nv.) va-
derlands.

D Juli-zon stooft de vrughten.

D fabri-kage dezer arti-kelen is een geh^{ei}_{ij}m.

Eerzughtigen pr^{ei}_{ij}ken gaarne met w^{ei}_{ij}dsche titels.

D kok(mv.) ber^{ei}_{ij}den vla(mv.) uit melk en ^{ei}_{ij}(mv.).

D massief goudklomp woog vijftig pond.

D cursief letters bevorderen de duidelijkheid.

D solo(mv.)wisselen d orkeststukken af./

117. Het glas was beasjemd.

D booswighen worden gegeesjeld of onthalsd.

Pruisjen overwon Oostenrijk.

D reghters vonnisjen d misdadigers.

D secre-taris(mv.) zijn met d correspondenti belast.

D notaris(mv.) zijn tot een broederschap vere-nigd.

D dignitaris(mv.) he-ten zoo naar hun eerambt.

D bibliothecaris(mv.) ordenen d bibliotheek(mv.)

Van d goederen des over-leden(2 nv.) maakt men inven-taris(mv.) op.

118. De Etruri-sche moeras(mv.) wasjemen schadelijk dampen uit.

Sme-rige smous(mv.) poetsjen ons laars(mv.)

De directie heeft gelast, dat d afgebroken telegraafdraad zoude worden gelasjt.

Zij voerden d briesjend ros(mv.) aan d leisjel(mv.) mede.

Wij hooren d winden suisjen, de golven bruisjen, het boomloof ruisjen.

Met spies(mv.), lans(mv.) en kno^{ds}(mv.) bestormen de krijgs-lieden de schans(mv.).

Deze gluips, links, bits, loos, vals, schots mens heeft een krijjsjende stem, een steeds gefronst voorhoofd, een spits, paars neus, een grijs baard, ros haar en flets oogen; reeds in zijn kinds(heid was hij een gr^{ei}_{ij}nsjaard en v^{ei}_{ij}nsjaard en heb ik hem menigmaal ongewassjen d waarheid gez^{ei}_{ij}d; niettemin is hij tot zulk een ellendeling opgewassjen.

119. Op onz dis ontbreekt noch vlees, noch vis.
 Wij less|en ons dorst met fris wijn en krachtig bier en des winters met warme pons en heet bis|chop.
 Het vlees van d kikvors(mv.) is een schaars gerecht.
 De mars|kramer is in zak en as wegens 't verlies van zijn tas, waarin zich zijn kleed(mv.) bevinden.
 De stroobos(mv.)vatten onverhoeds vlam. Wij traghten fluks d brand te blusslen, maar vergeefs; weldra lag d geheel schuur in d as.
 Vergewis u, of gij u les kent en zorg, dat het geleerde nimmer uit u geheugen gewis|t worde.
 De ijsschots(mv.) raken los en dr^{ei}_yven ras voort.
 Dwars door 't bos loopt een voetpad.
 Wis d stof van u laars(mv.) met een stroowis af.
 Links|heid is een le-lijk gebrek.
 Moet ik rechts of links inslaan, om d recht weg te vinden?
 Daar hij wars is van alle partijzucht, kan hij d steller van dit schotschrift niet zijn.
120. D kerk was met rouwfloers behangen; d was|kaars(mv.) verspre^{ei}_ydden een zacht light.
 Op 't zaghte mos onder den ho-gen es uitgestrekt, deden wij d inhoud d(2 nv.) wijnfles(mv.) in ons magen overgaan.
 Geen windje hoorden wij suisten, geen boom ruis|en; de mos(mv.) en andere vogels pikten de hun toegeworpen kruimpjes van onz dis stoutmoedig op.
 De onkies vraag van dez gans niet heus man laat ik liefst onbeantwoord.
 De soldaten waren op mars naar d vijand.
 Eenig matroos(mv.) waren op d mars geplaatst, ander hes|en d z^{ei}_yl(mv.) op.
 Zoowel het was als de was worden gebleekt.
 Een voorwaarts of achterwaarts beweging, een zijdelings of

ruggelings wending kan hem behouden; blijft hij staan,
dan wordt hij door d ko-gel gekwe|st of gedood.

D aarts|bis chop beklom den kans|el.

Ik zal die vals|aard en trots|aard eens pols en, of hij uwe
eis|en rechtstreeks of zijdelings wil ondersteunen.

/121. D oude(mv.) schre-ven d los bi-zonder scherp oog(mv.) toe.
D struis verbergt d kop in d grond, wanneer hij(zij?) ver-
volgd wordt.

D poes(mv.) koesteren zigh gaarne aan d haard.

Welk wis|kunstenaar offerde d god(mv.) honderd os(mv.)?

Met een hees stem ventte hij zijn was|en beeldjes uit.

Zoo ik mij niet vergis, zal hij zich fiks van zijn last
kw^{et}ten.

De besliss|ing van hun geschil dragen zij aan gene(mv.) op.

De moeders sussen d kind(mv.) in slaap.

D trots van dezen trots|aard zal ik fnuiken.

D schip(mv.) kwamen onverhoeds met elkaar in bots|ing.

D beeldstormers roofden d kruis(mv.) uit d kerken.

Wegens d heers|ende ziekte zal men d kermis(mv.) schors|en.

D bloem(mv.) dezer krans(mv.) zijn verflens|t.

De zon bestijgt dagelijks 's hemels trans(mv.).

D poelier(mv.) plukken d gans(mv.).

D as van dit rijtuig raakte in brand. Weldra lag 't gans
voertuig in as.

D boorden d(2nv.) rivier waren met bies(mv.), lis en rus
begroeid.

D kleedje(mv.) der dames waren met fluweel lis(mv.) belegd.

D Engels(mv.) en Rus(mv.) voerden een he-vig oorlog.

T gans Capitoel weergalmde van 't gekwaak der gans(mv.).

T gewas en geplas dezer kind-jes verveelt mij.

De heerlijk zo-mer belooft een voorde-lig gewas.

D landman(mv.) klagen alom over miswas.

- D kers-boom(mv.) en perzik-boom(mv.) staan in bloei.
122. Bij d onverhoeds aanval werden d krijgsbenden gemakkelij^k verstrooid.
- Onverhoeds aangevallen werden de krijgsbenden gemakkelij^k verstrooid.
- Cunaeus was d uitvinder d(2 nv.) Leyds fles.
- Deze onverbe-terlij^k dronkaard verkwanselt zijn geheel have.
- Lens(mv.) zijn aan b^eijde zijde bolvormig geslepen glas(mv.).
- D matroos(mv.) voor d Engels vloot worden ten de-le gepres|t.
- In veel staat(mv.) ligt d pers aan banden.
- D snelpers(mv.) worden door stoom gedre-ven.
- D biljartqueue(mv.) zijn met pommerans(mv.) voorzien.
- Men tw^eijfelt, of de spons(mv.) tot 't planten- of tot 't die-renrij^k beho-ren.
- Men houdt streng toezicht op d balans(mv.) der weegschalen.
- D kans(mv.) van 't spel zijn onze-ker.
- De wilde(mv.) verlustigen zich in krijgsdans(mv.).
- T is onhebbelij^k onder het e-ten te mors|en.
- D maandelij^ks bezoldiging der troepen word uitbetaald.
- Een ieder arb^eijdt voor zijn dagelij^ks brood.
- Vrees-achtig knaap(mv.) worden terecht uitgelachen.
- Laf-erds worden geminacht.
- D reghter noemde d listig oude een schelms grijs-erd.
- 、Dit briefje is kruis|elings geschreven.
123. T verglaas|el overdekt 't aardewerk.
- D gebo|chelde wordt vaak bespot.
- Wij verafschu-wen pol|cherij en ho-vaardij.
- Het spies|en behoort tot de Turks straffen.
- D Rom^en deden hun slaaf(mv.) vaak om 't minst vergr^eijp kruis|igen.
- Twee reghte l^en, die elkaar kruis|en, vormen 4 hoeken.

Deze vals|aard en trots|aard zal zijn straf niet ontgaan.
Door 't te-ken des kruis deed Constantijn d adelaar
vervangen.

Dez vals|erd en trots|erd haten wij van gans|er harte.
D eerzuchtig v_{ij}^{el}ns-aard(mv.) pra|chen om gunstbewijs(mv.).
Wij vonden d sleutelbos op ginds ri|chel.

De Tuileri-en heeten aldus naar d vroeger tilchelbakkerijen.
Wij kul'chen en rolchelen wegens 't ro-ken d(2 nv.) ka|chel.
Na 't opmaken d(2 nv.) balans moet d kas sluiten.

124. Ik was een liefhebber van viss|en; noght|ans verzuimde ik
daarom nimmer mijn werk; alt|ans voor zoover ik mij t|ans
herinner.

De hooghte van dit geberghte is moeilijk te me-ten.
Wegens d langdurig drooghte zijn een menighte dieren
van dorst omgeko-men.

D Carthagers traghtten Rome(2 nv.) legermaght te vernielen.
Hij zeght, dat men door zaghtheid meer wint dan door
kraght.

Ti|chelaar betightte Cornelis De Wit van een aanslaght op
't leven des prins(mv.).

Zijn aanklaght had De Witts val te gevolg.

De schelm is later tot d bedelstaf gebraght. \

De slaghters slaghten 't rundve-; wij slaghten ons braaf
ouders en traghten ons voorgeslaght tot eer te strekken.

Welk geneughte(mv.) biedt 't buitenle-ven niet aan!

T gereght hield een plegtige reghtzitting.

Light ne-vels zwe-ven over d velden.

Een lightzuil l_{ij}^{edde} d Israëliet(mv.) door de woest_{ij}^{en}.

De toght der Frans vlughtelingen door dicht begroeid
bos(mv.), over d hooghte(mv.) en laaghte(mv.) van st_{ij}^l
geberghte(mv.) is merkwaardig; hoeveel ontbe-ringen hebben
zij niet uitgestaan; hoe vaak hebben zij bij d strengst

- koude in d open lught op d voghtig grond overnacht!
 Wees gedaghtig aan d spreuk: Eendraght maakt maght!
 D krijgstught der Rom^eijs le-gers was zeer gestreng.
125. Hou steeds u plight voor o-gen.
 D dame(mv.) dragen zoowel lighte als lighte kleed-jes.
 Een dichter dicht een dichtstuk, de kantwerksters dichten kant.
 T pas geboren wightje woog drie pond, twe- ons(mv.) en een wightje.
 Light mij eens! 't is duister; ik kan niet zien, waar mijn boek light.
 Verlight d zwaar last van weduw(mv.) en wees(mv.).
 D kostbaarst uitgezoghtst gerechten waren op Lucullus' dis aanwe-zig.
 T gedroght huisde in d boghtige kroghten van 't gebergte.
 Zij plaghten met onze klaghten en zughten te la|chen; 't gezicht ons(2 nv.) ellende maakte op hen een klughtig indruk.
 De krijgers hielden bij d vlughtelingen d wagh.
 Hij plaght ongelovig te grimla|chen, zoo dikwijls ik u groete(mv.) aan hem overbraght.
 Ik plaght 's morgens in d vroeghte een wandeling-je te doen.
 D Argo-nauten willen d goud vaght d(2 nv.) ram be-maghtigen.
 Ik koght een echt Engels dogh, dogh had w^el^enig pl^ez^eier van mijn koop, daar 't beest aan de hond-ziekte stierf.
126. D Nederlanders voghten zich vrij van Spanje.
 D dau bevoghticht d vrughtbaar grond.
 D reghters zwigheten voor 't hartstoght-lijk betoogh d(2 nv.) pl^eter.
 Dido ontvlughtte haar broeder en stighhte Carthago.

D herderinnetje(mv.) vleghten krans(mv.).
 Tiberius voedde tegen al aghterdoght.
 A-meghtig zeegh d vlught|ling neder.
 Men los|te d schildwaght gndelijk af.
 D cipier verzaghte 't lot d(2 nv.) gevangene(mv.).
 D berghlught maakt ons lid(mv.) veerkragtig; bij elk
 ademtoght gevoelen wij ons lughtiger.
 Heght niet te veel aan 't gevoelen van ander(mv.).
 Pleghtig zwoeren wij de dwingelandij af.
 Welk een onheil heeft d bal|dadig aangeright!
 D rede zij d rightsnoer ons(2 nv.) gedrag(mv.)!
 D vader brengt alles te offer aan 't h^el zijns zoon.
 Agamemnon braght zijn doghter aan de kuis godin Diana
 te offer.

127. Na de verstroo|ing der vijandelijk legermaght keerden ons
 zege-vierend dapper(mv.) naar hun haardstede(mv.) terug.
 D samenvloei|ing der menighte stremde 't verkeer langs
 d openbaar weg.
 Veel dagbladschrijvers maken zich schuldig aan taalver-
 knoe.ing.
 Aan d verfraa|ing van Parijs worden duizend(mv.) besteed.
 D gewe-tenlo-ze reghter maakt zich schuldig aan reghts-
 verdraa|ing.
 D aarde was weleer in een staat van gloei|ing.
 D roo|ing der aard appelen heeft in 't najaar plaats.
 Door d ontdoo|ing d(2 nv.) sneeuw lo-pen d landen onder.
 Aan zijn bemoe.ing heb ik dit te danken.
128. D dapper krijgsmann plant d vlag op d muur d(2 nv.)
 sterk vesting.
 D vet slaghter velt d mager os.
 D slim paard-ko-per sluit een voorde-lic koop.
 D speelziek jongen verbeuzelt d tijd.

- D vrouw d(2 nv.) huis ontvangt d gast(mv.).
 Het belang d(2 nv.) vaderland staat elk rechtgeaard burger voor.
 D dag-raad gaat d dag vooraf.
 D zon beschijnt d aarde.
 D maan verspreidt haar glans na d ondergang d(2 nv.) zon.
 D jager richt d hond tot d jaght af.
 D snelheid van d wind is verschillend.
 Engeland drijft d grootst handel.
 D dood d(2 nv.) vorst bedroefde zijn onderdanen.
 D Romeinen zorgden voor 't aanleggen van goed weg (mv.).
 Wij wenschen nuttig lid(mv.) d(2 nv.) maatschappij te worden.
 D lidmaat(mv.) van dit kerkgenootschap zijn tal^{ei}_{ik}.
 Spierarbeid versterkt ons lid(mv.).
129. Millioen(mv.) worden besteed aan 't bouwen van gepan²serde schip(mv.).
 D aardbe-ving deed veel split(mv.) ontstaan.
 De rif(mv.) der z^{ei}_{il}(mv.) worden opgebonden.
 Te u huis werd ik gastvrij ontvangen.
 Te dees stad heeft men veel bloeiend fabriek(mv.).
 D bruigom(mv.) worden feestelijk ingehaald.
 D bunzing(mv.) verspre^{ei}_{ij}den geen aangenaam reuk.
 D arm neef(mv.) flikflooien hun schatrijk oom(mv.).
 Pisistratus werd door zijn be^{ei}_{id} zoon opgevolgd.
 D vader bestraft zijn lui zoon(mv.).
 D hoefsmid(mv.) beslaan d vurig ros(mv.).
 Door storm get^{ei}_{ij}sterd strandden d schip op koraalrif(mv.).
 Aan d braadspit(mv.) braadt men 't wild.
130. D jager schiet d snel lo-pend haas.
 D we-duwe braght haar penning-ke ten offer.
 Uit d bloesem ontwikkelt zich d vrucht.
 In 't wit gekleed maagdelijn(mv.) strooiden d overwinnaar(mv.) bloemen. |

- D oogst der koffi-plantage(mv.) was schraal.
- D ridder(mv.) dekten hun gelaat met vi-zier(mv.).
- D sultan beraadslaaght met zijn vizier(mv.).
- D gemoed(mv.) d(2 nv.) volk zijn opgeruid door dez vu-rig volksmenner.
- D water(mv.) vere-nigen zich tot een groot stroom.
- Traghten wij ons kloek voorvader(mv.) na te volgen.
131. De tafel(mv.) d(2 nv.) wet verzonken in d zee.
- D schrijnwerker vervaardigen fraai tafel(mv.), stoel(mv.), sofa(mv.) en canapé (mv.).
- D blad(mv.) der boomen vallen in 't najaar af.
- D boom trekt zijn voedsel door middel van zijn blad(mv.) en wortel(mv.).
- D provincie(mv.) der Rom^en_i werden uitgemergeld door hebzughtig bestuurders.
- D professor(mv.) in d letter(mv.) hielden een lang ver-gadering.
- D heiden(mv.) of Zigeuners le^eiden een zwervend le-ven.
- D Mohamedaan(mv.) gelo-ven aan ze-ven hemel(mv.).
- D geweldenaar werd door zijn slaafs knecht trou gediend.
- D banketletter(mv.) maken het ABC der koek-bakker(mv.) uit.
- Men heeft geen middel(mv.) om dez kwaal te gene-zen.
- D nufjes stellen hoog pr^eis op dun middel(mv.).
132. D he-mel(mv.) dezer le-dekanten zijn fraai bewerkt.
- Wij bestude-ren d re-den d(2 nv.) wiskunde.
- D studi(mv.) dezer schilders worden gev^eld.
- Te voortzetting ons(2 nv.) studie(mv.) begaven wij ons naar We-nen.
- Men vergelijkt d staat bij een werktuig met talloos rad(mv.).
- Het moordend schroot dunt d gelid(mv.) d(2 nv.) vijand.
- D korhoen(mv.) werden bij massa (mv.) gescho-ten.
- Drie nughter kalf(mv.) werden te slaghtbank gevoerd.

- D koopman(mv.) scha|chelen in oud kleed(mv.)
 D Smirnaasch kleed(mv.) worden kunstig bewerkt.
 Het hoofdbestanddeel ons(2 nv.) been(mv.) is kalk.
133. D waard zette zijn hongerig gast(mv.) niets ^{dan}_{als} gebraden
 hoentje(mv.) voor.
 D kindermeid-je(mv.) brengen d kind-je(mv.) naar school.
 In d slag bij Waterloo verloor mijn vader ziju be^ed been
 D zonnearmte broedt d ei-je(mv.) der vliegen uit.
 D rad-je(mv.) dezer zakuurwerken zijn te Genève vervaar-
 digd.
 D kleed-je(mv.) uwer zuster-je(mv.) worden met d naai-
 machine vervaardigd.
 D kleed-je(mv.) uwer zuster zijn bon^d.
 D Sybarieten sliepen op ro-zenblad-je(mv.)
134. D gew^ed schriften der Catholiek(mv.) maken d Canon uit.
 D kanon(mv.) t^esterden d zwak vesting.
 Met kl^enood(mv.) en juweel(mv.) tooien zich aanzienlijk
 vrouwen.
 D he^elig beelden werden met sieraad(mv.) overladen.
 D voorspelling d(2 nv.) ongeluksprofeet werd niet vervuld.
 In d naam zijns heer e^es|te d veldheer d stad op.
 /S graaf (2 nv.) hofhouding was glansr^ek.
 D maght d(2 nv.) hertog was d ko-ning een do-ren in
 't oog.
 D Watergeus(mv.) waren in dienst d(2 nv.) prins.
 D verme-telheid deze(2 nv.) waaghals deed mij e^ezen.
 T leven eens geleerde is aan d we-tenschap gew^ed.
 D toestand d(2 nv.) zieke blijft dezelfde.
 Het verhoor d(2 nv.) getuige nam een aanvang.
 D aanleg d(2 nv.) knaap wordt door onderwijs ontwikkeld.
 D ontvluchting d(2 nv.) gevangene is onmo-gelijk gemaakt.
135. Attila heette zigh d gees|el Gods.

D Groenlander(mv.) verorberen met d meest smaak groot hoeveelheid(mv.) walg-lijk vis|traan.

Mijn rampen ontlokken hem geen enkel traan.

Duizend(mv.) gulden werden t koste gel^eid tot verspr^eding d(2 nv.) Kristendom onder d h^eiden(mv.).

Van d boekhandelaar koghten wij drie boek papier, vijf gros staal penneⁿ, vier doz^en potlood; wij beste-den daaraan d som van acht gulden en veertig cent.

D wijnhandelaar(mv.) ko-pen jaarlijks honderd(mv.) oks-hoofd Frans en Rijns wijn.

D grootst koopvaardijschip(mv.) zijn die van duizend ton.

D bier(mv.) wordt in vat(mv.) en ton(mv.) verzonden.

D verloofde paar(mv.) werden feestelijk ontvangen.

Vijf paar handschoenen heeft die modegek dagelijks no-dig.

D Din|s|dags courant van verle-den week bevatte belang-rijk nieuws.

Honderd boek of vijf riem papier was beno-digd voor 't drukken de-zer boek(mv.).

Hoeveel kop houdt een schepel, hoeveel kop een mud, hoeveel mud een last in?

Deze weduwe(mv.) betreuren hunne overle-den gemaal(mv.).

136. D dood d(2 nv.) vorst dompelde d burgers in diep droefheid.

T verhoor d(2 nv.) getuige nam een aanvang; doch ver-geefs traghtle men d waarheid te ontdekken.

D Amsterdammer beurtschipper vervoerde versch^eiden trom-mel(mv.) met Haarlemmer halletjes, Wezeper moppen en Deventer krui^ekoek.

D soldaat(mv.) de-den door buskrui^e d m^eijⁿ springen.

D komst d(2 nv.) bode maakt een einde aan u onze-kerheid.

Dez rijkaard benoemde zijn night tot e-nig erfgenaam van zijn geheel vermo-gen.

Wij houden d re-de voor een v^{eij}lig gids op onz le-vensweg.
Zij volgen hun verstand als d eenig gids.

Philips van Bourgondië ontnam zijn zwak bloedverwant
Jacoba van Beieren al maght.

D dier-temmer r^{eij}sde met een reusaghtig groot wijfjesolifant
d kermis(mv.) af.

Het toene-mend getal lidmaat(mv.) deed de maght en in-
vloed van 't kerkgenootschap wassen.

D lengte d(2 nv.) kabel werd op acht en twintig vadem
geschat.

De letter(mv.) der ouden bestonden uit hout tafeltjes, die
met was bestre-ken waren; de letter(mv.) werden met een
staal schrijfstift in was gegrift.

Met bont mof(mv.) beschutten zij d handen voor d n^{eij}-
pend kou.

In ons stad zijn meer dan twintig friseur(mv.) gevestigd.

137, Met d scherp blik eens profet las d groot staatsman
(mv.) in d toekomst.

D hofhouding des hertog was luisterrijk.

D geslaghten der mens vergaan als d blad d(2 nv.)
geboomte.

D personeel belasting werd door een belasting op het
inko-men vervangen.

Een verraderlijk ziekte ontnam d grijs dichter zijn teer-
bemind echtgenoot.

Met d meest voorkomendheid ontving d minister zijn voor-
malig stadgenoot en vriend.

Zijn oudst broeder is als d lastigst albedil, zijn jongst
broeder als d grootst domkop, zijn e-nig zuster als d
vitziekst weetal van 't geheel koning-rijk bekend.

Men houdt d diamant, smaragd, opaal, robijn voor kostbaar
steen(mv.)

Met $\frac{d}{t}$ hard diamant wordt 't glas gesne-den.

T fijnste bon $\frac{d}{t}$ is $\frac{d}{t}$ hermelijn.

Vro-lijk wapperde $\frac{d}{t}$ dundoek, statig dreunde d kanon-
schot(mv.), lustig speelden d muzi-kanten 't volkslied, toen
d komst d(2 nv.) vorst werd aangekondigd.

D bemanning d(2 nv.) brik werd gered; dogh die van d
driedekker moest in 't gezicht d(2 nv.) vaderlands kust in
d golven d dood vinden.

Dees jonge(mv.) voeren allerlei $\frac{d}{t}$ kat-kwaad uit.

In d laatst veldslag verlo-ren d ons(mv.) twee generaal
(mv.), drie generaal-majoor(mv.), acht kolonel(mv.), zes
kapitein(mv.), twintig luitenant(mv.) en honderd serjeant (mv.).

D schout-bij-nacht(mv.) bezoghten d vloot.

Aan d onverschrokkenheid dezer vaandrig(mv.) zijn zij d
overwinning verschuldigd.

138. Diogenes liep op klaar ligt dag met een brandend lanta $\frac{r}{n}$
in d hand over d markt van Athene. Toen hem gevraagd
werd, wat hij zoght, antwoordt e hij: Atheners, ik zoek
mens(mv.).

Van Frederik d Groot zijn talrijk anecdotes en sne-dig
gezegde(mv.) bekend.

Napoleon zeide eens, dat 't Hollands weldra niets meer dan
een matroos-taal zou zijn.

Dit balldadig jong-ke heeft zijn zondag-sche kleed-jes bedorven.

De wetgeleerde(mv.) beho-ren geen letterknecht(mv.) te zijn.

Mijnen-wege kunt gij alle plightple-gingen achterwege laten.

Uwen-wege heb ik mij steeds d grootst offers getroost.

Hunnen-wege heb ik de gewens | te verklaring gegeven van
mijn gedrag(mv.)

Onzen-wege zijn zij gezamenlijk hierheen geko-men.

- Vergeefs moeite wendden zij aan om d lading d(2 nv.)
gezakken bark te redden.

T frans fre-gat gaf d driedekker d vol laag.

T vrachtschip was vol geladen met best turf.

D prijs van een enkel turf is een half cent.

Mijn neef ving een vet baars van drie pond, ik daarentegen zes baars(mv.), die gezamenlijk niet eens zoo veel wogen.

Zij beweren, dat men d best baars in deze stroom(mv.) vangt.

Met moeite volbraghten wij ons mars door d dras veengrond.

D turftonnens hebben d turf reeds uit d schuit geladen.

D handelaars verkoopen d visch bij opbod en afslag.

139. Wij vinden d perzik-boom reeds in vol bloei.

Men maakt jaght op d hermelijn om zijn kostbaar bont.

D koek-bakker zet d koek in de o-ven.

D eeuwig jeugdig Hebe schonk d goden heerlijk nectar.

D naam d(2 nv.) onvergeet-lijk dichter werd met sierlijk letter in d hard steen geb^eteld.

In d jongst zee-strijd verloor de Tromp haar(zijn beid masten).

D Eurydice zette al z^el bij en ontkwam haar(zijn vervolgers).

Vergeefs moeite wend|e d bevelhebber aan om d bal'dadigheid zijner soldaten te beteugelen; hals|tarrig w^eijgerden deze(mv.) het verbod na te komen.

Door d onvermoeide zorg d(2 nv.) directie werd de beroemde zang(eres, ster?) voor ons to-neel gewonnen.

Thucydides, d beroemd Grieks geschiedschrijver, beschreef d Pelopone-sisch oorlog.

T dankbaar volk noemde Willem d zw^eijger d vader des vaderlands.

In d tijd van Alfred d Groot liet d v^eijligheid d(2 nv.) openbaar weg(mv.) niets te wens|en o-ver.

D geleerde(mv.) doen onderzoek na(ar?) d oorsprong d(2 nv.) taal.

Wij he-ten d spraak 't vermo-gen om te spre-ken.

Ree^ds gaven d gestrand ze-man(mv.) d hoop op, toen er onverwachts hulp opdaagde.

Deze dwe-pers scholden all andersdenkend voor kind(mv.) d(2 nv.) duisternis.

| 140. De uitste-kend rechtsgeleerde(mv.) handelde o-ver den(het?) eigendom.

D Staten-generaal benoemden de Ruyter tot opperst vloot-voogd.

D Macedo-niër(mv.) gaven hun dapper koning Alexander d bijnaam van d Groote.

Wij bewonderen Alexander d Groot we-gens zijn groot dapperheid.

Alexander d Groot was bij zijn soldaat(mv.) zeer bemind.

Wij brengen Alexander d Groot ons hulde toe.

Dit le-ger telt twee kapit^e_jn-generaal(mv.) en vijftig kapit^e_jn-luitenant(mv.), dri luitenant-generaal(mv.) en veertig kapit^e_jn-kwartiermeester(mv.).

D vloot z^e_jlde onder 't bevel van twee luitenant-admiraal (mv.) uit; deze(mv.) hadden vier schout-bij-nacht(mv.) en tien kapitein-ter-zee(mv.) onder hun bevel(mv.).

Na allerlei nutteloos uitw^e_jdingen vatte d redenaar d draad van zijn verhaal weder op.

Versch^e_jden versiersel(mv.) worden van ^d fijnst zilver- en gouddraad vervaardigd.

Men omwond d telegraafdraad met een stevig ijzerdraad. Men pleeght d haring te zouten of te ro-ken.

Voor een vaatje vers haring bood men veel geld.

Men gaf voor een enkel vers haring tien cent.

Wij gaven u night een werkdoosje van ^d fijnst schil|pad t geschenke.

Men vangt ^d schil|pad aan d oever d(2 nv.) zee.

Zij geven d beid blindeman(mv.) een rijk aalmoes.

141. In ons wingerd hebben wij twintig kers-boom(mv.), tien peer-boom(mv.), één schoon linde en een t|ans bloeiend perzik. D hoen(mv.) pikken kalksteentjes op, daar zij die voor hun maag behoeven.

T vernederd Frankrijk treurde om d dood van zooveel zijner)(harer zoon(mv.).

Met d ponjaard in d hand drong d sluipmoordenaar tot d koning door.

Op mijn laatste voetr^e_{ij}s heb ik vier paar schoen versleten. Bij d overrompeling d(2 nv.) vesting overviel men d schildwaght, die met 't geweer in d arm was ingesluimerd.

Bij d overrompeling d(2 nv.) veste vond men onverwaght tegenstand bij de schildwaght, welke hoezeer uit weinig manschap(mv.) bestaande, een levend(ig?) geweervuur onderhield en daardoor de geheele bezetting op d been(mv.) braght. In deez fraai winkel koght ons dienstmeisje zich een fraai omslagdoek voor vier gulden.

Dit rijk boertje liet bij zijn overl^e_{ij}den zijn geheel bezitting aan vreemd(mv.) over, zonder zijn arm namaag(mv.) in e-nig opzicht te gedenken.

D hees stem en 't bars uiterlijk van dees trots-aard staat al mens(mv.) geweldig te-gen.

Op d vo-rig paard-markt koght ons vader vier pragtig merrie(mv.).

Het zege-vierende le-ger werd om zijn buitengewone bal|da-digheid en onverschrokkenheid door d inwoners d(2 nv.) hoofdstad met gejuich ingehaald. Men wierp d overwinnaars bloemkrans(mv.) toe en versierde d helm d(2 nv.) veldheer met lau-rierblad(mv.)

Alexander von Humboldt besteeg d Chimborasso.

De negentiend eeuw zag d ridderschap als afzonderlijk stand verdw^e_{ij}nen.

142. Een mat fles dient vooral d jagers en re^{ei}zigers tot bewaring van dranken, die zij zich op eenzaam weg(mv.) moei-lijk of in 't geheel niet verschaffen kunnen.

Mi^ds mijn vrienden gezamen-lijk mij hun verlangen daartoe te kennen geven, zal ik po-gingen aanwenden om die belang-rijk zaak tot stand te brengen.

Op d ker-mis zagen wij een wild-man, die d hardst steen(mv.) verslon^t en zelfs vuur at.

Tegen kers-mis ho-pen wij ons famili- te bezoeken.

Op kers-dag verwachtten wij ons beid broeders, doch zij kwamen niet.

Dees windbuil ziet op zijn am|tgenoot(mv.) met veraghting neer.

Met d grootst moog-lijk koelbloedigheid bood hij in d hach-lijkst omstandigheid(mv. zijn talrijk aanvallers 't hoofd.

D beroemd ster-kundige handelde over de planeet(mv.) en comeet(mv.)

D Chinees muziek is voor ons oor(mv.) een wanklinkend samenstelling van toon(mv.).

In d jongst storm sloegen d loo^dsboot(mv.) om; d geheel bemanning werd een prooi der ko-kend golf(mv.).

Na eenig dag-jes uitste-dig geweest te zijn, stond ik plot-seling voor d oog(mv.) mijn (2 nv.) verbaasd vriend(mv.).

D perzik-boom(mv.) staan in bloei, maar d druif-, bes- en peer-boom(mv.) belo-ven niet veel vrucht(mv.).

143. Hij verbeeld zich fraai letter(mv.) te schr^{ei}ven; nogt|ans zijn 't maar haan-poot(mv.).

D paard-staart(mv.) zijn een eer-te-ken van zeker Turks overh^{ei}dspersoon(mv.)

De snaaks hansworst verlustigde d te-zamen gevloeid me-nichte door allerklughtigst bok-sprong(mv.-), terw^{ei}l d go-chelaar zich gereed maakte, om door zijn wonderbaar kunst-stukken d toeschouwers in stom verbazing te brengen.

Wij he-ten d zwaluw d bode d(2 nv.) lente.

Wij houden meer van d lente dan van d herfst.

D roem van dees diergaarde maken d kameel(mv.) en drommedaris(mv.) uit.

D r^eziger had zijn geheel schat in een bont zakdoek geknoopt, die hij aan een stok bevestigd op achteloos wijze over zijn reghter schouder liet bengelen.

Wij hoorden d klok zes uur slaan en maakten daaruit op, dat ons horloge(mv.) vijf minuut nagingen.

D schatrijk bankier maakte zijn doghter tot e nig erfge-naam van zijn onme-telijk vermo-gen.

Volgens d wil d(2 nv.) prins brak men al onderhandeling met d vijand af en maakte zich tot een zwaar strijd gereed.

D bijgelo-vig vorst deed d wi-chelaar(mv.) aangaande d wil d(2 nv.) god(mv.) raadple gen.

D woorden d(2 nv.) profeet werden bewaarheid.

144. Philippus, koning van Frankrijk, had d stoutmoedigheid zich te-gen d wil d(2 nv.) paus te verzetten.

D gemoed(mv.) des volks waren opgerui^d.

D kind-je werd 't mor|sen met inkt door hun eerbied-waardig meester op streng toon verboden.

Sin^ds d uitvinding d(2 nv.) boekdrukkunst is d bescha-ving een gemeen goed voor al standen geworden.

Dit vals ke-reltje slaat zijn me-descholier met een sleutel-bos op d knokkels en noemt deze barbaars daad ont-groenen.

Een loos noot is zonder kern.

Het mos-je pikte d op 't zaght mos neergeworpen kruim jes gre-tig op.

Paars van toorn liep 't man-ke 't huis uit en smeed d deur met geweld aghter zich toe.

Ons neef leert zijn kanari-vo-gel versch^eden aardig kunstjes.

D walvisch(mv.) zo-gen hun jong(mv.).

D walrus(mv.) houden zich in d Noordpoolstreek(mv.) op. Men hield 't voor wens-lijk d personeel belasting door een belasting op d inkomsten te vervangen.

D winkelier werd rijk door 't verko-pen van bus-, rat-, nies-en wormkruid.

Wij bewonderen d fraai tamarinde in d hortus ons(2 nv.) hoog-school.

T barbaars bevel des geweldenaars werd slaafs volvoerd.

Ik had veel reden(mv.) om U U verzoek te w^{ei}_{ij}geren.

145. Jaarlijks trekken duizend(mv.) landverhuizers naar d nieuw wereld in d hoop daar fortuin te maken; zij doen daardoor d bevolking van Europa belangrijk verminderen.

Wie bewondert niet d stoutmoedigheid van Cook, d En-gels ze-r^{ei}_{ij}ziger?

In d Haarlemmer Hout staan veel e^{ei}_{ij}k-, beuk- en den-boom(mv.).

Men bedekt deze huis(mv.) met lei- en zink-daken.

Daar die onderne-ming een grooter winst ople-verde, dan men gedacht had, heb ik er mijn geheel vermo-gen in gesto-ken. Ondanks zijn meer bekwaamheid, heeft hij 't togh niet zoo ver gebracht als)(dan zijn jonger broeder.

D o-verdre-ven schildering d(2 nv.) rijkdom(mv.) van Mexico, doen veel gelukzoeker besluiten al hun have te geld te maken en zich naar dat land te bege-ven, waar zij als goudzoek-ers in kort tijd d grootst schatten ho-pen te vergaderen. Maar hoe veel(mv.) vinden zich in di hoop bedro-gen!

Ieder avond, ieder ochtend hoopte d gevangene, dogh vergeefs, dat 't uur zijn(2 nv.) bevrijding zou slaan.

Geen moeder zal haar e^{ei}_{ij}gen kind(mv.) gebrek laten l^{ei}_{ij}den.

D gewe-tenloos dagbladschrijver heeft zijn pen voor d meestbiedend v^{ei}_{ij}l.

146. Een bekwaam en doorzettend regent, geen w^elfelaar of weetniet wens't 't volk aan zijn hoofd te zien.
 Ons oorlogsvloot maakte d Royal Charles buit en voerde dat kostbaar vaartuig mede naar 't vaderland.
 Toen Piet Hein d zilervloot had buitgemaakt, werd hij hier te land met zo-veel geestdrift en eerbewijzingen ontvangen, als of hij een schitterend ze-gepraal op een talloos overmaght had behaald.
 Lodewijk d vroom was een goed, maar uiterst zwak koning, w^einig bere-kend voor d groots taak, welk zijn vader hem te vervulling had nagelaten.
 Ik verwacht mijn vader en d uw.
 Gij verwacht u vader en d zijn.
 Hij verwacht zijn vader en d haar.
 Wij verwacht ons vader en d hun.
 Een goed huisvader spant al zijn kraghten in om in 't onderhoud der zijn te voorzien.
 D ongelukkig(mv.) werden we-gens een vergr^ep van staatkundig aard te dood veroordeel.
 D bevolking d(2 nv.) hoofdstad, welk getuige zou zijn van d voltrekking van 't vonnis was in twe groot part^eij(mv.) verdeeld; d een beweerde, dat d doodstraf een al te zwaar straf was voor lieden, die uit o-vertuiging zo hadden gehandeld; d ander hiel staande, dat men te-gen oproerling(mv.) niet te streng kon te werk gaan.
 Beducht voor e-nig rustverstoring, nam d Rege-ring haar maatregelen en sloot ree^es voor 't opkomen d(2 nv.) zon 't terr^eijn door paard-volk af.
147. In een naburig herberg woonde ik een zonderling wed-schap bij.
 Lord Byron is een zeer beroemd Engels dichter.
 Saar Peter was onte-genzeg-lijk een groot man.
 Saar Peter was, wat zijn lengte aangaat, buiten k^elf een groot man.

Jan Steen roemt elk als een zeer geestig schilder.

Toen d maandelijks sold^{ei} onbetaald bleef, begonnen d Spaans troepen tot muiten over te slaan.

Het huis der Afgevaardigde(mv.) zocht d ko-ning-lijk maght zo-veel mo-gelijk te beperken.

Wij waren verlangend te verne-men, wie dat vorstlijk slot bewoonde.

'T K^{ez}erlijk bevelschrift vernietigde 't hard vonnis, dat d reghters hadden geveld. Wie prijst niet d lang-moedigheid d(2 nv.) vorst, di zelfs snood verraders genade schenkt? Willem van Oranje was K^{ez}er Karel(2 nv.) gunsteling.

Gedurende d vrees-lijk honger-nood verpan|de d vorstin al haar kleinnood(mv.), ten einde d nood der ongelukkig(mv.) te le-nigen.

Wij sloegen aan zijn woorden geen geloof en meenden, dat hij een onwaar getnigenis had afgeleid.

148. Cleopatra los|te een kostbaar parel in az^{ij}n op.

Toen Leyden d vijand haar)(zijn muur(mv.) zag verlaten en een gunstig wind d vloot met d zo-lang ontbeerd mond-voorraad deed naderen, was d geheel bevolking op d been(mv.) vol geestdrift over d onverwaght redding.

D hui|chelaar be-zigt lo-gen, bedrog en allerl^{ij}st slinks streek (mv.), om zijn doel te ber^{ij}ken.

D re-denaar antwoord|e niet op d rechtstreeks aanval zijn(2 nv.) te-genpart^{ei}.

Tijl Uilespiegel was een recht guit; zijn snaaks invallen en aardig zetten vermaken ons zeer.

Van zijn naam l^{ij}den d Franschman(mv.) hun woord *espiègle* af.

Op mijn reis had ik een gepensio-neerd ri^{ij}meester tot me^{ij}gezel. Ik vrees, dat gij een stijf nek van d toght gekre-gen hebt. Truffels zijn een schaars gerecht.

Tom Pouce was een zeer klein man.

De reus Murphy was voorzeker een zeer groot schaakspe-ler.

149. Wat 't minder volk schransjen of schaften noemt, he-ten wij dine-ren.

Mijn vertrou-ste vriend is d eijgenaar van een zeer fraai was-beeld-spel.

Ho-vaardij of hoogmoed komt voor d val.

D warmte d(2 nv.) zon deed 't was aan Icarus vleugels smelten.

Op d bok van ginds rijtuig zie ik een bars koetslier.

Wij gelo-ven, dat uit d duisternis 't light zal ontstaan.

E-nig(mv.) gelo-ven dit, ander(mv.) dat, dogh geen van al weet 't reghte.

Domkop(mv.) begrijpen niet, dat zij in veel opzichten voor hun meerder(mv.) moeten onderdoen.

Brandt beschreef 't le-ven van De Ruyter, d beroemdst Nederlands ze-held.

Aan Willem d Zwijger is 't Ne-derlands volk veel verplicht.

Spinola was een uitstekend krijgso-verst.

De lange Klaas van Kijten was een uitstekend Spare-wouwer.

Met luid stemme maande d bevelhebber d samenscholend menighte aan uiteen te gaan.

D tijd wordt afgebeeld met een scherp zeisen in d hand.

D Parcen of Schikgo-din(mv.) beschikten over 't broos le-ven d(2 nv.) sterf-lingen.

Wij zagen d De Ruyter d ze-have uitzijlen en d vloot zich gereed maken om hem)(haar te volgen.

D e-delaardig veldheer stortte zich van d to-ren af en werd door d lans(mv.) d(2 nv.) vijanden opgevangen.

Hij stierf d heldendood.

Gij, weetnieten, zijt ziend blind en hoorend doof.

150. D leeuwrik(mv.) vlo-gen fluitend omhoog.
 Dees advocaat schijnt een kundig rechtsgeleerde.
 Newton was d grootst man zijn(2 nv.) tijd.
 Cicero was een zeer welsprekend re-denaar.
 Demosthenes is d welsprekendst re-denaar.
 Homerus is en blijft d grootst dichter.
 Dees staatsman schijnt d vriend des volks.
 Erasmus heet e d geleerdst man zijn(2 nv.) eeuw.
 Mæcenas bleek d beschermer der dichters te zijn.
 U jonger broer lijkt wel een raar snuiter te wezen.
 Socrates werd door zelfbeheersing en nadenken d wijs-ste man van zijn tijdgenoot(mv.).
 Demo-critus scheen d dwaas-ste man van geheel Griekenland.
 D Boetiërs golden voor d domst en linksch-ste menschen.
 Deze man staat te boek als d bekwaamst zijner am|tgenoot(mv.).
 D Athe-ners weet d koning der Pers(mv.) d opstand zijner onderdaan(mv.).
 Het staat ons vrij zo te handelen, als wij voor ons h^{et}_ylzaam aghten, tenz^{et}_y zulk met d maatschappelijk orde moght bl^{et}_yken str^{et}_ydig te zijn.
 D verbind-nis met haar maakte mij tot d gelukkigst al(2 nv.) sterf-lingen.
 D beeld-nis van mijn overleden oom staat mij nogh voor d geest.
 Men wen|de ernstig po-gingen aan om d natie tot een beter besef harer)(zijner burgerplichten te brengen. Zal dit evenwel die belangloos volksvrienden gelukken, dan moeten al(mv.) zonder onderscheid daartoe me-dewerken.
151. Men heet een zeker zoet ho-nigdrank me-de.
 Men klaaght algemeen over d duurte d(2 nv.) me-krap.
 Solon agh|te Croesus geen-zin(2 nv.) d gelukkigst d(2 nv.) mens(mv.).

Wij traghten d boos te beke-ren en d braaf gelukkig te maken.

Mijn vriend(mv.)bewe-ren, dat de persoon, die sin^ds e-nig week(mv.) hier te stad zijn verbl^eijf houdt, een zeer voor-naam Engels-man is. Welk e-venwel d reden(mv.) zijn, waarom hij zigh alhier ophoud, is hun onbekend. Mij en eenig u(2 nv.) bekende(mv.) komt 't eghter voor, dat hij niemand vreemd(2 nv. enk.) is. Wie dan, zult gij vragen. Wel, denken wij, niemand ander dan d welbekend (mijn?)heer die voor ve-le jaar 't land verliet, naar d Oost ging, zigh aldaar een aanzienlijk vermo-gen verworf(wierf?) en thans, zonder zigh aan zijn stadgenoot(mv.) bekend te maken zijn geboortestad bezoekt. Welk mens togh gevoelt zigh niet getrokken tot d streek(mv.), waar hij zijn jeugd doorge-bracht heeft? Dogh vergis(sen wij ons en is hij)(het werke-lijk iemand ander, dan zal zulk wel later van zelve aan d dag ko-men.

Wilt gij wat pen(mv.)? Hebt gij wat papier noodig? Wat pen(mv.) verlangt gij? Wat papier begeert gij?

Wat)(welk man zie ik daar? Wat)(welk vrouw gaat daar?

Wat)(welk kind speelt daar? Wat)(welk mens(mv.) wandelen daar?

Gij vertelt wat treurig, hij wat vro-lijk, wij wat dwaas, zij wat ernstig.

152. D persoon(mv.), di wij 't meest verschuldigd zijn, zijn buiten ke^eijf ons ouders.

D man, di ik steed vertrouwd heb, heeft mij bedro-gen.

D man, di mij steeds vertrouwd heeft, heb ik schand-lijk bedro-gen.

D man, di ik steeds mijn vertrouwen geschonken heb, heeft zigh dat vertrouwen onwaardig betoond.

D man, di ik steeds vertrouwd en bemind heb, heb ik door d dood verlo-ren.

D mannen, die ik steeds hoog geaght heb, heb ik le-ren veraghten.

D mannen, di ik steeds mijn vrienden noemde, heb ik thans mijn vertrouwen ontzegt.

D vriend, met di ik leef en leed doorleefd heb, is mij door d dood ontrukkt.

D handelaar, met di wij belangrijk zaken deden, is bankroet.

D handelaars, met di wij belangrijk zaken deden, zijn bankroet.

D man, van di ieder met eerbied en bewondering sprak, was niemand ander dan (als Göthe.

D wijsgeer, di(2 nv.) stellingen men algemeen afkeurde, was ons landgenoot.

D wijsgeer(mv.) di(2 nv.) dwalingen men bestreed, waren doodarm.

D koningin, di(2 nv.) sohrander staatsbeleid Engeland maghtig maakte, was Elisabeth.

D koningin, aan di Engeland groot verplichtingen heeft, was Elisabeth.

D vorsten, aan di dez jammeren worden toegeschreven, worden verfoeid.

D zoon des vorst, aan die men 't regentschap had opgedragen, wordt bemind.

D zuster des hertog, di men wegens zijn dapper gedrag hoog schatte, was op 't bal te-genwoordig.

D doghter des graaf, die men wegens haar uitstekend schoonheid bewonderde, woonde d bal(mv.) bij, welk men te haar eer gaf.

D gezanten des Perzis-koning, op wi men wegens hun trots he-vig verstoord was, vonden een sleght onthaal.

D ko-ning, di(2 nv.) gezanten men omgebracht had, verklaarde d schenders van 't volk-reght d oorlog.

153. D man, waarvan)(van wi ik spreek, d vrouw, waaraan)(aan wi hij veel verplicht is, d jong lieden, waardoor)(door welk zij in groot ongelegenheid geraakt zijn, ontmoette ik gister avond te uwent.

D Portugees(mv.) di men alom benijdde en op di men zeer afgangstig was, waren d koenste zeevaarders, di(2 nv.) wakkerheid men bewonderen moet.

Dit is 't bloode-ste jongen-je, die ik ken.

Dat is de blijde-ste t_yding, welk ik in lang tijd heb gekregen.

Dit zijn juist-ste opmerkingen.

Dat vinden wij 't gepast-ste antwoord op zijn onbeschoft vraag.

Ik verheug mij in d vast-ste gezondheid, die men wensjen kan.

Niemand^d tw_yfelt er aan, dat ijzer zwaar-er is dan hout.

D bevolking, gebukt onder d druk van steeds zwaar-er belastingen, school szamen en dr_yigde tot gewelddadigheden o-ver te gaan, zoo men hun ^eis(mv.) niet inwilligde.

In d stom-ste verbazing zagen wij zijn vrijpostigheid aan. Trouwens hij was de bits-ste, valsch-ste en kwaad-ste man, die wij kenden.

Op d tentoonstelling in d hoofdstad hebben wij zooveel fraai en de-gelijk gezien, dat wij sin^ds die tijd een hoog dunk hebben van ons nationaal n^everheid. Ons oom daarente-gen, die zelf industrieel is, en, gelijk allen bekend is, steeds wat aan te merken heeft, beweert, dat hij weinig goed, niets uitstekend en zeer veel slecht gezien heeft.

Het Pruis-isch he-renhuis hield een lang zitting en besloot te laatste d rege-ring te ondersteunen tegen d magtig volkspartij.

154. Hebt gij wat bi-zonder voor mij te le-zen, dan hou ik mij aanbevo-len. Gij weet, dat ik een hartstoght-lijk liefhebber

ben van al wat ons letterkunde nieuw ople-vert. Hoe-
 veel buitenlands snuf wordt ons le-zend publiek voor oor-
 sprong-lijk novellen, ro-mans enz. in d handen gestopt!
 Sommig(mv.) bewe-ren, dat hij goed, ander(mv.) dat hij
 verkeerd, maar al(mv.) dat hij te goed trou gehandeld heeft.
 Te kwaad ure trof mij d t^{ei}ding van 't bankroet mijns ban-
 kiers, in diens)(wiens handen ik mijn geheel fortuin had
 gesteld.

Van gans harte schenk ik mijn kwaad vijanden vergiffenis
 voor 't geen (dat?) zij je-gens mij hebben misdreven,
 maar zal voor d vervolg mijn maatregel(mv.) nemen, om
 hun)(hen, waar ik kan, te-gen te werken. Hoe jammer egh-
 ter dat de juist-ste bere-keningen kunnen falen!

Ik gedenk u, hij herinnert zich mij, zij erbarmen zich ons,
 wij ontfermen ons u, gij trekt u hun aan.

Ik, die mij u erbarm, herinner mij steeds d barmhartig-
 heid, waarmee gij u mij aantrekt.

Ik gedenk d ongelukkig, hij herinnert zich ons vriend-
 schap, zij erbarmen zich 't lot hun(2 nv.) ongelukkig na-
 tuurgenooten en wij ontfermen ons d rampzalig, welk aan
 't noodig-ste gebrek l^{ei}den.

155. D ko-ning selv aghtte het niet bene-den zich d ongeluk-
 kig slagtoffers d(2 nv.) vrees-lijk ramp toe te spre-ken en
 te vertroosten. Zo-ver 't in zijn vermo-gen stond, le-nigde
 hij d hardroerend ellende.

Wij zijn er trots op, dat wij d uitstekend-ste bergtop
 hebben beklommen.

Jacob Grimm was d uitstekend-ste taalkundige zijn(2 nv.)
 eeuw.

Van schip nogh lading kwam een splinter te recht.

D koningin selv bezoght 't slagveld en betoonde zich als
 d liefderijkste en inne-mendste vrouw.

D o-pium is 't bedwelmend-ste en verdo-vend-ste middel, dat wij kennen.

De Do-nau is een der snelstro-mend-ste rivier(mv.).

Cicero werd voor d wel-spre-kendst re-denaar der Ro-m^{en} gehouden.

Mijn vriend is een der weldenkend-ste en rechtschapen-ste mens-vrienden, die ik ken. Om zijn-wille zou ik, om zo te zeggen, door een vuur gaan, en ik ben verzekerd, dat hij om mij-wille 't zelfde zou doen.

Om u-wille zoude ik van mijn gans bezitting afstand doen, wist ik sleghts, dat zulk u voor d vervolg wijzer en be-daghtzaam-er zoude maken!

Om ons-wille hebben zij zigh steeds d grootst opoffering van al aard getroost.

Om hun-wil heb ik d dwaas-ste stap gedaan, die ik doen konde.

Schaamt gij u over u-gelijk(mv.), dan schamen wij ons u.

156. Wij moeten ons)(elkander helpen; al mens(mv.) moeten zich)(elkander liefhebben.

Gij moet u)(elkander in al moog-lijk gevaar(mv.) tot 't uiterst verde-digen en wakker bijstaan.

Zij zullen zich)(elkander traghten op te vro-lijken en zoo min moog-lijk zoeken te verve-len.

Dez trots-aard is zoo hoogmoedig, dat hij zijn-gelijk min-aght en alleen zijn meerder(mv.) wil behagen. Dogh spoedig zal hem zijn ho-vaardij berouwen.

Veel(mv.) wordt als e-delmoedigheid toegere-kend, dat zij om hun-zelf-wil gedaan hebben.

Om d adeldom te verkrijgen, had di eer-zughtig al zijn schatten o-ver.

Zij zoeken zigh te mijn kost te vermaken, maar ik zal hun to-nen, dat ik hun en hun-gelijk(mv.) te slim ben.

D vorsten slo-ten zigh aan d zo-genaamd derd stand aan ; om de ridderschap, d adel en een overmagtig priester-schap 't hoofd te kunnen bieden. Omgekeerd gevoelden zigh d n^ever burgers tot d vorst getrokken, welk hun te-gen d geweldenaar en willekeur der groot(mv.) voldoende kon be-schermen. Door zigh)(elkander alzoo te ondersteunen, versterk-ten zigh)(elkander zoowel d vorst als d opko-mend derd stand. Gijlieden schaamt u ten onreghte o-ver d omgang met u-gelijk, ongedaghtig aan d fabel d(2 nv.) kraai, welk zigh met pauw-veer(mv.) opsmukte, om voor meer door te gaan dan hij)(zij inderdaad was.

- D aanzienlijkst Rom^en(mv.) worven om de)(t priesterschap.
 157. Mijn neef is rijker dan d uw, uw néef is verstandiger dan d zijn, zijn neef is schrander-er dan d ons, ons neef is mild/dadiger dan d hun en ons tante is d grootst klapp^ei d(2 nv.) geheel stad.

Mijn vader en d uw gaan wandelen.

Uw vader en d zijn zijn op d jaght.

Ons vader en d hun zijn uit visslen.

Het huis mijns vaders en dat d(2 nv.) uw is zeer fraai.

Men v^eilt d biblio-theek mijns ooms en di d(2 nv.) uw.

Gij verteert 't zakgeld uws broeders en dat d(2 nv.) zijn.

Wij gehoorzamen ons vader en d uw.

Gij slaght uw vader en d ons.

Zij behagen hun moeder en d uw.

Wij verzorgen ons vriend en d uw.

Gij verpleeght u broeder en d haar.

Ons broeders en d hun zijn zwaar ziek.

Uw zuster en d haar zijn op een partijtje.

Haar kinderen en d zijn gaan met elkaar om.

D verwanten mijn(2 nv.) ouders en die der uw zijn zeer arm.

Wij verhe-len d gebrek(mv.) onzer vrienden en die der uw.

Wij schenken ons vijanden en gij d uw vergiffenis.

Gij gelijkt uw grootouders en wij d ons.

Wij verbeteren ons gebrek(mv.) en zij d hun.

Zij bestude-ren hun les(mv.) en wij d ons.

Ieder bemint d zijn(mv.), wij d ons(mv.), gij d uw(mv.), zij d zijn(mv.).

D Carthagers verde-digden zich en d hun(mv.) met d grootst dapperheid tegen 't talrijk en van alles ruim voorzien le-ger der Rom^e_inen, dat aangevoerd werd door Scipio, d vero-veraar van Spanje en d schrik van de veel v^e_ianden des Rom^e_insch staat. Trots d hardnekkig verdediging moesten zij 't onderspit delven en werden met d hun en al 't hun d slagtoffers van Romes heers|zughtig staatkunde.

158. Wie was Peter d Groot? Wie Karel d twaalf? Wie bewondert gij meer? Wie brengt gij u hulde? Wie(2 nv.) daden hebben u 't meest gstroffen?

Wie was Elisabeth? Wie Maria Stuart? Wie(2 nv.) lot beklaaht gij? Wie(2 nv.) wreedheid verfoeit gij? Wie houdt gij voor onschuldig? of geen van beid?

Wie zijn d weldoeners d(2 nv.) mens-heid? d vero-veraars, voor wie(2 nv.) eerzught alles moet zwighen, of d genie(mv.), wie(2 nv.) vernuft en oordeel zo-veelgoed, edel en nuttig hebben gewroght.

Welk wijsgeer was Socrates? Wat belangrijk kenmerkt zijn wijsbegeerte? Wat voor goed heeft hij tot stand gebraght?

Welk wijsgeer pre-dikte 't ken u selv?

• Wat voor een kneght hebt gij togh gehuurd? Wat voor een landsman is hij togh?

Welk ko-ning wilde Euro-pa tot één staat maken?

Welk ko-ning kan iets dergelijk beo-gen?

Het ros, dat(2 nv.)st^e_igeren d ruiters uit d zadel wierp, rende in vol draf weg.

In het oord, dat (2 nv.) bekoorlijkheid mij boeide, zette ik mij neder, om mijn o-verig levensdag(mv.) in rust en vre-de door te brengen, verw^ederd van mijn he^bzugtig bloedverwanten, voor di ik mij niet genoeg kan in aght ne-men.

159. Het jong-tje, di behe^t is met le-lijk gebrek(mv.), wordt naar een kostschool gezonden, om een streng opvoeding te ontvangen.

T ventje, di(2 nv.) ^edelheid zoo belagh-lijk is, wordt door ieder voor d gek gehouden.

Het lief Mietje, di(2 nv.) netheid door ieder om str^eid gepre-zen wordt, voelt zich bi-zonder gelukkig.

Het leerzaam Jansje, di(2 nv.) knapheid een ieder verbaast, kr^eigt een fraai prent-boekje te geschenke.

Het gierig Pietje, di(2 nv.) schraapzugt door een ieder verfoeid wordt, is een onuitstaanbaar ke-reltje.

Het blonde Kato-tje, di(2 nv.) schoonheid door ieder bewonderd wordt, is een uitgeleerd leugenaarstertje.

Het le-lijk Keesje, di(2 nv.) ros haar door ieder le-lijk gevonden wordt, is een recht guit.

Het arm Keesje, di(2 nv.) eergevoel bi-zonder sterk ontwikkeld is, spaart voor een doodshemd.

Het vet ve, welk(2 nv.) vlees d mens tot voedsel verstrekt, wordt zorgvuldig opgepast.

Het goud, welk(2 nv.) hoog waarde door al beschaafd volk (mv.) erkend is, wordt tot verschillend doel(mv.) gebe-zigd.

Het zilver, welk tot d e-del metaal behoort, is een zeer geschikt ruilmiddel.

Het schaap, van welk(2 nv.) wol wij ons kleed(mv.) be-^riden, is een zeer nuttig huisdier.

Het zw^ein, welk(2 nv.) morsligheid tot een spreekwoord ge-
worden is, wentelt zich gaarn in 't sle^ek.

Het gediensstig Ke-tje, di door zijn)(haar gediensstigheid een ieder inneemt, is een zeer aanvallig meid-je.

160. D staat(mv.), di(2 nv.) geldmiddel(mv.) niet voldoende zijn voor hun talrijk behoefte(mv.), gaan le-ningen aan.
 Door toe te stemmen in 't verzoek van u neefje, di zeer hoog bij mij staat aangeschreven, heb ik hun al(2 nv. mv.) wens vervuld.
 D groot rijkdom(mv.) ons ooms stelden hem in staat ruimschoots te voorzien in ons al(2 nv.) behoefte(mv.).
 Aan u beid(2 nv.) begeerte(mv.) voldaan hebbende, reken ik mij van al verder verplichting(mv.) aangaande u beid ontslagen.
 Bij de gele-genheid van zijn oom(2 nv.) verjaardag, hebben wij hem al moog-lijk blijk(mv.) gege-ven van ons groot gehegtheid aan zijn persoon.
 Zuster Baerken, di(2 nv.) lied(mv.) door haar)(zijn tijdgenoot(mv.) bewonderd werden, leefde in een kluis te Utrecht.
 D eerst eis, die men d geschiedschrijver doet, is onpartijdigheid.
 T oude besje, di(2 nv.) dood door haar)(zijn erfgenaam volstrekt niet betreurd werd, bleek schatrijk te zijn.
161. T magtig Amsterdam, welk(2 nv.) handel door d oorlog met Engeland zwaar verlies(mv.) had gele-den, haakte naar d vrede.
 T magtig Antwerpen, welk(2 nv.) rijkdom door een uitgebrijd handel was toegenomen, gold in d tijd voor d eerst koopstad van Europa.
 Bilderdijk, di(2 nv.) gehegtheid aan vorst en vaderland zoo herhaald-lijk geble-ken was, werd met d snoodst ondank beloond.
 T Dortsche Austijnken, di(2 nv.) geschriften hoog geschat werden, was een der beroemdst dichters zijn(2 nv.) tijd.
 T noodlot, aan di(2 nv.) maght god(mv.) en mens(mv.) onderworpen waren, werd als een godheid voorgesteld.

De man, van di gij spreekt, is dezelfde persoon, di wij verle-den week ontmoet hebben.

Al burgers ko-zen dezelfde afgevaardigd.

Toen men een nieuw pre-sident moest kiezen, ko-zen al burgers dezelfde staatsman.

Te dezelfde ure vernam d vorst d ne-derlaag, di zijn wel-uitgerust vloot en talrijk le-ger hadden gele-den.

Te zijn huis vernamen wij tot ons schrik 't onhe^l dat u en d uw getroffen had.

D boekhandelaar zond mij e-nig werken te bezichtiging.

162. Welk(2 nv.) stelsel wordt door u voorgestaan? Dat van d Königsberger of dat van d Ne-derlands wijsgeer?

T boek, welk ik zo vaak gele-zen heb, dat ik dezelve(2 nv.) inhoud van buiten ken, heb ik weggeschonken.

Welk(2 nv.) toonkunstenaar(2 nv. mv.) scheppingen zullen dez winter door 't ope-ragezelschap worden uitgevoerd?

Welk (2 nv.) godgeleerde(2 nv) stellingen werden veroor-deeld, van Arminius of van Gomarus?

Welk(2 nv.) land(2 nv.) hulp riepen wij in, van Engeland of van Frankrijk?

Welk(2 nv.) vorstin gedrag laakt gij, van Elisabeth of van Maria Stuart?

Welk(2 nv.) partij magt werd door d zwak vorst gevreesd?

T dagblad, welk ons belangen zoo ijverig verde-digde, heeft opgehouden te verschijⁿnen.

T ontzag-lijk vermogen, welk hij door erf-nis had gekre-gen, was spoedig doorgebracht.

163. Voor degene(enk.) di wij alles te danken hebben, hebben wij alles ver^{ij}l.

Degene, die u bedro-gen heeft en door zijn slinks streek (mv.) zooveel misle^{id}d, zal ik, waar 't moog-lijk zal zijn, voor d oog(mv.) d(2 nv.) geheel wereld ontmaskeren.

De-gene, di voor zijn vaderland zijn goed(mv.), zijn geluk, zijn le-ven opoffert, wordt vaak door zijn kortzichtig en kleingeestig landgenoot(mv.) miskend en verguis^d.

De-gene, di gij vertrouwt, vertrouw ik ook, de-gene, di gij u vertrouwen onthoud, behandel ik op gelijk wijs.

De-gene, di hun jeugd in losbandigheid en lightzinnigheid doorbrengen, zullen later hun misslag(mv.) en verkeerdheid (mv.) diep betreuren.

De-gene, die zonder talent te hebben vers(mv.) maken, mogen beseffen, dat zij niet voor d pers, maar voor d komenij werken.

D roem de-gene(2 nv. mv.), die hun medemens(mv.) op d baan der beschaving zijn voorgegaan, zal eeuwig zijn.

De-gene, di zulk lage daad kan bedr^e_{ij}ven, noemen wij een schurk.

Daar zijn er, die bewe-ren, dat een staatsman geen geweten hebben moet. De-zulk schijnt oneerlijkheid, in 't kl^e_n bedre-ven, schurkerij, dogh op groot schaal uitgevoerd, recht en billijkheid toe.

164. D zelfopoffering degene(2 nv.), die voor 't vaderland stierf, wordt door al braaf(mv.) gewaardeerd.

Degene(mv.), die zich eens aan huijchlarij en dubbelhartigheid hebben schuldig gemaakt, worden door al voorzichtig (mv.)gewantrouwd.

Degene, di hij steeds bemind en vertrouwd heeft, veraght hij thans.

Degene, die steeds zijn welzijn traghtte te bevorderen, betaalt di snoodaard met ondank.

Degene, di nimmer met zijn verdienste(mv.) en goed daad(mv.) praalt, he-ten wij een ze-dig en onbaatzugtig mens.

Degene, di zich als mijn best vriend voorde-den, bleken mijn ergst vijanden te zijn.

Degene, die zij steeds als haar moeder vereerde, heeft zij door d dood verlo-ren.

Voor degene, di u haar vriendin noemt, hebt gij alles over.

Degene, di door d rede geleid d mens-lijk zaak(mv.) uit een ander oogpunt beschouwen als d groot hoop, worden vaak, wanneer zij dwalingen bestrijden en d ondeugd ont-maskeren, d slagtoffers van hun e-delaardig stre-ven.

Degene, di zich op r^{ei}s bege-ven met 't doel om zich een schat van we-reld- en mens-kennis te vergaderen, moeten geen geld en moeite ontzien.

165. Dezelfd vorst, di door dez geschiedschrijver gelaakt wordt, wordt door gene te he-mel verhe-ven.

Dezelfd vorst, di wij om zijn wreed inborst veraghten, bewonderen wij om zijn regeringsbel^{ei}d.

Dezelfd vorsten, di door hun vrijzinnig onderdanen worden gesteund, worden door een o-vermagtig priesterschap in hun groots plan(mv.) gedwarsboomd.

Dezelfd kunstenaar(mv.) die door hun tijdgenoot(mv.) miskend werden, brengt een meer beschaafd en ontwikkeld nageslaght hulde en eer toe. Hoe jammer dat dit voor d doode(mv.) een schraal vergoeding is voor 't bitter onrecht, dat zij door d bekrom-penheid en betwe-terij gedurende hun leven ondergaan hebben.

D kiezers d(2 nv.) behoudend part^{ei} ko-zen dezelfde ver-te-genwoordigers als hun vrijzinnig te-genstanders. Beid ver-gaten hun onderling geschil(mv.) en waren alleen bedaght op 't welz^{ei}n des vaderland.

D Plebejers ko-zen dezelfde consuls als d patriciërs; dogh d ridders verkozen geheel ander.

D burgers vere-nigden hun stemmen op een en dezelfde.

Degene, die u hulp ontbe-ren, zullen wij te hulp komen.

Dezelfde, die gij behaagt, zullen wij ook traghten te behagen.

Wij al zullen te dezelfde ure hier bijeen zijn om ons gemeen belangen te bespreken.

166. Daar Zijn Majesteit ons geëerbiedigd koning hier te stad zal aankomen, zijn al burgers in d weer om, door 't oprichten van eer-boog(mv.), 't vormen van eer-waght(mv.), enz. enz. hun vreugde te kennen te geven over Hoogst dezelve(2 nv.) bezoek.

Hij zond 't werk aan zijn leermeester te beoorde-ling, daar hem aan dezelve(2 nv.) goedkeuring veel gelegen was.

Hij verzoght zijn kundig leermeester zijn werk aan te prijzen, daar d aanbeve-ling dezelve(2 nv.) hem in aller schatting moest doen r^eizen.

Diegene mijner te-genstanders zal ik altijd aghting toedragen, welke mij met open vizier en op eerlijk wijs hebben bestreden.

D gravin wendde zich tot d keizerin, daar d bescherming dezelve(2 nv.) haar uit al ongelegenheid(mv.) kon helpen.

D componist droeg zijn werk op aan d vorstin des lands, in d hoop dat dezelve(2 nv.) bescherming hem een schitterend loopbaan zoude openstellen.

167. D dichters, die de-ze criticus bewondert en groot lof toezwaait, hebben nog geen naam gemaakt.

D dichter, di men in d zeventiend eeuw slaafs nvolgde en meer eer bewees dan al ander te zamen, was niemand ander dan Jacob Cats.

D aanvoerder d(2 nv.) legermaght gaf zijn aan streng tucht gewoon troep(mv.) bevel om wi met d wapen(mv.) in d hand gevangen werd genomen geen genade te schenken maar op d plaats zelv op te hangen; d overig zou zich door een hoog losgeld kunnen vrijkopen.

D kameel, welk 't schip d(2 nv.) woest^en genaamd wordt, is d mens van onberekenbaar veel nut.

Ons gestorven oom(mv.), waaraan)(aan wi wij steeds met innig liefde gedenken, hebben ons bij hun uiterst wil zo bedaght, dat wij ons o-verig le-ven in een zoet niets doen kunnen doorbrengen. Evenwel zullen wij w^eijzer zijn en niet 't slecht voorbeeld volgen van zo-veel nietswaardig doorbrengers, welk d maatschappij sch^eijnbaar door hun verkwisting en buitenspo-rig leefwijze bevoorde-len, maar inde daad tot nadeel verstrekken.

Wi zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zaght.

168. Zie hier een groot hoop appel(mv.) Indien ik die(2nv. mv.) honderd weggeef, houd ik die(2 nv. mv.) veertig over. Eet ik daarvan d helft op, dan zijn die (2 nv. mv.) nog twintig over. Alt|ans als ik mij niet vergis. Noghtans kan ik dat niet gelo-ven.

D kno^ds, welk(2 nv.) vol zwaarte de ro-ver op 't hoofd van d ongelukkig deed neerdalen, kloofde hem (? ?) d sche-del, zo-dat 't rood bloed d moordenaar in 't aange-zicht spatte. Wie (2 nv.) verontwaardiging zou niet worden opgewekt, als hij di laaghartig daad zag ple-gen?

Welk mens-vriend ^est niet bij 't denkbeeld, dat de-ze we-reld eens zoo o-verbevolkt zal zijn, dat er geen plekje zal overblijven om te bebouwen, en een onverm^ed-lijk hongers-nood 't heerlijk vooruitzicht zal zijn, waarin zich d menschheid zal te verbl^eden hebben. Gelukkig e-venwel, dat der-gelijk hersenschimmen en schrikbeelden bij kalm en bedaard nadenken verdw^enen als ne-vels voor d zon.

169. Ik raad u om uzelf(2 nv.) wil aan, d omgang met u trouw-loos vriend af te breken.

Algemeen was d verbazing, toen men vernam, dat hij dez daad niet uit zuiver belang-loosheid, maar om zijn zelf(2 nv.) wil verricht had.

D gebroeders Grimm moghten d heerlijk zelfvoldoening sma-

ken, door hun beid(2 nv.) diepzinnig studie(mv.) d Germaans taalwetenschap een stap verder te hebben gebraght.

Niet om eerbejag of d gunst hun(2 nv.) medeburgers, maar om 't belang des koning-rijk zelve was 't leven dezer staatsman(mv.) aan onverpoosd arbeid gew^{ed}_y.

D naght dekt met haar)(zijn zwart sluier 't sluimerend aardrijk; statig verr^{ed}_yst d maan aan d westerkim en verdooft met haar schitterend glans 't flonkerend star-heer; zachtkens schuifelt 't zoel wind-ke door 't lo-ver; heerlijk doen zich d zilver toon(mv.) van talloos naghtegaal(mv.) ho-ren, en stemt alles d mens tot rust, kalmte en vre-de.

Bij 't aanbre-ken van d oghtendstond r^{ed}_yst d leeuwrik fluitend omhoog en verheffen duizend(mv.) ontwaakte vo-gelkens hun toon(mv.) om d rozenvingerig dageraad te begroeten.

170. Dez jongman(mv.) me-nen hun st^{ed}_yl te vormen door al-lei schrijvers over al-hande onderwerpen te lezen; wij daarente-gen le-zen alleen d uitste-kendst en houden het er voor, dat d o-verig(mv.) ons geen-zins van nut kunnen zijn.

In d jongst veldslag hebben d ons(mv.) tien ko-lonel(mv.), drie-honderd korporaal(mv.), zeven honderd tirailleu(mv.) en drie duizend gemeen-soldaten verlo-ren.

Bij d dertig duizend gulden(mv.) hadden wij in dez voorde-lig onderne-ming gesto-ken en hoopten daarme-de een goed winst te behalen; werkelijk le-verde zij een goed achttien duizend gulden(mv.) voordeel op.

Dez koek-bakker bakt twe-hande koekjes, drie-hande taarten en gebruikt daartoe sleghs een-lei deeg.

Daar hij de honderd-dri-en-zevenstigst op d candidatenlijst is, zal 't wel lang duren, eer hij benoemd zal worden.

Dit drankje wordt uit acht-hande kruiden ber^{ed}_yd.

Voorheen hadden wij tien-lei, thans hebben wij nog maar

acht-lei muntstukken.

T buskruif^t bestaat uit drie-lei bestanddeel(mv.).

Van dit werkje bestaan er drie uitgaaf(mv.), elk met vijf-lei letter(mv.) gedrukt.

Men kent duizend-lei, ja oneindig veel soorten van ke-vers. De Frans keizer kan in oorlogstijd over meer dan millioen soldaten beschikken.

Honderd(mv.), ja duizend(mv.) mens verlo-ren bij dez ramp 't leven.

Xerxes telde zijn ontzag-lijk le-ger bij tienduizend(mv.) Van deze duistere plaats zijn er acht-lei verklaringen; duizend(mv.) geleerden braken hun hoofd daarover.

Zoo hij een ander maal dez misdaad pleeght, wordt hij veel strenger gestraft dan nu.

Men bewondert met recht d een(enkel?)voud van ze-den der oud Germanen.

171. T goed dat)(wat gij ander doet zal u zevenvoud(ig?) vergolden worden.

Dit paar laars(mv.) kost(en?) mij zevende-half gulden, terwijl d uw, die veel be-ter zijn, maar anderhalf kosten.

Een lap-de-ken bestaat uit lap(mv.) van al-hande kleur.

Versch^{id}den substantief(mv.) ko-men alleen in 't enkel(een?)voud, ander alleen in 't meervoud voor. Een tweevoud komt in ons taal niet voor.

Dit is d driehonderdst, ja misschien d drieduizendst maal, dat ik di fout bega. Noghtans kan ik mij di niet afwennen. Delos is 't midden-ste eiland der Cycladen.

Wij gingen met ons drie uit wandelen, terwijl zij met hun vier zich baadden in d koel vloed.

Wij lootten met ons vier en twintig; op mij viel 't lot.

Al kwamen zij met hun duizend op, wij zouden hen o-verwinnen, al zijn wij maar met ons zes.

Zij reden met de acht, wij met de vier; geen wonder dat zij hun hals en wij ons beid been(mv.) braken, daar wij niets van d e-del rijd-kunst verstonden.

Na duizend(mv.) mens-leven(mv.) en millioen(mv.) schats verloren te hebben, werd d trots vorst handelbaar en sloot d vre-de.

Eenig(mv.) beweren, dat de longte-ring ongenees-lijk is; ander(mv.) gelo-ven, dat zij hoogst zelden geneest, al(mv.) zijn ze 't er over eens, dat het een hoogst gevaarlijk kwaal is. Leonidas en de zijn stierven d held-dood.

D dwaas regent offert al(2 nv.) belang(mv.) op om som-mig(2 nv.) wens(mv.) te bevre-digen.

Caesar, Pompejus en Crassus slo-ten met hun drie een ver-bond om d Rom^ens staat te besturen.

Wij roken lekker-er cigaar(mv.) voor d acht om een dubbeltje, dan gij di 't tweevoud(?) betaalt.

Brutus en Cassius zwoeren beid d oud republiek in al haar vroeg luister te herstellen en doodden daarom met d overig saamgezworen(mv.) Caesar, d groot dictator, di(2 nv.) ijzer arm 't Rom^ens volk in bedwang hield.

Na eenig duizend verlo-ren te hebben, besloot ik niet meer te spe-len en nam tot veel(2 nv.) verbazing sin^ds di oog-en-blik geen kaart meer in handen.

D oud(mv.) meenden, dat d be^e(mv.) d honing uit mor-gendauw ber^edden en uit d bloemen alleen d was trok-ken, welk d honing zijn reuk en smaak mededeelde. Dogh wat vroeger veel(mv.) zoo niet al(mv.) voor ze-ker aannamen, gelo-ven t|ans nogh w^enig(mv.), of liever nie-mand meer.

Welk to-neelspe-ler heeft gisteren avond zoo moeilijk een rol vervuld?

Welk volk stond nog op zoo laag een trap van beschaving?

Welk man is van die zo ste^{el} trap gevallen?

Welk een verstand wordt er niet gevorderd voor die ne-telig zaak?

Wat voor een man bedoelt gij togh?

Wat voor een man zou bere-kend zijn tot beteugeling van 't overmoedig grauw?

Wat mens(mv.) zie ik daar langs d straat gaan?

T paard, welk d mens van zeer veel nut is, wordt niet altijd behoorlijk verzorg .

Een braaf huisvader doet alles voor 't welzijn d(2 nv.) zijn.

Kundig veldheer(mv.) verwerven zigh 't vertrouwen hun(2 nv.) vorst.

Het koning-rijk Hano-ver werd bij Pruis|en ingel^{ijf} .

T o-vermagtig Frankrijk zag d volken aan haar)(zijn voet geknield.

172. D groot taalgeleerde, waarvan ik u zo-veel heb medegedeel, is overle-den.

Een beroemd treurspeler was Charles Kean.

Dez paarden zijn sterk-er dan vlug.

U vriend is geestig-er dan geleerd.

U zuster is schoon-er dan liefvallig.

U zuster is schoon-er dan d mijn.

D Frans-man(mv.) zijn le-vend(ig)er dan diepzinnig.

D Duits(er)(mv.) zijn diepzinnig-er dan d Fransman(mv.)

Wij tw^{ijf}elen aan d kunde(mv.) dezès hoogle-raar.

U kennis(mv.) zijn grappig-er dan vernuftig jongman(mv.)

Zijn talrijk kennis(mv.) geven hem aanspraak op dez gewigh-tig en eervol betrekking.

173. Uit zijn gedrag(mv.) heb ik opgemaakt, dat hij een schrander-er dan ze-dig jongmens is.

Dez drinkebroer klaagt dat hij dag aan dag dik-ker wordt; togh kan hij zich 't drinken van zwaar bier(mv.) niet ontwennen.

Met een harer liefst lach(mv.) verwelkom-de d gastvrouw d voornaam gast.

D leer(mv.) d(2 nv.) kerk worden door dez schrijvers bestre-den.

Welk zijn doel(mv.) zijn, heb ik niet kunnen te we-ten ko-men. Timon, die geheel d mens-heid haatte, woonde afgezonderd in zijn to-ren te Athene.

Welk geleerde kon zoo moeilijk een vraagstuk oplossen?

174. D herders drⁱnken 't vee.

Een mild re-gen drⁱnkt d droog grond.

De veld(mv.) drⁱnken 't bloed d(2 nv.) gevallen heerschaar(mv.)

D noodlottig tijding verschrik(impf.) mij hevⁱg; niemand werd daardoor heviger verschrik dan ik.

Door d noodlottig tijding verschrik(impf.) ik he-vig.

Niemand verschrik(impf.) daardoor heviger dan ik.

175. Ik zie d kip een ei lⁱggen. Het ei lⁱgt op d grond.

Ik zie, dat d kip een ei heeft gel—.

Wij lⁱggen (impf.) ons op 't mollig grastap^et neder.

Deze rijkgaard lⁱgt een uitgestrekt buitenplaats aan. Deze is zeer fraai aangelⁱgd en is ook in heerlijk oord gel—. D aanleg kost niet weinig. D ligging is heerlijk.

Ik heb op d sofa lⁱggen dro-men van schatten, di ik niet bezit.

D schip(mv.) lⁱggen op d re-de te anker.

Ik lⁱg sin^ts eenig tijd met mijn jongst broer o-verhoop.

Bij d Oosters volk(mv.) lⁱggen d gasten bij d dis aan.

De kok lⁱgt 't zoo aan, dat de gasten niet we-ten wat zij e-ten, maar alleen dat zij lekker e-ten.

Ik lⁱg mijn vijanden zooveel in d weg, dat zij daardoor belet worden, zich te doen gelden.

Hij lⁱgt een buitenspo-rig blijdschap aan d dag.

D kip leit)(ligt een ei, 't ei leit)(ligt in 't hooi.

- D tuinbaas leit)(ligt zijn stroo hoed op d grond.
176. D boeren gene-ren zich met d landbouw.
 D Markers gene-ren zich met d vis|vangst.
 D dokters of doctoren gene-zen d zieke(mv.)
 Ik ben van mijn vooroordeel(mv.) gene-zen.
 D mens(mv.) willen no-de van hun dwaling(mv.) gene-zen worden.
 D schildwagh z^{it}(impf.) d vlucht-ling na.
 D vijand z^{it} ons op d hielen
 D kr^{igs}gevangen z^{it} 't op een lo-pen.
 D kr^{igs}gevangen z^{it}(impf.) 't op een lo-pen.
 Mijn vriend X is een geze-ten burger alhier.
 Men zette d dief vast; hij moest twintig jaar zitten voor zijn brutaal diefstal.
177. Ik mag di ellend-ling niet l^{iden}.
 Mijm oom en voogd heeft mijn l^{iding} op zich geno-men.
 Ik l^{id} sin^{ds} lang tijd aan hevig kiesp^{ijn}.
 Ik mag wel l^{iden}, dat gij slaaght.
 Deze snood-aard verl^{id} d jongelingschap.
 Hij gel^{id} zijn vertrekkend vader naar 't station d(2 nv.) spoorweg.
 Wij bel^{iden} versch^{iden} godsdiens(mv.).
 Hij bel^{id}(impf) d Israeli-tisch godsdiens en bel^{id} t|ans d Protestants godsdiens.
 Ke^{izerin} Irene beleed d Grieks-Kristelijk godsdiens en herstellde d beeld-diens in d kerk.
 D ro-vers overl^{iden} 't zoo slim, dat niemand hen vinden kon.
 Al(mv.) treurden om 't overl^{iden} van d groot dichter.
 De jongen(mv.) herl^{iden} breuken.
178. D zon n^{egde} te ondergang.
 Het Romeins rijk n^{egde} te val.

D aangekomene n^{ei}gde voor d gastvrouw.

Was d vorst geneigd)(genegen, om van d troon afstand te doen?

Karel d vijfde was Willem d Zw^{ei}ger zeer genegen)(geneigd. Toen ik aankwam n^{ei}gde d dag zich ten avond.

D dansmeester leerde zijn leerling een bevallig n^{ei}ging te maken.

179. Tot 't best^{ei}gen van bergen heeft men een flink borst en een paar sterk been(mv.) no-dig.

T fier ros st^{ei}gerde en wierp zijn ber^{ei}der te aarde.

D metselaar viel van d st^{ei}ger en brak d hals.

180. Di zaak is zo eenvoudig, dat zelfs zuigling(mv.), om zoo te zeggen, d waarheid daarvan kunnen inzien.

D koe(mv.) zo-gen d kalf(mv.)

D bij(mv.) zo-gen d ho-ning uit d bloemen.

Zelfs g^{ei}ten en wolven zo-gen(verl. tijd) volgens d fabelleer pasgebo-ren god(mv.) en mens(mv.)

181. D trekschuit vaart af en voert ons langs d aangenaamst dre-ven naar d plaats ons(2 nv.) bestemming.

182. Als d godheid 't geheugt, kunnen d boos(mv.) voor kort tijd d braaf onderdrukken.

Wij zien d houthakker d eik-boom vellen en dezen met groot gedruis op d grond vallen.

183. D geneesheer(mv.) aderlaten(impf.) Lord Byron, maar trots hun hulp bezweek d groot dichter en bev^{ei}der van Griekenland.

D oud h^{ei}din(mv.) waarzeggen(impf.) dez bijgeloovig boeren.

D landman(mv.) zijn gewoon al voorbijgangers vriendelijk goed avond te zeggen.

D jongskens wilden niemand goed dag zeggen.

Wilt gij u opstellen goed maken en daardoor d fouten, die gij begaan hebt, goed maken?

Zoud gij di berg te hoog aghten om te beklimmen?

Zoud gij u zelf te hoog aghten voor dit postje?

Zoud gij u vriend kunnen hoog aghten, als hij een dergelijk laagheid bedreef?

D verze-keringmaatschappij zal ons al(mv.) schadeloos stellen voor d gele-den verlies(mv.)

Ik hoop dat mijn ouders mijn plannen zullen goed vinden; wellicht zullen zij 't beter vinden, als ik een ander loopbaan kies. Daar wij in de comedie nog plaats vonden, ble-ven wij om 't stuk te zien.

Daar de verlo-ting niet kon plaats vinden zonder d toestemming d(2 nv.) o-verheid, zullen wij al moog-lijk middel aanwenden ten einde daartoe verlof te verkrijgen.

Wij ho-ren d klok aght slaan en l'iggen nog in bed!

Wij zullen in 't vervolg op u les(mv.) aght slaen.

Daar ik niet thuis was, wilde hij plaats nemen en mijn aankomst afwaghten.

De o-verheid zal op 't hoofd van d bandiet een hoog prijs stellen; ook zal zij zeker op d ijver en waakzaamheid haar(2 nv.) dienaar(mv.) prijs stellen en die, waar zij kan en mag, ruim belo-nen.

U schoen-maker heeft mij dit paar jaghtlaars(mv.) goed gemaakt.

D kleer-maker heeft de abuis(mv.) zijner rekening goed gemaakt.

184. Wij gekscheren)(scheren d gek met ons barbier; deze man pleeght geksche-rende te zeggen dat hij in zijn le-ven al heel veel gek(mv.) geschoren heeft.

Wij geksche-ren (impf.) steeds met d ernst, met welk hij d grootste beuzelingen behandelt.

Socrates pleegt(impf.) zijn onbeschaamd lasteraar(mv.) niet door woorden maar door daden lo-genstraffen.

- Al menschen traghten zich voor schade vrijwaren.
185. Wij herinneren ons gaarne ons goed daad(mv.)
 Wij herinneren ons vrienden gaarne aan d' genoeglijk uren,
 welk wij met hen doorbraghten.
 Wij herinneren ons lightzinnig vrienden hun plight.
 Ik heb steeds di vals-aard wantrouwd.
 Op dat hag-lijk oog-blik hebben al(mv.) aan hun behoud
 wanhoopt.
186. Het laken, dat ik bij dez lakenko-per gekoght heb, is
 zo-zeer ge(krimpen, verl. deelw.), dat ik er mij in ste-de
 van een jas, een kort buis-je van kan laten maken; e-ven-
 wel durft d' bedrieger bewe-ren, dat zijn laken nooit
 krimp(verl. tijd) en nooit heeft(is ge(krimpen, verl. deelw.)
 Na d' no-dig pap op mijn arm gel^ed te hebben, is hij)(zij
 zoo ge(slinken, verl. deelw.), dat ik mij met een spoedig
 gene-zing durf vl^een.
 D' knecht des admiraal ontwing(verl. tijd) den sluipmoor-
 denaar d' dolk en voerde hem naar d' gevangenis.
 D' vorst belgt(verl. tijd) zigh zeer over d' traag voortgang
 van di voor zijn r^ek zo h^elzaam onderne-ming. Daar hij
 zeer ge(belgen, verl. dlw.) was, vreesden d' ambtenaar(mv.)
 dat zijn rechtvaardig toorn hen treffen zoude.
 D' struikro-ver verberg(verl. tijd) d' gesto-len schat onder
 d' grond.
 Mijn neef word elk jaar r^eker, doordat hij geen tiende van
 zijn vermo-gen vert-ert en d' rest op interest zet. Zijn
 vader verwierf(verl. tijd) zigh daarentegen zeer veel vriend
 (mv.) door zijn grens-loos mil|dadigheid.
 D' re-denaar heeft zo-lang gespro-ken, dat zijn stem er
 hees van is.
 D' r^eziger heeft zo-lang ge(praten, verl. dlw.), dat d' tijd
 van 't vertrek d(2 nv.) spoortrein verstre-ken was. Daarop

- scheld(verl. tijd) hij op d onnoodig spoed, die d spoorwegbeam/ten ple-gen te maken.
187. D rampzalig man ontgeld(verl. tijd) d misdaad, die ander (mv.) ge(plegen, verl. dlw.) hadden.
Ik heb al zijn weldaad(mv.) met snood ondankbaarheid ver(gelden, verl. dlw.)
Bij 't bekennen zijn(2 nv.) dwaling(mv.) en f^{et}len smelt (verl. tijd) d man in traan(mv.) wegh.
D fabri-kant(mv.) kerven(verl. tijd) d tabak.
D onno-zel barbier bederf(verl. tijd) al zijn scheermes(mv.) door ze verkeerd aan te zetten.
D aanvoerder d(2 nv.) bende werf(verl. tijd) manschap(mv.) aan door hun roem, eer en, wat voor d meest mens(mv.) nogh meer zeght, schatten voor te spiegelen.
D boekanier(mv.) waren stout ze-vaarders, die tuk op buit op d oceaen rondzwerfen (verl. tijd) en d ongelukkig(mv.) die onder hun handen vielen van alles berooven(verl. tijd) ja vaak als slaaf(mv.) verkoghten.
188. D doodgraver delf(verl. tijd) zelv 't graf voor zijn gestorven echtgenoot. Toen hij 't graf ge(delven, verl. tijd) had, werd hij door smart o-vermand en stort-de neer op d be(vriezen, verl. tijd) grond.
D zon-straal(mv.) smelten(verl. tijd) bij d aanvang d(2nv.) lente d sneeuw op d vrughtbaar velden.
D vluchteling(mv.) zwerven(verl. tijd) langs d onherbergzaam kust in d hoop een vaartuig aan te treffen, dat hen uit 't ber^{gk} hun(2 nv.) vervolger(mv.) zoude brengen.
Daar d een staat beweerde, dat d ander d verdrag(mv.) schend(verl. tijd) en stee^ds had ge(schenden verl. dlw.), verklaarden zij elkaar d oorlog.
D dronkaar^d zwelg(verl. tijd) zo-veel sterk drank in, dat hij er van sterf(verl. tijd).

Dez jager bederf(verl. tijd) zijn jagthonden door ze rau haas-vlees voor te werpen.

D vis-vrou(mv.) kerven(verl. tijd) d aal en d paling.

D keukenmeid kerf(verl. tijd) d visch. (§ 282).

Men beweerde dat d Rus(mv.) veel matroos(mv.) aanwerven(verl. tijd) voor hun handelsvloot(mv.).

D hoog vloed verzwelg(verl. tijd) een groot deel van dez welvarend landstreek; daarbij vonden zeer veel bewo-ners hun dood in d golf(mv.).

189. D o-verwinnaar verdelg(verl. tijd) d bloei|end stad en strafte d onschuldig inwo-ner me-do-geloos. Men ^{ei}s-de van zo-veel gruwelen.

Zo-lang als d wond aan mijn linkerhand zweer(verl. tijd), kon ik niets verrichten.

Ik bezweer(verl. tijd) mijn lightzinnig broeder zijn le-ven te be-teren; hij zweer(verl. tijd) mij zigh be-ter te zullen ge-dragen, maar hield zijn eed niet.

Hij verheel(verl. tijd) op ge-nerl^{ei}_{ij} wijs zijn gebrek(mv.), maar schaamde er zich ook geen-zins o-ver.

D schaapscheerder scheer d schapen, scheer(verl. tijd) d schapen en heeft zijn geheel le-ven lang schapen ge(sche-ren(verl. tijd)).

Het onderaards vuur verdelg(verl. tijd) de stad(mv.) Sodom en Gomorrha.

Wie weet welk lot u nog be(scheren, verl. tijd) is.

Ofschoon ik hem nogh nooit iets, van welk aard ook, ver(helen verl. tijd) heb, vertrouwt hij mij togh niet 't minste toe.

Met dez dwaas scheer(verl. tijd) ik steeds d gek.

Di landstreek(mv.) word(verl. tijd) ver(delgen, verl. dlw.) door een onverwaght uitbarsting van d Vesuvius, di al-les onder gloei|end lava begraaf(verl. tijd).

190. Hoewel hij steeds goed raad ontbeer(verl. tijd), heeft hij zich e-venwel door ^eigen overleg en staal vlijt tot zulk een aanzienlijke hoogte ver(heffen, verl. tijd), dat hij t|ans over hen, die zich vroeger zijn meerder(mv.) waanden, gebied. D veldheer(mv.) bevelen(verl. tijd) d soldaten hun uiterst kraghten in te spannen om d vijandlijk schans(mv.) te nemen. D soldaten volbraghten wat zij hun be(velen, verl. tijd.) gelijk zij steeds volbraght hadden, wat hun bevelhebbers hun bevelen(verl. dlw.) hadden.

Toen nu d verde-digers bemerkten, dat zij tegen d o-vermaght der aanvallers niet opgewas|sen waren, ko-zen zij het haas-pad en scheren(verl. tijd) zich wegh.

Terwijl ik er niet op bedaght was, scheer(verl. tijd) mijn barbier al 't haar weg en zag ik alzo mijn praghtig snor onder 't koud staal bezw^eijken.

Dewijl mijn middelst vinger ontsto-ken was en zweer(verl. tijd) kon ik versch^eiden dagen achtereen niets uitvoeren.

191. Wat verme-ten die ellendelingen zich wel, die d goed naam van di eerlijk mensch willen belasteren.

Dez betwe-ters verme-ten(verl. tijd) zich alles te berispen, waarvan zij niet terstond 't nut inzien(verl. tijd.)

Daar dez jongelingen d gebod(mv.) hun(2 nv.) ouders overtreden(verl. tijd), werden zij streng gestraft.

Zij betreden(verl. tijd) d pad(mv.) d(2 nv.) ondeugd, dogh zien(verl. tijd) weldra 't zondig hun(mv.) levenswandel in en be-terden zich.

D overwinnaars vertreden(verl. tijd) d reghten der overwonnen(mv.) met voeten.

Wij vergeven(verl. tijd) al, die ons kwaad doen, vooral als ons d gele-genheid om wraak te ne-men ontbreekt(verl. tijd) Mijn neef(mv.) gene-zen(verl. tijd) welhaast van een he-vig ziekte.

Di welopgevoede jongman(mv.) bewegen(verl. tijd) zich gemakkelijk in d hoogst kringen.

D fabri-kanten verkoghten ge(weven, verl. tijd) stof(mv.) tegen zeer hoog prijs(mv.).

Zij vergeten(verl. tijd) zich zoozeer, dat zij woorden bezigden, di niet in d mond van een beschaafd mens mogen opko-men.

Daar zijn geheel verhaal met leugens door(weven, verl. tijd) is, gelo-ven wij er niets van.

Terwijl d boeren d oogst binnenbraghten, lezen(verl. tijd) d arm(mv.) korenaar(mv.).

192. Gij vermeet(verl. tijd) u dez eerbiedwaardig staatsman op d schandelijkst wijs in zijn eer aan te tasten.

Gij eet(verl. tijd) met veel smaak van dez heerlijk schaa-p-bout.

Gij vergeet(verl. tijd) u leesboek en kunt(verl. tijd) daardoor u les niet le-ren.

Gij overtreedt(verl. tijd) al mensch-lijk en god-lijk gebod(mv.) en zijt(verl. tijd) reghte sno-daard(mv.)

Gij geneest(verl. tijd) van di gevaarlijk kwaal.

Gij bidt(verl. tijd) mij spoedig tot te komen, terwijl gij u baadt(verl. tijd.)

Gij zit(verl. tijd) te lezen, terwijl ik pijp(verl. tijd.)

Gij weeft(verl. tijd) u eigen kleed(mv.)

Gij ziet(verl. tijd) d drenk-ling in d diep rivier worstelen met d kraght van d stroom en komt(verl. tijd) hem niet te hulp. Daardoor wordt(verl. tijd) gij door al braaf(mv.) (minachten, verl. deelw.) Gelukkig wordt(verl. tijd) d arm man toch gered.

Gij wenscht(verl. tijd), dat ik bij u kwam, eer gij sterft(verl. tijd)

Gij zwerft(verl. tijd) op d wijd oceaan rond.

Gij werpt(verl. tijd) mij met sneeuwballen en wordt(verl. tijd) daarbij zo koud als ijs.

- Gij bederft (verl. tijd) u makker en beroemt (verl. tijd) u daarop.
193. Gij beveelt (verl. tijd) mij te vertrekken, dogh scheert (verl. tijd) u weg uit vrees voor mijn toorn.
- Gij zweert (verl. tijd) mij trou, dogh ik maakte geen staat op u eed (mv.)
- Hij en gij scheldt (verl. tijd) mij uit voor al wat le-lijk was.
- Gij schendt (verl. tijd) ons verdrag en daardoor aght (verl. tijd) ik mij van mijn verplichtingen ontslagen.
- Gij bergt (verl. tijd) u eigen huid, in plaats van u leven voor d' goed zaak te wagen.
- Gij krimpt (verl. tijd) ineen van angst en schrik.
- Gij zingt (verl. tijd), terwijl gij danst (verl. tijd.).
- Gij blinkt (verl. tijd) uit door u groot verdienste (mv.).
- Gij zwelgt (verl. tijd) 't edel druif-nat door.
- Gij kerft (verl. tijd) d' tabak, terwijl gij pijpt (verl. tijd.).
- Gij stijft (verl. tijd) mij in mijn vooroordeel (mv.).
- Gij tigt (verl. tijd) hem di misdaad aan.
- Gij snuift (verl. tijd) wraak en woede.
- Gij houdt (verl. tijd) mij voor u best vriend.
- Gij was|t (verl. tijd) voorspoedig op.
- Gij schept (verl. tijd) behagen in di zot klap.
- Gij verheft (verl. tijd) u tot zijn hooghte.
- Gij lacht (verl. tijd) over mijn wijs les (mv.).
- Gij was|t (verl. tijd) u aangezicht en kamt (verl. tijd) u haar.
194. U stadgenoot belijdt (verl. tijd) dezelfd godsdienst als gij.
- Gij belijdt (verl. tijd) d' zelfde godsdienst als ik.
- Dez meid-je (mv.) rijgen (verl. tijd) hun middel (mv.) in.
- Wij verkoghten een staaf ge(dijgen, verl. deelw.) goud.
- D knop dijt (verl. tijd) zich weldra uit en deed d' blad (mv.) vaneensplijten.
- Hij krijt (verl. tijd), toen gij slaag (mv.) krijgt (verl. tijd.)
- D Rom^enen krijgen (verl. tijd) met d' Carthagers.)

Zij krijgen(verl. tijd) door Scipio(2 nv.) held-daad(mv.) wel-
dra geheel Spanje in hun maght.

Met een kre^eis|end stem riep hij zijn zoon(mv.) toe, dat zij
kers(mv.) gesto-len hadden.

Wij vermijden(mv.) al moog-lijk opspraak.

Zij kwijten(verl. tijd) zigh eervol van hun moei-lijk taak.

Gij benijdt(verl. tijd) mij om mijn voortdurend voorspoed
en zijt(verl. tijd) mij daarom niet gen(egen, -eigd?).

D raaf(mv.) kras|en(verl. tijd), d mos(mv.) t|ilpen(verl. tijd).

Zij schrijden(verl. tijd) voort naar d rustplaats der dood(mv.).

Wij wijten(verl. tijd) hem ons ongeluk en weten(verl. tijd)
u dank voor u zorgen.

Gij zijgt(verl. tijd) ameghtig ne-der op d mossig rustbank.

D matroos(mv.) reven(verl. tijd) d z^eil(mv.), d tuiniers
rijven(verl. tijd) d tuin.

Zulk le-lijk streek(mv.) lijken(verl. tijd) ons niet.

195. Op d grond ademloos neerge(zijgen, verl. deelw.) grijnt
(verl. tijd) hij een geheel tijd, alvorens mij d oorzaak zijn(2
nv.) smart mede te de-len.

D landman pijpt(verl. tijd) aan, toen hij zijn daag-lijks
werk volbraght had.

D was|vrouw stijft(verl. tijd) d boordjes en brengt ze ons
ge(stijven, verl. dlw.) te huis.

Zij tijgen(verl. tijd) naar d stad om zigh van d misdaad
te zuiveren, di men kun had aange(tijgen, verl. dlw.).

Gij verbiedt(verl. tijd) ons u kneght(mv.) toe te snauwen.

Zij bogen 't hoofd bij d aankomst des hoog-priester.

Het verveelt(verl. tijd) ons steeds een-lei groente te eten.

Wij verbijten(verl. tijd) ons gramschap.

D geheel nacht hebben wij geen oog ge(luiken, verl. dlw.).

Wij vergasten(verl. tijd) ons aan ge(zieden verl. deelw.) vlees
met wortel(mv.) en gestoofd peer(mv.).

- Gesto-len goed gedijt niet en gedijt(verl. tijd) nimmer.
 D hofdames ne^{ij}gen(verl. tijd) zich voor d vorstin.
 Ge(sluiken, verl. dlw.) goed(mv.) worden verbeurd verklaard.
 D vlucht-ling(mv.) stuiven(verl. tijd) voort, als kaf voor d wind, toen wij hen naz^{ij}tten(verl. tijd) of op d hie^{ij}en z^{ij}tten (verl. tijd.). Zelfs d dapperste(mv.) z^{ij}tten(verl. tijd) 't op een lo-pen en zoghten hun he^{ij}l in een schandlijk vlucht.
196. D neger grijnst(verl. tijd) ons aan. Wij begonnen al te grinnikjen op dat koddig gezicht.
 De spi-on(mv.) berichten(verl. tijd), dat d vijand in ginds moeras(mv.) schuilt(verl. tijd); spoedig waren d ons op marsch om hem ook van daar te verdr^{ij}ven.
 Wij haten(verl. tijd) elk grompot.
 U broeder verschuilt(verl. tijd) zich in ginds boschjage om ons te kunnen bespieden.
 D sjouwers kruien(verl. tijd) menig zwaar vraght naar de magaz^{ij}n(mv.) d(2 nv.) koopman(mv.).
 In u kinds-heid pleegt(verl. tijd) gij u in 't zwemmen te oefenen.
 D Deventer koek-bakker kruidt(verl. tijd) d koek.
 D wol pluist(verl. tijd) zoo sterk, dat wij 't kleed niet durven(verl. tijd) aan(te?) trekken.
 Het hongerende kind krijt(verl. tijd) zijn moeder bij haar tehuiskomst aan.
 D vla stijft(verl. tijd) in de koelte aan.
197. Het verdriet(verl. tijd) d knecht(mv.) altijd verwe^{ij}t(mv.) en scheldwoorden te ho-ren; zij pakten hun bies(mv.) en laten (verl. tijd) hun meester alleen.
 Wij bezoeken(verl. tijd) d fabriek, terwijl e-nig werkman (mv.) d zeep zieden(verl. tijd), ander d reeds ge(zieden verl. dlw.) zeep uit d ke-tel scheppen(verl. tijd) om hem(ze verder te ber^{ij}den.

In zierend toorn vlieten(verl. tijd) hem d tranen langs d wangen.

Het was duidelijk, dat dit le-vend(ig?) man-ke Frans bloed door d ader(mv.) vliet(verl. tijd).

Ik ontraad(verl. tijd) u steeds deze onderneming; e-venwel laat(verl. tijd) gij u bepraten, steekt(verl. tijd) er u geheel vermo-gen in en verliest(verl. tijd) alwat gij bezit(verl. tijd.) D troepen blazen(verl. tijd) na een langdurig dogh ver-geefs bele-gering d aftoght.

Na eerst te hebben toegestemd in dez zaak, beraadt(verl. tijd) hij zigh weder en trok zich terug.

D koopman blaast(verl. tijd) over zijn ko-kend koffi en waghte bedaard af, of men hem wat af zou ko-pen.

Ephialtes di zijn vaderland verraadt(verl. tijd), werd door zijn landgenoot(mv.) verfoei .

198. D vorst heeft zijn eerst mi-nister uit zijn land ge(bannen, verl. dlw.).

Dez troschaard is met al-lei haat-lijk gewoonte(mv.) behebt
Dez me-do-genloos man verstoot(verl. tijd) zijn hals-tarrig zoon, di zigh over zijn(?)har^dvoghtigheid luide beklaagde.
Zijn oom(mv.) bevelen(verl. tijd) hem zijn vader vergif-nis te vragen voor 't geen (dat) hij mis(drijven, verl. dlw.) had.

Op staand voet volbreng(verl. tijd) ik u bevel(mv.).

Wij pluimstrijken(verl. tijd) nooit ons meerder(mv.).

T geen(dat) zij bewe-ren, druis't te-geen mijn gevoelen aan.

U vriend benijdt(verl. tijd) u geluk.

Zij evenaar-en(verl. tijd) hun vrienden in velerlei kundigh^{ed}(mv.)

D prins(mv.) aanvaarden(verl. tijd) d rege-ring in een uiterst moeilijk tijd.

Honderd(mv.) menschen glimlachen(verl. tijd) daarom.

Terwijl ik beeldhouw(verl. tijd), bespeelt(verl. tijd) gij d fluit.

199. Barmhartig monnik(mv.) herbergen(verl. tijd) d verkleumd
 r_igizer en redden(verl. tijd) hem zoo van een wis dood.
 D kantoorbediende heeft d geld ge(incasseeren, verl. dlw.).
 D oorlog eindight(verl. tijd), toen beid partij bedongen,
 dat elk behoudt(verl. tijd) wat hij had.
 Plato heeft zijn wijsbegeerte in zijn talrijk geschriften ont-
 (vrouwen, verl. dlw.).
 D matroos(verl. tijd) pluizen(verl. tijd) tou.
 Na d kaart ge(spouwen, verl. tijd) te hebben, doen(verl.
 tijd) wij versch_iden kunststukje(mv.) daarmee.
 Door d streng koude bevangt(ver. tijd) ons een zwaar slaap.
 Met loom schre-den(mv.) bege-ven(verl. tijd) wij ons op weg.
 Door d dood ons rijk oom(2 nv.) zijn wij van al zorgen
 voor ons onderhoud ont(heffen, verl. dlw.).
 D vorst ontheft(verl. tijd) zijn onderdaan(mv.) van d zwaar
 schatting, di zij jaarlijks moesten opbrengen.
 Hij bezweert(verl. tijd) mij hem d waarheid te ontdekken
 en ik vaar(verl. tijd) daar wel bij.
 Hij was t (verl. tijd) op tot een kragtig man.
 Zij was sen(verl. tijd) hun handen schoon van d inkt.
 Hoewel d kinderschoenen ontwas sen, stellen (verl. tijd) zij
 zich als re-de-loos kind(mv.) aan.
200. In zijn kinds-heid slaapwandelen(verl. tijd) u oudst broeder.
 Blondin koordedansen(verl. tijd) was bewonderenswaardig.
 Wij konden dez valschaard niet l_eden.
 Dez vader kon zijn baldadig zoon(mv.) niet l_eden.
 Hij verwelkomt(verl. tijd) zijn vrienden hartelijk.
 Gaarne had ik u bezoght, dogh ik heb niet ge(mogen,
 verl. dlw.)
 Gij raadt(verl. tijd) mij aan voor mijn gezondheid op reis
 te gaan, maar ik heb 't niet ge(kunnen, verl. dlw.).
 Ofschoon ik geen zin had in d dienst w_igerde mijn voogd

een plaatsvervanger voor mij te nemen, als ik in d lo-ting zou vallen. Hij togh was een oud gediend en de bits-ste, barsch-ste ijzervre-ter, di ik kende.

Hij beval mij, arm drommel, voor 5 jaar te te-kenen en daar ik niets in d wereld bezat, heb ik wel ge(moeten verl. dlw.).

Ik heb lang tijd naar hem staan (te) luisteren, maar be-gre-pen heb ik hem niet.

T heeft u ouders goedge(dunken, verl. dlw.) u een fat-soen-lijk opvoeding te ge-ven.

De Chinees ro-verkapitein was d schrik der zeeën.

D troepen verscho-ten hun geheel voorraad kruid.

Men verdenkt(verl. tijd) dez man van schurkerij.

201. De koe-ko-per(mv.) bed^ochten zich wel voor zij d koop slo-ten.

D dief onthaalde men op kno^dslagen, die raak waren.

D dood getroost br^oght Socrates zijn laatst le-vensuren in wijsge-rig gesprekken door.

Dez re-sident stelt zich als een ko-ning-je aan.

Laf-aard(mv.) vre-zen en vlieden 't gevaar, verme-tel(mv.) zoeken 't omdat zij 't veraghten, maar dapper(mv.) doen nogh 't een nogh 't ander, maar blijven zelfs in d hag-lijkste gevaar(mv.) kalm en moedig.

Wij bestude-ren d werken van Confusius, d Chinees wijze.

D chirurgijn-majoor(mv.) verplegen(verl. tijd) d gekwetst(mv.)

Ik d^oght, dat d zon om d aarde draaide, maar t^lans weet ik be-ter.

D schout-bij-nacht(mv.) beraadslagen(verl. tijd) over d maatre-gel(mv.), die zij zouden nemen in 't belang d(2 nv.) vloot.

Wij haten(verl. tijd) steeds di vals-aard en trots-aard.

Wij geleiden(verl. tijd) ons gast, d voornaam vreemdeling, tot aan d huisdeur en nemen(verl. tijd) een zeer beleefd afsch^eld van hem.

Gij moogt(verl. tijd) wel van geluk spreken, dat gij aan d handen van dez snoo-daard ontkomen zijt.

Gij ontkomt(verl. tijd) u vervolgers.

Gij verwelkomt(verl. tijd) u vrienden.

Gij houdt(verl. tijd) hen tegen, opdat gij langer van hun gezelschap genieten kundet(verl. tijd).

202. Ik heb zijn geheim trachten uit (te) vorsjen, maar heb 't niet vermogen(verl. dlw.).

Gij zegt(verl. tijd) weinig en zwijgt(verl. tijd), terwijl gij smakelijk van d heerlijk scho-tel eet(verl. tijd.).

Gij doet(verl. tijd) veel, maar zegt(verl. tijd) weinig.

Gij legt(verl. tijd) u op d wiskunde toe.

Gij pleegt(verl. tijd) na het eten een wandeling-je te doen.

Gij durft(verl. tijd) u meerder(mv.) te-gen (te) spreken.

Gij verpleegt(verl. tijd) u ziek broeder-je.

Daar wij dez ijzersterk man niet aandurven(verl. tijd), poets_{ten} wij d plaat.

Hoezeer wij ook naar geld dorsten(verl. tijd), durven(verl. tijd) wij geen oneerlijk middel(mv.)(te) be-zigen om het te verkr^{ei}gen.

Dez eerezuchtig amb_tenaar dorst naar eer en roem.

T leger van Xerxes, d koning der Pers(mv.), is)(heeft in ze-ven dagen d Hellespont o-vergetrokken.

Herhaaldelijk heb)(ben ik d brug te Keulen o-vergewandeld.

Mijn broeder, d zeekapit^{ei}n, is)(heeft in negentig dagen naar Batavia gez^{ei}ld blijkens zijn jongst brief.

D reis(mv.) van dez snelz^{ei}lend brik waren steeds voorspoedig; hij)(zij is)(heeft reeds achtmaal in zeventig dagen naar Batavia gez^{ei}ld.

D leeuw is)(heeft op d weerloos man aangesprongen en hem verecheurd.

D honden zijn)(hebben hun baas aangesprongen uit blij-schap over zijn terugkomst.

203. Men verhaalt van Byron, de Engels dichter, dat hij eens in een zeer kort tijd d Hellespont heeft)(is overgezwommen. Ik heb)(ben in vierentwintig uur van Berlijn naar Amsterdam gereisd en sta thans dood moe voor u. De vos had)(was reeds versch^e_iden maal(mv.) 't renperk doorgereden, voordat d harddraverij een aanvang nam. Onbemerkt hebben)(zijn ons schip(mv.) d vijandelijk vloot voorbijgezeild, begunstig door een zwaar mist. Ik heb)(ben mijn best vriend voorbijgelopen zonder 't te merken en zoek hem tjans te vergeefs. Ik heb)(ben mijn geschiedenis geheel verge-ten en beef dus voor d uitslag van mijn examen, te meer daar ik 't lijstje met jaartallen vergeten heb)(ben, dat ik mede heb wil nemen. Veel(mv.) ons(2 nv.) best dichters hebben)(zijn Byron vrijelijk gevolgd. D Chinees jonk heeft)(is d kof gedurende drie uur achtervolgd, maar kon hem)(haar niet inhalen. Dez schilder heeft)(is Rembrant slaafs nagevolgd. Ik heb)(ben de vreemdeling, zoo ver ik kon, nagevolgd, maar heb hem ten slotte uit 't oog verloren.
- 204 Dez monnik(mv.) hebben blootvoet(2 nv.) d bedevaart volbraght. Wees goed moed(2 n.v) als 't u in d wereld te-genloopt. Met ŷonkelend oog(mv.) riep hij mij luid keel(2 nv.) toe mij te verw^e_ideren. Onverrichter zake ke-ren wij huiswaarts. Langzamerhand bekoelde d geestdriftvoor d natio-naal zaak. Mijn peetoom zaliger nagedachtenis heeft mij een aardig duit nagelaten. Ouder gewoonte deed ik na 't middagmaal een wandeling-tje. T geen (dat) ik weet ben ik grooten deels aan mijn leermeesters verschuldigd.

D gans dag jagen(verl. tijd) wij en waren des avonds dood moe.
 Hij ondervraagt(verl. tijd) d schuldige maar kreeg geen
 antwoord.

205. Hoe verre ligt Haarlem van Amsterdam?

In hoe verre hij dwaalt, kan ik niet bepalen.

Hij was zoo lang, dat hij tot d zolder r^eikte.

Zoo lang hij hier is vertrek ik niet.

Zijn oog doet hem evenzeer als zijn mond.

Ik ben even zeer tevreden over zijn vorderingen als elk ander
 zijner leermeesters.

Ik weet, hoe veel glas(mv.) rood wijn er in een fles gaan.

Ik begrijp niet, hoe veel menschen 't aanleggen om aan
 d kost te komen.

Zoo veel vreemdelingen dez plaats bezoeken, zal 't er weldra
 zeer duur worden.

Boven op d berg staat een vervallen slot. Zijt gij nooit
 boven op geweest om d ruine te bezoeken?

Ik sprong midden in d vloed om d drenkeling te redden,
 doch vergeefs.

D bliksem sloeg achter in 't huis dogh veroorzaakte weinig
 schade.

Ik knipte de oor(mv.) van mijn hond kort af.

Hij w^eijgerde kort af mijn be-de toe te staan.

D vos sprong achter over 't kip-hok en ontsnapte.

Op 't ijs gekomen viel ik achter over.

Wij gingen onvoldaan van daar en begaven ons hier heen.

Er vestigde zich een menig-hte Franschen in d hoofdstad;
 van daar dat de Fransche taal al daar druk gespro-ken
 werd.

Van waar dez geschied schrijver dit ongeloof-lijk verhaal
 heeft is mij een raadsel.

Van waar die ontevredenheid bij 't volk?

Tijdens zijn verbanning schreef Bilderdijk buiten 's lands vele zijner beste werken.

206. Hij prijst mij uit der mate; 't is in der daad om verlegen te worden; ik kan niet zeggen hoe zeer mij dat behaagt. Gij spreekt zo binnen 's monds, dat wij u niet verstaan. Menig maal moeten wij u vragen wat gij bedoelt. Ga van hier. Gij komt van daar. Wij gaan naar boven en komen van beneden. Van waar dat rumoer? Van waar u blij-schap?

Hij staat boven op d mast. Ik ben onder in d kelder. Hij is binnen in d kast. Gij bevindt u midden in d stad. D ko-gel vloog midden door 't volk zonder iemand te do-den.

Op d trap der beschaving stond Griekenland boven aan. Op dez lijst staat ons naam onder aan, d uwe midden in. Wij gaan d berg op, gij rijd d berg af, hij rolt d berg langs. D spoortrein rijdt d tunnel door. Wij loopen d stal in. Gij snelt d heuvel op. D hond springt d stok over. T varken loopt d poort uit.

Wij varen stroom af. De stoomboot stevende op naar d plaats zijner)(harer bestemming.

Van waar komt gij? Waar heen gaat gij? Wij komen hier van daan en gaan daar heen, van waar gij komt.

Ik houdt 't voor zeker, dat hij komen zal. Gij denkt voor zeker, dat ik 't mis heb. Voorwaar, ik zeg u, dat gij u bedriegt.

Ik had groot haast; van daar dat ik u onderst boven liep. Die koopman was over slim; van daar dat hij zooveel verloor. Zie daar ginds een heerlijk oord om eenig tijd te verblijven. Zie daar twintig gulden, koop er u iets voor.

Zoo lang Engeland Alfred d Groot niet had, kon het d strijd te-gen d Deen(mv.) niet volhouden.

Van der Palm was niet alleen wel bespraakt, maar zelfs welsprekend.

207. Wij noemen elk man van eenig rang Wel edel geboren, terwijl wij met Hoog wel geboren en Hoog geboren alleen adellijken betitelen.

Op reis had ik van zijn gezelschap even veel last als genoegens. Kunt gij die onverschillig niet wat opwekken? Hij doet alle zaken met tegenzin; alles is hem even veel.

Zijn tand deed hem zoo-zeer, dat hij 't uitschreefde.

D droefheid deed hem zoo zeer aan, dat hij bezwijmde.

Wij ho-pen al met der tijd flink mannen te worden.

Zijt gij ook onder weg een zwart krulhond tegengekomen?

Hij deelde mij voor waar mede, dat u dit geluk was te beurt gevallen.

Een ieder moest naar mate van zijn bekwaamheden beloond worden.

In spijt van zijn tegenstre-ven, werd hij genoodzaakt daar in toe te stemmen.

Dez perceel(mv.) worden ten overstaan van dez beid notaris(mv.) gev^{eld}.

Hij schaamde zich niet zich ten aanhooren van zijn chef(mv.) zoo aan te stellen; die ten gevolge werd hij afgezet.

Ten gevolge van die maatregel is hij thans brood-loos.

In geval gij genade vraagt, zal men u die verle-nen.

In geval van nood zal men u hulp verle-nen.]

Uit kracht van dez bepaling zal men u ongemoeid laten.

Hij hield 't voor zeker, dat zijn vrienden-gered waren.

Voor dit licht vergrijp moest ik te recht staan; te recht ergerde ik mij daarover.

Ik aghtte hem te goed om zoo te handelen.

Ik ontving slechts d helft van 't geen mij toekwam en heb dus nog een aardig sommetje te goed.

Daar d boot omsloeg en d stroom hevig was, hebben wij ons te nauwer nood met zwemmen kunnen redden.

208. Wij verwachtten binnen kort tijding uit d West.
 Hij is steeds bij de hand, als er wat te verdienen valt.
 Al waren verheugd uitgezonderd u jongst broeder.
 Ieder kreeg cen belo-ning uitgezonderd hij)(hem, die ze verdiende.
 Al waren verhengd u jongst broeder uitgezonderd.
 Ieder kreeg een bolo-ning, hij)(hem, die ze verdiend had, uitgezonderd.
 Ondanks zijn onverzettelijk wil zal ik hem daartoe overhalen.
 D geheel bemanning was wel, uitgenomen d kapitein.
 Sinds d dag zijn(2 nv.) verjaring heb ik hem niet gezien.
 Wij waren steeds vriendelijk tegen)(jegens ons kennis(mv.)
 Hij was steeds onvriendelijk tegen)(jegens zijn minderen.
 Wij righten ons na)(naar u; wat gij doet, doen wij ook.
 Na)(naar d ondergang van Athene, was Griekenlands bloei kortstondig.
 Wij haken na)(naar rust, vrede en geluk.
 Zij rijkhalzen na)(naar d komst van hun wel bemind vader.
 Dit ondoordaght besluit zal veel jammer(mv.) na)(naar zigh sle-pen.
 Lodewijk de vijftiende aardde na)(naar zijn vader.
 Zij handelen na)(naar d stem van hun gewe-ten.
 D ellendig vorst was zwak na)(naar lichaam en geest.
 Zij koesteren een voortdurend wrok jegens)(tegen mij.
 Weest erkentelijk jegens)(tegen u weldoeners.
 Bedenk altijd jegens)(tegen wi gij spreekt.
 Hebt gij ook een middel tegen)(voor di kwaal?
 Gij komt om negen uur(uren? ure?) bij mij; maar zult zorg dragen te negen uur bij mij te zijn. Maar zoo gij tegen negen uur er zijt, is 't ook goed.

Ik heb u steeds voor)(tegen d verleidelijk aanbod(mv.) van dez doortrapt schurk gewaarschuwde.

Ik waarschuwde u steeds om di ellendeling(geen?) vertrouwen te schenken.

Neem u in aght om aan die dwaasheden(geen?) deel te nemen
Ik deel volkomen(in?) zijn me-ning.

Men zegt dat tabaksrook goed is)(voor tegen d muggen.

Dez vrijpostig heer zette zich nevens)(naast mij neder.

Hoe eenvoudig was 't leven deze(2 nv.) zeeheld, d dapper verdediger van zijn besprongen vaderland!

209. Al(mv.) vreesden het onverschrokken leger d(2 nv.) keizer, d grootst veldheer zijn(2 nv.) eeuw.

Wij bewonderen d daden d(2 nv.) Carthaags veldheer, Rome(2 nv.) onverzoenlijk vijand.

Door 't beleid van Scipio, d onderwerper van Spanje, werd Rome van Carthago als van een magtig mededing(er?) verlost.

D ondervinding is de best leermeester.

Zij beschouwen mensch(2 nv.) verstand als een onfeilbaar gids.

D Ruyter werd benoemd tot opperst vlootvoogd.

Napoleon werd gehuldigd als eerst consul.

Mijn broeder is aangesteld als eerst kcommies bij 't ministerie.

Ik houd hem voor d best schrijver dez(2 nv.) tijd.

Gij wordt genoemd als d ontwerper van dit plan.

Men doodvervt(verl. tijd) mij als d uitstrooi-er van dez lastertaal.

Iedereen vond dit een aardig zet.

Men maakte mij voor een groot gek uit.

Zelfs u vrienden vinden u een groot gek.

Hij deed zich keunen als een eerst intrigant.

Men klaagde mij aan als d pleger van dit schelmstuk.

Zij drinken een glas rood wijn.

- D wijnko-per bestelde drie okshoofd zoet wijn.
 Wij koghten vier pond best suiker.
 Mij werd daag-lijks voorgeschreven een halve flesch Rijnsch wijn.
 Dez onverdraag-lijk pedant wilde overal d baas spelen.
210. Hij streed d laatst strijd.
 Zij vervullen een moei-lijk rol.
 Hij viel zigh d arm stuk.
 Wij wenschen geen enkel stap te rug te treden.
 'T geen gij zegt is scherpzinniger dan waar.
 Wij vinden Huygens puntiger dan geestig.
 Dit pakje scigaar (mv.) kost een half gulden.
 Zij vervoeren een vat fijn wijnazijn, dat een half centenaar
 zwaar is.
 Gij bestelt(verl. tijd) twintig pakjes Engels mosterd.
 Wij bleven d gans dag.
 Wij wachten(verl. tijd) d geheel middag vergeefs op u komst.
 Wij ble-ven een geheel week op 't land.
 Gij speelt een moei-lijk partij.
 U zuster-je is twee jaar, drie maanden en anderhalf dag oud.
211. Wat een menschen was(waren in d kerk!
 Een onafzienbaar r^{en} soldaten stond(en?) op 't pl^{ijn}.
 D talrijk me-nigte trok(ken?) op te strijd.
 Een troep ruw boeren stormde(n?) 't raadhuis binnen.
 Een aantal handwerkslieden wierp(en?) barricaden op.
 Een hoop vluchtelingen verschuilde(n?) zich in d kerk.
 Een geheel bende Pauslijk zouaven nam(en?) 't dorp stor-
 mender hand in.
 Men verklaarde hem voor een gewetenloos bedrieger.
 De Mohamedanen vere-ren Mahommed als Gods hoogsprofeet.
 Wees in voor- en tegenspoed(mv.) steeds dezelfde.
 T gelukte ons vijanden eindelijk(om?) ons te val te brengen.
 T behaagde dez vorsten(om?) elkander d oorlog aan te doen.
 T lust mij arm man (om?) nu eens braaf te smullen.

T komt u groot luiaard ondoenlijk voor u werk behoorlijk af te maken.

T betaamt mij, arm zondaar, nederig te zijn.

T voegt u, onbeschaamd vlegel, d mond te houden.

Dez landgoed(mv.) beho-ren di rijkaard(mv.).

Zij slaghten hun ouders, di bij uitstek braaf menschen.

Dit fier rijpaard kost u, rijk trots-aard, een geheel hoopguldens.

Dez maatre-gel(mv.) strekten hun, voortvarend leden als zij waren, tot verderf.

Zij kwamen u, schroomvallig kinderen, te gemoet^d.

Wie werkten dez ellendelingen niet tegen?

212. Wees steeds d dood en eeuwigheid gedaghtig!

Wij werden u misslag gewaar, dogh konden u, trouw vriend, niet te hulp komen.

D minister, zijn naderend val bewust, voegde zich naar d wil des volks en trad af.

Zij bemerken niet dat zij zich zelv tegenspreken.

Gij ontwijkt(verl. tijd) die v^ensaards en doet(verl. tijd) daaraan wijs.

Die lafaard is geen schot krui^d waard.

D vijand is reeds d burg meester.

D moordenaar was d dood schuldig.

Hij ging d herten te gemoet, d hartsvanger in d hand.

Wie zou di woestelingen durven tegen(te) gaan?

Wij bege-ren niets liever dan(om?) ons eer te verde-digen.

Dit muziekstuk is dez eerstbeginnend(mv.) te zwaar.

D mars over d zwaar kleigrond was d afgemat soldaten te moeilijk.

Dez beeldhou(w)er is)(heeft d antiek(mv.) gevolgd.

Nogh u kunde nogh u gedrag geeft)(geven u hierop aanspraak.

Zowel u kunde als u gedrag geeft)(geven u hierop aanspraak.

Gij die steeds d wetten des lands overtreed(verl. tijd), word (verl. tijd) naar verdienste gestraft.

D overwinning(mv.) d (2 nv.) vloot(mv.) d(2 nv.) Frans en Engels zeemaght werden met groot vreugde begroet.

213. Ik, die steeds prijs stel op u goed me-ning, beb)(ben u raad gevolgd.

Bij keizerlijk decreet(mv.) zijn de oudst schout-bij-nacht(mv.) tot vice-admiraal(mv.) bevorderd.

Ik en gij, die ons beginsel(mv.) steeds getrouw gebleven zijn, wederstonden hun vriendelijk aanbod(mv.).

Zoo gij en hij eenig twijfel koestert aangaande 't welslagen dezer onderneming, ben ik de man, die u twijfel(mv.) zal ontnemen.

Gij en hij werd(verl. tijd) gepre-zen om d moed en veerkraght, die gij in dez ne-telig zaak betoonde.

Over d te nemen besluiten was d vergadering 't oneens. D keuze d te benoemen amtenaar was hoogst moei-lijk.

Ik en gij heb gezamenlijk acht vaten echt schiedammer jene-ver besteld.

D re-dene-ring(mv.) van dez rechtsgeleer-de, de talentvolst pleitbezorger ons(2 nv.) stad, zijn vernuftiger dan waar.

Ik werk ijverig, opdat ik mijn braaf ouders behaag.

Cicero hield Catilina zijne(?) daden voor oogen.

Ons vader schreef zijnen vriend, dat zijn (?) neef zijn (?) buiten verkocht had.

Ons moeder schreef haar vriendin, dat hare (?) nicht haar (?) buiten verkocht had.

Caesar niet Pompejus won d slag bij Pharsalus.

Caesar niet Pompejus verloor d slag bij Pharsalus.

Toen Blucher aanviel, begreep Napoleon, dat hij (?) d slag zou verliezen.

Napoleon zag de Franschen bij Waterloo verslaan.

Een zeker kind zag zijn vader op zijn tachtigste jaar do-pen.

DE GESLACHTEN DER ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN.

§ 324. *Mannelijk* zijn

- 1) de namen van mannelijke wezens: *man, koning; hengst, stier, os* enz.
- 2) de namen van *bergen, boomen, steenen, wijnen* en *maanden*: Zoo spreekt men van *den Etna, den agaat, den Champagne*, en onderscheidt *den perzik* (boom) van *de perzik* (vrucht), *den pruim* (boom) van *de pruim* (vrucht) enz.
- 3) de namen van munten: *dukaat, frank* enz. Behalve *mat, pistool* en *guinje*, welke vrouwelijk zijn.

§ 325. *Vrouwelijk* zijn

- 1) de namen van vrouwelijke wezens: *vrouw, koningin; merrie, koe* enz.
- 2) de niet-onzijdige stofnamen: *boter, jenever, thee, koffie*, enz. Zoo onderscheidt *de paling* (stofnaam) van *den paling* (voorwerpsnaam), *de turf* (stofnaam) van *den turf* (voorwerpsnaam) enz. Mannelijk zijn *honing, wijn, mosterd, most, usijn, edik, nectar*.
- 3) de niet-onzijdige namen van vaartuigen: *boot, schuit, kof, bark*; doch mannelijk zijn die op *er*: *driedekker, driemaster, boeier*. 'T vrouwelijk geslacht blijft, zelfs als 't schip een manlijken persoonsnaam voert: *de Tromp heeft hare masten verloren*.

4) de namen van cijfers en letters: *de a, de zes* enz.

5) de vreemde namen van vruchten (behalve die op *oen*, als *citroen*) en muziekinstrumenten: *peer, ananas, bas* enz.

§ 326. Eenige persoonsnamen zijn *gemeenslachtig*, d. i. mannelijk zoo zij mannen, vrouwelijk zoo zij vrouwen aanduiden: *bode, getuige, lidmaat, gids, verwant, erfgenaam, kameraad*; voorts die op *ling* en *genoot*: *schepeling, echtgenoot* enz. Eindelijk samenstellingen als *albedil, weetal, spitsneus* enz.

§ 327. Onzijdig zijn:

1) de namen van diersoorten, bij welke voor 't mannetje en wijfje een afzonderlijke naam bestaat: 't *rund* (stier, koe), 't *paard*, 't *ros* (hengst, merrie), 't *zwijn* (beer, zeug), 't *schaap* (ram, ooi), 't *hoen* (haan, hen). Desgelijks bunne jongen: 't *kalf*, 't *veulen*, 't *lam*, 't *kuiken*. Uitgezonderd is *de bigge*.

2) stofnamen: 't *lood*, 't *hout* enz. Zoo onderscheidt men *den diamant* (den steen) van 't *diamant* (de stof), *den agaat*, van 't *agaat*; *den steen* van 't *steen*, *den doek* van 't *doek*.

3) namen van landen, steden en dorpen: 't *machtige Frankrijk*, 't *welvarende Rotterdam* enz. Stelt men deze als personen voor, dan bezigt men 't bezittelijk voornaamwoord doorgaans in 't vrouwelijk: *Frankrijk zag haar gloriezon tanen. Neerland rouwt om hare zonen*.

§ 328. Naar hunne vorming zijn *mannelijk*:

1) de stammen van werkwoorden: *loop* van *loopen*, *zucht* van *zuchten*, *lach* van *lachen* enz.

2) de zelfstandige naamwoorden, welke uitgaan op *er, aar, erd, aard, el, em, en, lm* en *rm*; doch vrouwelijk zijn *deken, haven, keten, keuken, lantaren, leugen, reden, varen, vasten, zegen, hersenen, verzenen; uniform* en *palm*; en zeer vele op *er* en *el*, als *ader, kamer, ladder, lever, letter, lommer, order, pleister; fabel, regel, sabel, tafel* enz. enz.

- § 329. *Vrouwelijk* zijn alle zelfstandige naamwoorden, die uitgaan op of verlengd kunnen worden met een toonlooze *e*: *hoop*, *hope*; *rust*, *ruste*; *spraak*, *sprake*; *vraag*, *vrage*; *vrees*, *vreeze*; *wraak*, *wrake*; *zorg*, *zorge*; *liefde*, *koude*, *plantage* enz. Doch *vrede* is mannelijk en *bosschage* onzijdig. Voorts zijn vrouwelijk de van werkwoorden afgeleide op *ing*, benevens de woorden op *uw*, *ij*, *ie*, *heid* en *nis*: *handeling*, *trekking*; *schaduw*, *zwaluw*, *waardij*, *artsenij*; *poezie*, *ruzie*; *goedheid*, *duisternis*. Doch *getuigenis* is zoowel vrouwelijk als onzijdig.
- § 330. *Onzijdig* zijn de woorden op *sel* en de verkleinwoorden op *je*, *tje*, *pje* en *lijn*: 't *baksel*, 't *katje*, 't *kereltje*, 't *boompje*, 't *maagdelijn*. Alleen *stijfsel* is vrouwelijk.
- § 331. De zelfstandige naamwoorden op *dom* zijn mannelijk, zoo zij onstoffelijke wezens, onzijdig zoo zij stoffelijke wezens aanduiden: zoo is *de eigendom* 't eigendomsrecht, 't *eigendom*, 't geen eigen is, 't bezetene.
- § 332. De woorden op *schap* zijn onzijdig, zoo zij een landstreek of een waardigheid aanduiden: 't *priesterschap* (de priesterlijke waardigheid), 't *graafschap*; anders vrouwelijk: *de priesterschap* (de priesters), *de burgerschap* (de burgers) enz. *Gezantschap* en *gezelschap* zijn eveneens onzijdig.
- § 333. Samengestelde zelfstandige naamwoorden hebben 't geslacht van 't laatste lid, zoo dit een begrip uitdrukt, waarvan 't geheel een soort beteekent: de *huisdeur* is een soort van *deur*, 't *stadhuis* een soort van *huis* enz. Is dit niet 't geval, dan hangt de geslachtsbepaling van 't gebruik af: 't *oogenblik* (in hooger en stijl ook man.), 't *roodvonk*, 't *vierkant de duizendpoot* enz.

WOORDENLIJST.

De cijfers verwijzen naar de §§ der Beknopte Nederlandsche
Spraakunst.

- aafsch*, 59.
aagt, v. 56.
aak, v. 325.
aaks(e), v. 329.
aal, o. 327.
aal, (voorwerp) m. (stof) v. 325.
aalmoes, v.
aambeï, v. 33.
aangenaam, 286.
aanransen, 57.
zich aantrekken als, 276.
aantijgen, 148.
zich aantrekken, 291.
aanvaarden, *aanvaardde*.
aanvank(e)lijk, 60.
aap, m.
aar, v.
aard, m.
aarde, v. 329.
aardschgezind, 59.
aars, m. 57.
aarts-, voorvoegsel.
abdij, v. 329.
abeel, -eelen, 25.
abrikoos, m, en v. 25, 324, 325.
abt, m.
achterdocht, v.
- achting*, v. 329.
adder, v. 329.
adel, m. 328.
adelaar, m. 328.
adeldom, m. 331.
adem, m. 328.
ader, v. 328.
aderlaten, *liet ader*, 153.
afbraak, v. 329.
afbreuk, v. 329.
affuit, v.
afgrijs(e)lijk, 60.
afschuw, m.
afstammeling, m. v. 326.
afzichtelijk, 60.
agaat, m. o. 324, 325.
ahorn, m. 324.
ajuin, m. (stofnaam) v. 325.
akolei, v. 32.
aker, m. 328.
akker, m. 328.
akte, v. 70, 329.
algebra, v.
aliekruik, v.
alkoof, -ove, v. 25, 329.
alkoran, m.
alleszins.

almanak, m.
aloë, v. 52.
alphabetik, o. 70.
alsem, m. 328.
alt, v.
althans, 58.
aluin, v. 325.
amandel, m. (boom) 234, v.
 (vrucht) 325.
amarant, v.
amaril, m. 324.
amber, m. 324.
ambt, o. 42, 2.
amechtig.
amerij, v. 329.
ananas, v. 325.
anderszins.
andjvie, v. 329.
angel, m. 328.
angst, m.
anjelier, m.
ansjovis, v. 25, 325.
apotheek, v. 25.
April, m. 324.
arbeid, m.
arduin, m. (steen) 324 o. (stof)
 327.
arend, m.
ark(e), v. 329.
arm, m.
armoede, v. 329.
artikel, o. 70.
artisjok, v. 325.
as, v. 59.
asch, v. 59.
asem, m. 328.
asperge, v. 329.
aterling, m. v. 326.
atlas (kaartenboek) m. (stof)
 o. 327.
augurk, v. 325.
Augustus, m. 324.
autaar, o. 29.
avegaar, m. 328.

averechts, -sch, 59.
averij, v. 329.
avond, m.
azijn, m. 325.
azuur, (steen) m. (stof) o. 324.
baai, v.
baaierd, m. 324.
baak, v.
baal, v.
baan, v.
baar, v.
baard, m.
baars, m. (v. 325).
baat, -e, v. 329.
balijn, v.
bag, -ge, v. 329.
bagage, v. 329.
bagger, v. 325.
bajonet, v. afwijking van 60, 5.
bak, m.
bakelaar, v. afwijking van 328.
bal (*bol*) m. (danspartij) o.
baluns, v. 57.
baldadig, boosdadig; *baldda-*
 dig, roekeloos.
balein, v. (voorwerp), o. (stof)
 327. Vgl. 33.
balg, m.
balie, v. 329.
baljuw, m.
balk, m.
ballast, m.
balling, m. v. 326 uit banneling.
balsem, m. 328.
ban, m.
band, (voorwerp) m. (stof) o.
 327.
bandelier, m.
banier, -e, v. 329.
bank, v.
barbeel, m. 25.
barg, m.
barge, v. 329.
bark, v. 325.

- barkas*, v. 325.
barm, m.
barsch, 59.
bas, v. (stem) m.
basalt, o. 327.
bast, m.
bataljon, o. 70.
baten, 284.
batsch, 59.
batterij, v. 329.
bazuin, v. 325.
bedding, v.
bede, v. 329.
bedrog, o. 188.
beek, -e, 329.
beeldhouwer, 153.
beeltenis, v. 56, 329.
been, o. 325.
beer, m. *beren*, *beeren*, 25.
beet, m. 328.
beet (biet), v. 25, 329.
bef, v.
begijn, v. 35.
behagen, 284.
behept.
bei, v. 25, 33.
beitel, m. 328.
bek, m.
beker, m. 328.
bekkeneel, v. 25.
beklijven, 140.
bel, v.
beleid, o.
believen, 284.
ben, v.
bende, v. 329.
bent, v.
berg, m.
berk, m. 324.
berkemeier, m. 328.
berm, m.
bes, *bezie*, v. 329.
best (oude vrouw), v. 325.
bestel, o. (heschuit) v.
- betalen*, 282.
bete, v. 25, 329.
beugel, m. 328.
beuk, m. 324.
beukelaar, m. 328.
beuling, m.
beun, v.
beurs, -ze, v. 320.
beurt, v.
bever, (dier), m. (stof) o. 327.
bevernel, v.
bewust, 278.
bezaan, v.
bezeeren, 25.
bezem, m. 328.
bezetene, m. v. 326.
bezie, v. 329.
bezig, 25.
bibliotheek, v. 25.
bidden, 282.
biecht, v.
bies, -ze v. 329.
biest, v. 325.
bietebauw, m. 324.
big, -ge, v. 327.
bij, v.
bijbel, m. 35, 328.
bijdrage, v. 329.
bijl, v.
bijster, 278.
bijt, v.
bijzonder.
bikkel, m. 328.
bil, v.
biljart, o. 70.
biljet, o. 70.
bint, v.
bisdom, o. 331.
bisschop, m. 53.
bits, 59.
bizon, m.
blaam, v.
blaar, v.
blaa, v.

- blaker*, m. 328.
blank, m. 324.
bleek, v. 25.
blei, v. 32.
blein, v. 32.
bles, (vlek) v. (paard) m.
blijde, 34, 100.
blijde, v. 329.
blijken, 36, 284.
blik (aanblik) m. 328.
bliksem, m. 328.
blinkerd, 328.
bloed (sukkel), 324.
bloei, m. 328.
bloem, -e, 329.
bloesem, m. 328.
bloode, 100.
blos, m.
blozen, 25.
bluf, m. 328.
bluts, -e, v. 329.
bobbel, m. 328.
bochel, m. 328.
bocht, (buiging) v. (slecht
 goed) o.
bode, m. v. 326.
bodin, v. 325.
bodem, m. 25, 328.
boedel, m. 328.
boef, m. 324.
boeg, m.
boei, v.
boeier, m. 325.
boekweit, v. 325.
boel, m. v. 326.
boender, m. 328.
boert, v.
boete, v. 329.
boeteling, m. v. 326.
boezel, (voorwerp) m. (stof) o.
 327.
boezem, m. 328.
bogen, *boogde*.
bok, m. 324.
- bokaal*, v.
bokking, m. (stof, v. 325).
bot, m.
bolster, m. 328.
bom, v.
bombast, m.
bombazijn, o. 35, 327.
bonk, v.
bons, v.
bont, veelkleurig.
boodschap, v. 332.
boog, *bogen*, m.
boom, m. 25, 328.
boon, v.
boor, v.
boord, (rand) m. (scheeps-
 boord) o.
boos, 59.
boot, *booten*, v. 325.
(na)booten, 56, 59.
bord, o.
borg, m. 324.
borrel, m. 328.
borst, -e, v. 329.
borst (knaap) m. 324.
borstel, m. 328.
bos (bundel), m. 59.
bos (bus), v. 59.
hoschage, o. 329.
bot, v. (been) o.
boter, v. 25, 325.
boterham v.
bots(e), v. 329.
bottel, v. uitz. op 328.
botterik, m. 53, 324.
bout, m.
bouw, m. 328.
braam, v.
brak, m.
brand, m. 328.
brasem, m. 53, 328.
breidel, m. 328.
breien, *breide*.
brein, o. 32.

brekespel, m. v. 326.
brekend, 234:
brem, v. 325.
bres, v. 59.
bretel, v.
breuk, -e, v. 329.
brief, m.
bries, v.
brieschen, 59.
brigantijn, v. 35, 325.
brij, v. 325.
(ver)brijzelen, 35.
brik, v. 325. (puin) o. 327.
bril, m.
brink, m.
brits, v. 56.
broek, v. (drassig land) o.
brok, m. en o.
bron, -ne, v. 329.
brons, o. 327.
brons, v.
broos, v. 25.
broos, *bros*, 59.
brouwen (bier). 145.
brug -ge, v. 329.
brui, m.
bruiloft, v.
bruin (paard) m.
bruinoog, m. v. 326.
bruisen, 59.
buffel, m. 328.
bui, v.
*bui(de)*l m, 328.
*bui*k, m.
buil (gezwel) v.
buis, v. (kleed) o.
buit, m.
buks, v. 329.
bul, -le, v. 329.
bul (stier) m. 324.
bullebak, m. 324.
bulster, v. uitz. van 328.
bult, m.
bun, v.

bundel, m. 328.
bunder, o.
bunzing, m.
burg, *burcht*, m.
bureel, o. 25.
burgerschap (burgerij) v.
 (recht) o. 332.
burrie, v. 329.
bus, v.
buskruit, o.
bussel, m. 328.
but, v.
buurt, v.
canapé, 48.
cedel, v. uitz v. 328.
ceder, m. 324.
cel, v.
cement, o. 327.
cent, m. 324.
chais, v.
chaos, m.
chijl, v. 36.
chocolade, v. 329.
cijfer, o. 35.
cijns, m. 35.
cimbaal, v. 325.
cipres, m. 324.
cirkel, m. 328.
citer, v. 325.
citroen, m. 325.
commies, m. zie vooral 70.
compleet, 25.
cursief, 48.
daad, v.
daags, *daagsch*, 52.
daalder, m. 324.
dadel, m. (boom), v. (vrucht)
 324, 325.
dading, v.
dag, m. *dagjes* (korte dagen),
 daagjes (reeksje van dagen).
dagelijks, -sch, 59, 197.
dageraad, m.
dag, -ge, v. 329.

dam, (aardhoogte) m. (schijf
in 't damspel) v.
damp, m.
dank, m. 328.
dans, 57.
das, (dier) m. (halsdoek) v.
datum, m.
dauw, m.
dauwel, v. 325.
December, m. 324.
deeg, o. 25.
degelijk.
deel, o. 25 (plank) v. 25.
deelachtig, 278.
deelgenoot, m. v. 326.
deemoed, m. 25, 333.
deern, v. 60, 325.
deernis, v. 329.
deesem, m. 57, 328.
degel, m. 328.
degen, m. 328.
deining, v. 329.
deinzen, 31.
deken, v. 328.
delling, v.
delven, 137.
den, m. 324.
denken, 163.
deren, *deerde*.
derrie, v. 329.
derwaarts, 59.
deugd, v.
dengniet, m. v. 326.
deuk, v.
deun, m.
deur, -e, v. 329.
deuwik, m. 53.
dewijl, 216.
diamant, (steen) m. (stof) o.
324, 327.
dief, m. *dievegge*, v. 324, 325.
diefstal, m. 328.
diemit, o. 327. Vgl. 53.
dienst, m.

dienstig, 286.
diepte, v. 329.
dietsmaken, 59, 63.
Dietsch (middelnederlandsch),
59.
diggel, v. uitz. v. 328.
dij, -e, v. 329.
(uit)dijen, *dijde uit*.
dijgen, *gedegen*, 36.
dijk, m. 34.
dikbuik, m. v. 326.
dikkerd, m. 324, 328.
dikte, v. 329.
Dinsdag, m. 333.
disch, m. 59.
dissel, m. 328.
distel. v. uitz. v. 328.
dobbél, m. 328.
dobber, m. 328.
doch, 316.
doctor, *dokter*, 70.
domoor, m. v. 326.
doek (stof), o. (stuk doek) m.
327.
doel, o.
doeniet, m. v. 326.
dof, m.
doffer, m. 324.
doft, m.
dog, m.
dol, m.
dolfigh, m. 35.
dolk, m.
dom, m.
domine, m. 42.
dommerik, m. 53, 324.
domper, m. 328.
donder, m. 328.
dons, o. 59.
dood, m. 25, 328.
doof, 25.
dooi, m. 328.
dooier, m. 328.
doop, m. 25, 328.

doopen, 25, 276.
doorn, doren, m. 60, 328.
doos, doozen, v.
dop, m.
dorpel, m. 328.
dorschen, 59.
dorst, m.
dos, m. 59.
dot, v.
douw, duw, m. 328.
dozijn, o. 35.
draad (stuk draad) m. (stof)
 o. 327.
draai, m. 328.
draak, m.
drab, -be, v. 329.
dracht, v.
draf, m. 328.
dragon, v.
draineeren, 25.
drang, m. 328.
drank, m. 328.
dras, 59.
dravik, v. 325.
dreef, 25, 328.
dreg, -ge, 328.
drek, m. uitz. op 325.
drempel, m. 328.
drenkeling, m. v. 326.
dreum, m.
dreumes, m. 324.
dreun, m. 328.
dreutel, m. 328.
drevel, m. 328.
drieërhande, 60.
driehoek, m, 333.
drieling, m. v. 325.
drift, v.
dril (boor) m. 328 (stof) v. 325.
droes, m.
droesem, m. 328.
drogen, 25.
drogist, m. 25, 324.
drukke, v. 329.

drom, m.
drom(me)darte, m.
drommel, m. 324.
drommels, -sch, 59.
dronk, m. 328.
dronken, 97.
droog, 25.
droogte, v. 329.
droom, m. 25, 328.
droopen, droopte.
drop (afdruipsel) m. (stof) o.
 325.
droppel, m. 328.
drossaard, drost, m. 324.
druif, -ve, v. 329.
druk, m. 328.
dubloen, m. 324.
duffel (jas) m. 328 (stof) o.
 327.
duif, -ve, v. 329.
duig, -e, v. 329.
duim, m.
duimeling, m.
duin, o. (heuvel) v.
duit, m. 324.
dukaat, m. 324.
dukdalf, m.
dunken, 284.
durfal, m. v. 326.
durfriet, m. v. 326.
durk, m.
dut, m, 328.
duur, m. 328.
duurte, v. 329.
dwaal, v.
dwaas, 59.
dwaars, 59.
dweil, v.
dweepen, 25.
eb, -be, v. 329.
echel, m. 328.
echo, v.
echt, m.
echtgenoot, m. v. 326.

edel, 25.
edik, m. 325.
eed, m. 25.
eega, m. v. 25, 326.
eek, v. 325.
eekhoren, m.
eelt, o. 327.
eend, v.
eenigszins.
eenoo, m. v. 326.
eentonig, 25.
eentoonig, 25.
eer, -e, v. 329.
eeren, *eerde*.
eersteling, m. v. 326.
eeuw, -e, v. 329.
eg, -ge, v. 329.
egel, m. 328.
egelantier, m. 324.
ei, o. 32.
eigendom, m. o. 331.
eik, m. 324.
eikel, m. 328.
eiker, m. 328.
eiland, o. 31.
einde, o. 31.
eisch, m. 328.
eischen, 59.
ekster, v. uitz. op 328.
el, -le, 329.
eland, m.
elft, m.
ellende, v. 329.
els, m. 57.
emmer, m. 328.
engel, m. 324.
engte, v. 329.
enkel, m. 328.
ent, -e, v. 329.
eppe, v. 329.
erbarmen, 291.
erfgenaam, m. v. 326.
ergernis, v. 329.
ernst, m.

erts, o. 56, 327.
erwt, v.
esch, m. 59, 324.
esp, m. 324.
estrik, m. 53.
eten, 144.
etsen, 56.
etter, m. 328.
even, 25.
evenaar, m. 25, 328.
evenaren, *evenaarde*.
ever, m. 328.
ezel, m. 324.
faam, -e, 329.
fabel, v. uitz. op 328.
fabriek, v. 48.
fabrikant, m. 48.
fakkel, v. uitz. op 328.
falie, v. 32.
familie, *famielje*, v. 329.
fazant, m.
Februari, m. 324.
feeks, v. 325.
feilen, 31.
feit, o. 33.
feitel, v. 329.
feziken, 53.
fideel, 25.
figuur, v. 329.
fijt, v. 35.
fiks, -sch, 59.
filozel, v. 325.
fiool, v. 25.
fistel, v. uitz. op 329.
flambouw, v.
flank, v.
flansen, 57.
flap, m. 328.
flater, m. 328.
flep, v.
fleer (*slag*) m.
flerecijn, o.
flesch, -e v. 59, 329.
flets, 59.

- fleur*, m.
flits, m. 56.
flodder, m. 328.
floret, v. (zijde) o.
flouw, v.
fluum, v.
fluit, v. 325.
fluks, sch. 59.
fluwijn, o. 35
foelie, v. 329.
fok, v.
folen, 25.
foliant, m.
fonds, o. 56.
fontein, v. 33.
fontenel, v.
fooi, v.
forel, v. 25.
forsch, 59.
fortuin (vermogen, geluk) o.
 (geluksgodin) v.
fout, v.
framboos, v. 25, 325.
franje, v. 329.
frank, m. 324.
fransijn, o. 35.
fret, o.
frisch, 59.
frons, sel, v.
fruit, v. en o.
fuiik, v.
fulp, o. 327.
fut, v.
gave, v. 329.
gaai, v.
gaanderij, v. 329.
gaard, boom-, m.
gaarde, v. 329.
gaarne, liever, liefst.
gade, m. v. 326.
gading, v. 329.
gaffel, v. uitz. op 328.
gagel (heester) m. (verhemelte) o.
gal, v.
galeas, v. 325.
galei, v. 33.
galerij, v. 329.
galg, -e, v. 329.
galjoot, v. 325.
galm, m. 328.
galop, m.
galoppeeren, 25.
gang, m. 328.
gans, v. 325.
ganzerik, m. 324.
garde, v. 329.
garf, -ve, v. 329.
garnaal, v.
gast, m. v. 326.
gauw, 29.
gebeurtenis, v. 329.
gedaante, v. 329.
gedachte, v. 329.
gedijen.
gedoogen. *gedoogde*.
zich gedragen als, 276.
gedruis, o. 59.
gedwee, 59.
geel, 25.
geenszins.
geep, v.
geer, v.
geeren, *geerde*.
geesel, m. 57, 328.
geest, (ziel) m. (streek) o.
geeuw, m. 328.
geil.
geinster, m. 31, 328.
geit, v. 325.
gekscheren, 153.
gelag, *gelach*, o.
geleding, v.
gelei, v. 33.
gelid, o. 81.
gelijken, 140, 284.
gelofte, v. 329.
gelooven, 25.
gemaal, m. 324, -in, v. 325.

gember, v. 325.
gemeen, 25.
gemeenschap, v, 332.
gemeente, v. 325.
gemelijk.
gems, v.
genade, v. 325.
zich geneeren, 25.
generen(onderhouden), *geneerde*.
geneeslijk, 60.
genegen, 25.
geneigd van neigen.
genet, o.
geneugte, v. 325.
gezezen, 139.
genie (korps) v. (vernuft) o.
genius, 48.
genoot, m. v. 316.
gent, m. 324.
gereed, 25.
gerst, v. 325.
gerw, v.
gesp, m.
gespeel (makker) m. v. 326.
gest, v. 325.
gestalte, v. 329.
gestellenis, v. 56, 329.
getij, o. 36.
getuige, m. v. 326.
getuigenis, v. o. 329.
geul, v.
geur, m.
gevangenis, v. 329.
gevang(elijk), 60.
gewapenderhand, 63.
gewas, *gewasch*, 59.
gewei, o.
gewezen, 162.
gewoon, *gewoner*.
gewoonte, v. 329.
gezamenlijk, 56.
gezantschap, 332.
gezindte, v. 329.
gezusters, 189.

gezwagers, 189.
gids, m. v. 326.
gier, m.
gierst, v. 325.
giet, v.
gieteling, m.
gietlogen, m. v. 326.
(ver)gif, *gift*, o.
gift (geschenk) v.
gijl, o.
gijn, o.
gijp, o.
gil, m. 328.
gilde, v.
ginds, -sch, 59.
gips, o. 327.
gis, v.
gisp, v.
git (stof) o. (voorw.) v.
gitaar, v.
gittegom, v.
glans, m. 328.
glazuur, o. 327.
gleisen, 57.
glimp, m.
glinster, m. 328.
glinting, v.
glip, m.
gloed, m.
gloor, m. 328.
gloren.
glorie, v. 329.
gluips, -sch, 59.
godsvrucht, v.
goed, 100.
goedkoop, er. -st, b. n. *beter*,
bestkoop, bw.
goedsmoeds, 63.
golf, -e, 329.
gom, v. 325.
gondel v. 325.
goochelen, 25.
gooi, v.
goot, v. 25.

- gordel*, m. 328.
gordijn, v. o. 35.
gorgel, m. 328.
gort, v. 325.
gouw, -e, v. 329.
graad, m.
graat, v.
grabbel, v.
gracht, v.
granaat (boom) m. 324 (vrucht) 325.
granaat (steen) m. 324 (stof) o. 327.
graniet (steen) m. 324 (stof) m. 327.
grap, v.
grawo, m. 328 (gemeen) o.
greb, -be, v. 329.
greep, m. 25, 328.
grein, o. 33.
grendel, m. 328.
grenenhout.
grens, v.
gretig, 25.
grief, v.
griend, v.
griet, o.
griet, v.
grietenij, v. 325.
griffel, v. uitz. op 328.
griffioen, m.
grijns, v.
grijp, m.
grijs, 35. *grijsaard*, 57.
gril, v.
grim, v.
grimas, v.
grint, v. o. 325.
groef, -ve, v. 329.
groei, m. 328.
groente, v. 325.
groep, v.
groet, m. 328.
grol, v.
grompot, m. v. 326.
grondeling, m.
groot, *grooter*.
grootsch, 59.
grootte, v. 329.
gros, o. 59, 90.
grot, v.
gruis, o. 327.
gruit, v. 325.
grut, v. 325.
guil, m.
guldeling, m.
gulden, m. 324.
gulp, v.
gunst, v.
haag, -ge, v. 329.
haai, m.
haak, m.
haal (trek) m. (werktuig) v.
haam, o.
haan, m.
haander, m. 328.
haard, m.
haarklooven, 25.
haas, m. (jachtterm) o.
haast, v.
hachelijk, 60.
hagedis, v.
hagel, m. 328.
hak (houw) m. (hiel) v.
hakkenei, v. 33.
hal, -le, v. 329.
halm, m. 328.
hals, m.
halsstarrig.
halster, m. 328.
halt, -e, v. 329.
ham, v.
hamei, v.
hamel, m. 324.
hamer, m. 328.
hand, v.
hang, m. 324.
hangoor, m. v. 326.

hap, m. 328.
har, -re, v. 329.
haring, m. (v. 325).
hark, v.
harmonie, v. 329.
harp, v. 325.
harpij, v. 35.
harpoen, m.
harpuis, o. 327.
hars, v. o. 325, 327.
hart, o.
hartsvanger, m. 328.
haspel, m. 328.
have, v. 329.
haven, v. 328.
haver, v. 325.
havik, m.
hazelaar, m. 324.
hechtenis, v. 329.
heep, v. 25.
heer, *heeren*, m.
heer, *heir* (leger) *heren*, *heiren*, o.
heesch.
heester, m. 328.
heeten, 25, 276.
hef, -fe, v. 325.
heg, -ge, v. 329.
hei, v.
heiden, 84.
heil, 30.
heimelijk, 30.
heinde, 31.
hekel, m. 25, 328.
hel, -le, v. 329.
helen, 25.
helft, v.
hellebaard, v.
heller, m. 324.
helling, v. 329.
helm, m. 328.
helmet, o.
hemd, o.
hemel, m. 328, 84.
hemeling, m. 60, 326.

hen, v. 329.
hengel, m. 328.
hengst, m. (*vaartuig*) v. 325.
hennep, m.
herberg, -e, v. 329.
herfst, m.
hermelijn (*dier*) m. (*stof*) o.
heugel, m. 328.
heul (*slaapbol*) m. (*hulp*) o
 (*brugje*) v.
heup, v.
heusch, 59.
heuvel, m. 328.
hevel, *hevig*, 25.
hiel, m.
hijschen, 59, 140.
hik, m. 328.
hinder, m. 328.
hit, m.
hitte, v. 329.
hoed, m.
hoede, v. 329.
hoef, m. (*hofstede*) v.
hoek, m.
hoen, o. 324.
hoepel, m. 328.
hoest, m. 328.
hof (*tuin*) m. (*vorstelijk hof*) o.
hoffelijk, 60.
hokkeling, m. v. 324, 325.
holster, m. 328.
holte, v. 329.
hom, v.
hommel, m. 324.
homp, v.
hond, m.
honger, m. 328.
koni(n)g, m. 328.
koni(n)graat, v.
hoog, *hooger*.
hoon, m. 328.
hoonen, *hoonde*.
hoop (*stapel*) m. (*verwachting*) v.
hoopen, *hopen*, 25.

hoorn, horen, 60.
hoovaardij, v. 25, 329.
hoozen, hoosde.
hop, -pe, v. 329.
hop (vogel), m.
hor, v.
horde, v. 329. horretje.
horizon(t), m.
hort, m. 328.
horzel, v. uitz. op 328.
houden, 143.
houw, m. 328.
houweel, m. 25.
hoveling, m. 324.
hui, wei, v. 325.
huid, v.
huif, -ve, v. 329.
huig, v.
huik, v.
hul, v.
hulde, v. 329.
hulk, v. 325.
hulp, -e, v. 329.
hulze, v. 329.
hupsch, 59.
hut, v.
hutspot, v. 325, 333.
huur, v.
ijdel, 34.
ijken, 35.
ijlen (spoeden, ijdelen).
ijp, m. 324.
ijs, o. 34.
ijselijk, 60.
ijver, m. 324.
ijzel m., 328.
ijzen als van ijs, 34.
ijzer, o. 34.
inboorling, m. v. 326.
indachtig, 278.
ingezetene, m. v. 326.
inkt, m. 325.
ivoor, o. 25.
jaarlijks, -sch, 59, 197.

jacht, v. (vaartuig) o.
jagen, 146.
jaloersch, 59.
janhagel (grauw) o. (koek) v.
 325.
Januari, m. 48, 324.
japon, v.
jas, v.
jasmijn, v. 35.
jenever, v. 325.
jeugd, v.
jicht, v.
jok (scherts) m. 328.
jokken, m. 328.
jongen, jongetje.
jonk, v. 325.
Juni, Juli 48, 324.
jurk, u.
jut, (boom) 324 m. (vrucht) v.
 325.
juweel, o. 25.
juwelier, m. 25.
kaag, v. 325.
kaai, kade, v. 329.
kaak, v.
kaan, v. 325.
kaap, v.
kaar, v.
kaars, v.
kaart, v.
kaas, v.
kaats, v.
kabel, m. 328.
kabeljauw, m.
kabuis, v.
kade, v. 329.
kaf, o. 327.
kachel, m. 328.
kajuit, v.
kakketoe, v. 70.
kalander, v. uitz. op 328.
kalabas, v. 325.
kales, v.
kalk, v. 325.

- kalkoen*, m.
kalot, v.
kam, m.
kameel, m. (scheepslichter) o. 25.
kameleon, o.
kamer, v. uitz. op 328.
kameraad, m. v. 326.
kamfer, v. 325.
kamizool, o.
kammeling, v. 325.
kamperfoelie, v. 329.
kan, v.
kanalje, o.
kanarie, m.
kandeel, v. 325.
kanker, m. 329.
kans, v.
kansel, m. 328.
kant (rand) m. (speldenwerk) v.
kanteel, m. 25.
kanunnik, m. 53.
kap, v.
kapel, v.
kaper (muts); v. uitz. op 329.
kapoen, o.
kapper (kool) v. 325.
kaproen, v.
kapucijn, m.
kar, -re, v. 329.
k(a)raak, v. 325.
karaat, o.
karabijn, v.
karavaan, v.
karbeel, m. 25.
karbonade, v.
karbonkel, m. 324.
kardoes, v.
karkas, v.
karmozijn, o.
karn, v.
karonje, v.
karos, v.
karper, m.
- kartets*, v.
kartouw, v.
karwaats, v.
karwei, v. 33.
karwij (zaad) v. 35.
kas, kast, v.
kastanje (boom) m. 324 (vrucht) 325.
kastelein, m. 33.
kastijden, 35.
kasuifel, v. uitz. op 329.
kat, v.
katern, v.
katoen (stof) o. (waar) v.
katrol, v.
kauw, v.
kaveling, v. 325.
kaviaar, v. 325.
kazemat, v.
keel, *kelen*, v.
keep, *kepen*, v. 25.
keer, *keeren*, m.
keeren, *keerde*.
kees, m.
keest, m.
keet, v.
keg, -ge, v. 329.
kegel, m. 328.
kei, m. 324.
keizer, m. 33.
keker, v. 25.
kelder, m. 328.
kelk, m.
kemel, m. 25.
kennep, m.
kennis, v. 325.
kerf, v.
kerk, e-, v. 329.
kerker, m. 328.
kerkhof, o. 333.
kermis, v. 333.
kern, v.
kers, v.
kerspel, o. 333.

- kervel*, v.
ketel, m. 328.
keten, v. 329.
ketting, m. 328.
keuken, v. 328.
keur, v.
keurs, v.
keus, -ze, v. 329.
keutel, v.
keuvel, v. uitz. op 328.
kever, m. 328.
kibbeling, v. 325.
kid, -de, v. 329.
kiel (kleed) m.
kiel (scheepsk.) v.
kiem, v.
kier, m.
kies, v.
kiesch, 59.
kieuwit, m. 48.
kijf, v.
kikker, m. 328.
kil, v.
kim, v.
kin, v.
kindschheid, *kindsheid*, 59.
kink, v.
kip, v. 325.
klacht, v.
klad, -de, v. 329.
klak, v.
klamp, m.
klank, m.
klap, m.
klappei, v.
klaroen, v. 325.
klater, v. uitz. op 328.
klauw, m.
klaver, v. 325.
kleed, 25, 85, 86.
klei, v. 325.
klein, *kleinood*, 30, 88.
kleinzen, 31.
klem, v.
- klep*, v.
klepel, m. 328.
kleppel, m. 328.
klets, v.
kleur, v.
kleuter, v.
kleven, *kleefde*, 25.
kliak, v.
klær, v.
kling, v.
klink (van een deur) v.
klip, v.
klis, v.
klit, v.
klits, v.
klok, v.
klomp, v.
klont, v.
klonter, m. 328.
kloof, v. 25.
kloot, m.
klooven, 25.
klos, m.
klucht, v.
kluis, v.
kluister, v. uitz. op 329.
kluit, v.
kluts, v.
knak, m.
knap, m.
knarsen, 53.
kneden, 25.
kneep, v. 25.
knel, v.
kneu, v.
kneuter, v. uitz. op 325.
knevel, m.
knie, v. 48.
knijp, v. 36.
knik, m. 328.
knikker, m. 328.
knip ('t knippen) m. (werktuig) v.
knobbel, m. 328.
knoest, m.

knoet, m.
knok, m.
knokkel, m. 328.
knol, m.
knoop, m. 25.
knop, m.
knorſ, m.
knots, v. 56.
knuiſt, m.
knuppel, m. 328.
koel, v.
koek (voorwerp) m. (ſtof) v.
 325.
koekoek, m.
koelte, v. 325.
koepel, m. 328.
koers, m.
koets, v.
kof, v. 325.
koffer, m. 328.
koffie, v. 48. 325.
kog, v. 325.
kogel, m. 328.
kok 25, 82.
koker, m. 328.
kolder, m. 328.
kolibrie, m. 48.
kolk, v.
kolom, v.
kolos, m.
kom, v.
kombuis, v.
komedie, v. 48, 70.
komeet, v. 25.
komenij, v. 35.
komfoor, o. 25.
komijn, m. 35.
komkommer, v. 328.
kommer, m.
kommies, m. 70.
komst, v.
konſijt, o. 35, 327.
konijn, o. 35.
konkel, v. uitz. op 328.

kooi, v.
kook, v.
kool, v. 25.
koon, v.
koop, m. 324.
koopman, m. 88.
koor, o. 25.
koord, -e, v. 325, o.
koorts, v.
koot, *kooten*, v.
kop, m.
koper, o. 25.
kopie v. 48, 325.
koppel (band) v. (paar) o.
koraal (ſtof) o. (voorwerp) v.
koren, *koorn*, o. 60, 26.
korſ, m.
kornet (perſoon) m. (mutſ) v.
korrel, v. nitz. op 328.
korſt, v.
kost, m.
kotter, m. 324.
kous, v.
kouter, o.
kouw, v.
kozijn, o.
kraag, m.
kraai, v.
kraam, v.
kraan, v.
krab, -be, v. 329.
krabbel, v. uitz. op 328.
kracht, v.
krakeling, m.
kram, v.
kramp, v.
krans, m. 57.
krant, v.
krap, v.
kras, v.
kreeft, m.
kreek, v.
kegel, 25.
krekel, m. 328.

- krent*, v.
kreuk, v.
kreukel, v uitz. op 328.
krib, -*be*, v. 329.
kriek, v.
kriel (mand) v. (kleingoed) o.
krijg, m.
krijt, o. 35.
kring, m.
kris, v.
krocht, v.
kroeg, v.
kroes, m.
krokodil, m.
krols, -*sch* 59.
kronkel, m. 328.
kroon, v.
kroos, v. 325.
kroot, v.
krop (gezwel) m. (sla) v.
kruid (gewas) *kruit* (poeder).
kruien, 141.
kruik, v.
kruiling, m.
kruim, v.
kruimel, v. uitz. op 328.
kruin, v.
kruisen, 59.
kruk, v.
krul, v.
kuch, v.
kudde, v. 325.
kuif, v.
kuil, m.
kuilch, 59.
kuis, v.
kuiter, v. 324.
kunde, v. 329.
kunne, v. 329.
kunst, v.
kurk (voorwerp) v. (stof) o. 327.
kus, m.
kust, v.
kuur, v.
- kwaad*, 100.
kwaal, v.
kwab, -*be*, v. 329.
kwak, m.
kwakkel, m. 328.
kwalm, m.
kwalster, m. 328.
kwanselen, 57.
kwartel, m. 328.
kwast, m.
kwee, v. 25.
kweeken.
kweekeling, m. v. 326.
kweern, v.
kweken, 25.
kwelder, v. uitz. op 328.
kwelder, v. uitz. op 328.
kwets, v.
kwetsen, 56.
kwetsuur, v.
kwezel, v. uitz. op 328.
kwijl, v.
kwijt.
kwispedor, o.
kwispel, m. 328.
laag, v.
laan, v.
laars, v.
labbei, v.
lach, m. 328.
ladder, v. uitz. op 328.
lade, v. 329.
lafenis, v. 329.
lakei, m. 33.
lam, o. 327.
lambrizeering, v. 25.
lamp, v.
lamprei, v.
landouw, v.
landschap, o. 332.
lans, v.
lantaren, v. 60.
lap, m.
lasschen, 59.

- last*, m.
laster, m. 328.
lat, v.
laten, 143.
latijn, o. 35.
lava, v. 325.
laveeren, 25.
lavendel, v. 328.
lazuur zie *azuur*.
ledekant, o. 25.
leder, o. 327.
ledig.
leed, 25.
leek, m. 25.
leelijk, 25.
leem, o. 25.
leenen, 25.
leep, *leeper*.
leeren, *leerde* 241, 284.
leest, v.
leeuw, m.
leeuwerik, m. 53.
leger, m. 25, 328.
lei, v.
lel, v.
lelie, v. 48.
lemmer, (kling) o.
lemmet, (katoenen pit) o.
lende, v. 329.
leng, v.
lenigen.
lens, 25, 57.
lente, v. 329.
lepel, m. 328.
les, v.
lesschen, 59.
lessenaar, m. 328.
letsel, o. 330.
letter, v. uitz. op 328.
lettergreep, v.
leurs, -ze, v. 329.
leven, 25.
levend, *levendig*.
lever, v.
- leveren*, 25.
lid, o. 81.
liebaard, m. 328.
lied, o. 85.
liefde, v. 325.
liefkoozen, 25.
lier, v.
lies, v.
van lieverlede, 25.
lij, v.
lijden, 140.
lijf, 34.
lijk, o.
lijken, 284.
lijkteeken, *likteeken*, o.
lijm, v. o. 34, 325, 327.
lijn, v. 34.
lijst, v. 35.
lijster, v. uitz. op 328.
linde v. uitz. op 324.
liniaal; v. o.
linie, 48.
links, -sch, 59.
lip, v.
lis, v.
lisch, o. 59.
list, v.
livrei, v. 33.
loensch, 59.
loer, m.
lof, m.
logen, v. uitz. op 328.
lombard, m.
lommer v. uitz. op 328.
lomp, v.
long, v.
lonk, m.
lont, v.
loochenen, 25.
lood, 25.
loods, m. 56 (schuur).
loog, v. 325.
loogen, *loogde*.
loonen, *loonde*.

- loop*, m. 324.
looper, m. 328.
loot, *loten*, v.
loover, o.
loozen, *loosde*.
lor, v.
lording, v.
los, m. (dier).
los, 59.
lot, o. 25.
loterij, v. 329.
loven, *loofde* 25.
lucht, v.
luifel, v. uitz. op 328.
luiaard, m.
luim, v.
luis, v.
luister, m. 328.
luit, v. 325.
lust, m. 324.
luur, v.
luwte, v. 329.
maag, v. (verwant) m. v. 326.
maagd, v.
maagschap, v. 332.
maak, v.
maal (maaltijd) o. (reiszak) v.
maan, v.
maand, v.
maar, v. 325.
Maart, m. 324.
maas, v.
maat v. (makker) m.
macht, v.
made, v. 325.
madelief, v.
magazijn, o. 35.
magneet, -eten, m. 25.
majesteit, v.
makreel, m. 25.
mal, m.
malder, o.
malie, v. 48.
malloot, -oten.
malsch, 59.
maluwe, v. 325.
malvezie, m. 35, 324.
mama, 52.
mand, v. 52.
mangel (werktuig) m. (gebrek) o.
manier, v.
mantel, m. 328.
mark (landstreek) v. (gewicht) o.
markt, v.
marmel (steen) m. (stof) o.
marmot, v.
mars, v.
marsch, m. 89.
marsepein, o. 33, 327.
masker, o.
massa, v. 52.
mast, m.
mat, v. (munt) m, 324.
matras, v.
matrijs, v. 25.
mede, v. 325, 329.
mededoogen, o.
medicijn, v. 35.
meekrap, v. 325.
meenen, 25.
meerle, *merel*, v. 60.
mees, *meezen*, v.
meeuw, v.
Mei, m. 324.
meid, v. 32.
meineed, m.
melaatsch, 59.
melis, v. 325, 25.
melk, v.
meloen, m. 325.
menie, v. 48.
menig, 25.
mensch, m. 59.
mep, m.
mergel, v. 325.
merrie, v. 48.
mest, m.
meter, v. 25. 325 (el) m. 328.

netgezel, m. 324.
neug, v.
middel, o. (middellijf) v.
nier, v.
nijl, v. 35.
nijmeren, *nijmerde*.
nijn, v. 35.
nijt, v.
nijter, m.
millioen, o.
milt, v.
min, v.
minuut, v.
mist, m.
mis, v.
missen, 59.
mist (nevel), m.
modder, v. 325.
moed, m.
moesial, m. v. 326.
moer, v. (moeras) o.
moeras, o.
moes, o.
mof, v.
moffel, m. 328.
mogen, 25, 161.
moker, m. 328.
mol (dier) m. (bier) v.
molen, m. 328.
molm, m.
mond, m.
monnik, 33.
moord, m.
moot, v.
mop, v. (hond) m.
morel, v. 325.
morgen, m. 328.
mortel, v. 325.
mortier, m.
mos, o. 59.
mosch, *musch*, v. 59.
moskee, v. 25.
mossel, v. uitz. op 328.
most, m. 325.

mostaard, *mosterd*, m. 325.
mot (worm) v. (molm) o.
motto, o. 52.
mout, o.
mouw, v.
mudde, v. o.
mug, v.
muil, (schoeisel) v. (dier, bek) m.
muis, v.
mul, v. 325.
mummie, v. 48.
munt, v.
murf, v.
murw.
muskaat, v. 325.
muskadel, v. 325.
musket, o.
muskus, v.
muts, v.
mutsaard, m. 328.
muur, m.
muur (kruid) v.
muziek, *muzikant*, 48.
naad, m.
naaf, -ve, v. 329.
naald, v.
naam, m.
na, *naar* 296.
nacht, m.
nachtegaal, m.
nagel, m.
nakomeling, m. v. 326.
nap, m.
nar, m. (slee) v. 333.
narcis, v.
nardus, v. 325.
natie, v. 48.
natuur, v.
navel, m.
nazaat, m. v. 326.
neb, -be, v. 329.
nectar m. 325.
neder, *nederig*, 25.

neef, m. 21.
nep, *nepen*, v.
neet, v. 25.
negen.
negenoo, v. 333.
neger, m. 25.
neigen (overhellen).
nek, m.
nerf, v.
nesch, *nesk*, 59.
nestel, m. 328.
netel, v. uitz. op 328.
neus, m.
nevel, m. 25, 328.
nevens, 328.
nier, v.
nijd m.
nijgen (buigen) 140.
nijver, m. 328.
nimf, 325.
nis, v.
nobel, m. 325, 328.
nogtans.
nok, v. (strik) m. 324.
nood, m.
nooden, *noodigen*.
noodhulp, m. v. 326.
Noor, *Noren*, m.
noot, v. 25.
noot (vrucht) v. 25.
nop, v.
nopen, 25.
nuk, v.
nul, v. 325.
oblie, v. 48, 329.
ocean, m.
ochtend, m.
October, m. 324.
oefenen, 53.
oester, v. uitz. op 328.
oever, m. 328.
oir (erfgenaam) m.
oker, v. 325.
oksel, m. 328.

olie, v. 48, 329.
olifant, m. 48.
oljff, m. (boom) v. (vrucht) 35.
oliesel, o.
olm, m. 325.
once, v. o.
onderhevig, 25.
ongel, v. uitz. op 328.
ontberen, 25.
ontstentenis, v. 329.
ontvleezen, 59.
oog, o. 25.
oogenblik, m. o. 333.
oogst, m.
ooi, v.
ooievaar, m.
oolijk, 25.
oom, *oomen*, 83.
oor, o. 25.
oorlam, m.
oorlog, m. 25.
oort, o.
Oost, (nm. Indiën) v. 333.
 (Oosten) o.
orde (regelmaat) v. 329.
order (bevel) v. uitz. op 328.
orkaan, m.
os, m. 324.
otter, m. 328.
ouderdom, m. 331.
ouwel, m. 328.
oven, m. 328.
overbodig, 25.
overste, 92.
paal, m.
paander, v. uitz. op 328.
paars, 59.
pacht, v.
padde, v. 329.
pakkage, v. 329.
palei, v.
paleis, v. 33.
palet o. (speeltuig) v.
paling m. (stof) v. 325.

palm, v. (boom) m. 322.
pan, v.
pantalon, v.
panter, m. 328.
pantoffel, v. uitz. op 328.
pap, v.
papegaai, m.
parel, v. uitz. op 328.
Parnas, m. 324.
parochie, v. 48, 329.
parool, v. 25.
part (deel) o. (poets)v.
partij, v. 329.
paruik, v.
pas, v. (tijdstip) o.
pascha, v.
paschen, v. 59.
passaat, m.
passer, m. 328.
passie, v. 329.
pastei, v. 33.
paternoster, o.
patrijs, m. 35.
patroon (persoon) m. (lading)
 v. (model) o. Vgl. 25.
paus, m. 92.
pauw, m.
paviljoen, o.
peen, *penen*, v.
peer, v. 25, 325.
pees, v.
peet, m. v. 326.
pegel, m. 25, 328.
peil, o. 32,
peinzen, 31.
pekel, v. 325 (zee) o.
pelikaan, m.
pels, m.
peluw, v. 329.
pen, v.
penning, m.
pens, v.
penseel, o. 25.
peper, v. 329.

pers, v. 57.
perzik, v, 325 (boom) m.
 324.
pest, v.
pet, v.
peter, m. 324.
peterselie, v. 25, 325.
petroleum, v. 325.
peul, v.
philosoof, *philosophie*, 70.
piano, v. 52
piaster, m. 324.
piek, v.
pier, v.
pij, v.
pijl, m. 35.
pijn, v. (boom) m. 324.
pijp, v. 35.
pil, v.
pilaar, m. 328.
pimpel, m. 328.
pin, v.
pink (vaartuig) v. (rond) m.
 v. 326.
pinkster, uitz. op 328.
pint, v.
pip, v.
pippeling, m.
pis, v. 325.
pissebed, v. 333.
pistool (munt) v. (schietge-
 weer) o. v. 325.
pit v. (merg) o.
plaag, v.
plaat, v.
plaats, v.
plak, v.
planeet, v. 25.
plank, v.
plant, v.
plantage, v. 329.
plas, m. 59.
plassen, m. 59.
platina, o. 327.

plavei, v. 33.
plecht, v.
plegen, 163.
pleister, v. (gips) o.
pleiten, 33.
pleizier, 33.
plek, v.
plicht, m.
ploeg, m. (aantal werklui) v.
plomp, m. 328.
plooi, v.
pluim, v.
pluis, v.
pluizen, 148.
poel, m.
poes, v.
poets, v.
pof, m.
pogen, 25.
pok, v.
polder, m. 328.
polemiek, v.
polijsten, 35.
pols, m. 57.
pomp, v.
pons, v. 59.
pont, v.
pool, v.
poort, v.
poos, v.
poet, *pooten* m. (spruit) v. 25.
poover, 25.
poozen, 25.
pop, v.
porselein, o. 33 (gewas) v. 33.
post, o. (wijn) m. 324.
post, m. (posterij) v.
pot, m.
potasch, o. 325.
poten, 25.
praal, v.
praam, v. 324.
pracht, v.
praktijk, v. 35.

prauw, v. 324.
prediken, 25.
preek, v. 25.
prei, v. 33.
prent, v.
preutsch, 59.
prevelen, 25.
prieel, 25.
priem, m.
priesterschap, zie 332.
prij (kreng) v.
prijken, 34.
prik, m. 324.
prikkel, m. 328.
prins, m. 57.
prinses, v.
proef, -ve, v. 329.
profeet, m. 25.
profijt, o. 35.
pronk, m.
prooi, v.
prop, v.
pruik, v.
pruim, v. 325.
prul, v.
psalm, m.
psalter, o.
pudding, m.
pui, v.
puik.
puist, v.
punt o. (leesteeken, spits) v.
put, m.
putter, m. 328.
ra, v.
raad, m. 328.
raaf, v.
raak, v.
raam, m. (venster) o.
raap, v.
(honing)raat. v.
rabarber, v. 325.
rabbijn, m. 35.
rad, o. 85.

- radijs*, v. 35.
raden, 143.
rafel, v. uitz. op 328.
rakel, m. 328.
ramenas, v. 325.
rammeien.
ramp, v.
rand, m.
rang, m.
rank, v.
ranonkel, v. uitz. op 328.
rans, 59.
ransel, m. 328.
rapier, o.
ras, o. 59.
ras, *rasch*, 59.
rasp, v.
rat, v.
ratel, m. 328.
ratijn, o. 35.
ravelijn, o. 35.
reaal, m. 324.
rede, v. 320.
reden(oorzaak,verhouding)v. 83.
ree, v.
reede, v. 25.
reeder, 25.
reeks, v.
reep, m.
reet, v. 25.
referein, o. 33.
regel, m. 328.
regen, m. 328.
rei (koor) m.
reiger, m. 328.
reis, -ze, v. 329.
rekel, m. 328.
rekenen, 25.
ren, m. 328,
renet, v. 35.
repel, m. 328.
rest, v.
reu, m. 324.
reuk, m.
- reutel*, m. 328.
reuter, m. 333.
reuzel (stof) o. (net) m.
revelen, 25.
reven, 25.
rib, -be, v. 329.
ridderspoor, (bloem) v.
riem, m.
rif, o. 81.
richel, v. uitz. op 328.
rij, v. 36
rijf, v. 36.
rijk, 34.
rijkdom m. 331.
rijm, m. 34.
rijp, 34.
rijs, o.
rijst, v. 35, 329.
rijzig, 36.
rimpel, m. 328.
ring, m.
rinkel, m. 328.
riool, o. 25.
rivier, v.
rob, m.
robijn (steen) m. (stof) o. 324.
roes, m.
roest, m.
roffel, m.
rog, m.
rochel, v. uitz. op 328.
roef, v.
roem, m.
roep, m.
roerdomp, m.
rok, m.
rol, v.
roman, m. 25.
romp, m.
rondas, v.
ronds, v.
rood, 25.
roof (korst), *roven*.
roof, m. 328.

rook (damp) m. (hooistapel) v.
 25.
 room, m.
 roomen.
 roos, v. 25.
 rooster, m. 328.
 rot, v.
 rotting, m.
 rouw, m. 325.
 rozelaar, m. 328.
 rozijn, v. 35.
 rug, m.
 ruif, v.
 ruiker, m. 328.
 ruïn, m. 324.
 ruïne, v. 48. 329.
 ruïſchen, 59.
 ruit, v.
 ruiting, v.
 ruk, m. 324.
 rum, v. 325.
 run (eikebast) v. 325.
 rups, v.
 rusch, v. 59.
 rust, -e, v. 329.
 rusting, v. 329.
 ruzie, v. 329.
 saai, v. o. 325, 327.
 sajët, v. o. 325, 327.
 sabbat, m.
 ſabel, v. (dier) m.
 ſacriſtein, m. 33.
 ſacriſtie, v. 329.
 ſaffier, m. (ſteen) o. (ſtof) 326, 327.
 ſaffraan, v. 325.
 (ver)ſagen, (ver)ſaagde.
 ſak, m.
 ſalade, v. 329.
 ſalamander, m. 328.
 ſalie, v. 329.
 ſalpeter, v. 327.
 ſalvo, o. 52.
 ſamen, teſamen.
 ſamkijn, v. 325.

ſammelen, ſammelde.
 ſamoreus, v. 325.
 ſandaal, v.
 ſant, m. 324.
 ſarge, v. 325.
 ſas, o.
 ſaſſeſſe, o. 327.
 ſater, m. 324.
 ſaucijs, v. 325.
 ſaus, v. 325.
 ſausen, 57.
 ſavonet, v.
 ſchaaf, v.
 ſchaar, v.
 ſchaard, -e, v. 329.
 ſchaars, -ſch, 59.
 ſchaats, v.
 ſchabel, v.
 ſchabrak, v.
 ſchacht, v.
 ſchade, v. 329.
 ſchaduw, -e v. 329.
 ſchakel, v. 329.
 ſchako, v. 52.
 ſchal, m.
 ſchalie, v. 329.
 ſchal, m.
 ſchalie, v. 329.
 ſchalkſch, 59.
 ſchalm, m.
 ſchalmei, v.
 ſchandaal, o.
 ſchans, v. 57.
 ſchaprade, v. 329.
 ſchar, -re, v. 329.
 ſcharlei, v.
 ſcharmer, o.
 ſchat, m.
 ſchedel, m.
 ſcheede, v.
 ſcheel, 25.
 ſcheen, v. 25.
 ſcheerling, v. 325.
 ſcheet, m. 324.

scheg -ge, v. 321.
schei, v. 25.
schel, v.
schelen, 25.
schelf, -ve, 329.
schelp, v.
schemer, m. 328.
schenkage, v. 329.
schenkel, m. 328.
schennis, v. 329.
schep, m.
schepel, o.
schepeling, m. v. 326.
schepen, m. 25.
scheppen, 144.
schepter, m. 328.
scheren, 144.
scherf, v. 329.
scherm, (bescherming) v.
 (schut) m.
scherts, v.
schets, v.
scheurbuik, v.
scheut, m.
schicht, m.
schijf, v.
schijn, m. 324.
schik, m.
schil, v.
schilderij, v. o. 329.
schildwacht (persoon) m. 324
 (wachters) v.
schilfer, v. uitz. op 328.
schim, v.
schimmel (paard) m. (plant) o.
schimp, m.
schin, -ne, v. 329.
schink, m.
schinkel, m. 328.
schip, o. 81.
schipbreuk, v.
schipbreukeling, m. v. 316.
schoef, v.
schoen, m.

schoer, m.
schoffel, v. uitz. op 328.
schoft (persoon) m. (schouder,
 v. werktijd)
schok, m. 328 (zestigtal) o.
schol, v.
scholen, 25.
scholier, 25.
schommel, m. 328.
schonk, v.
schoof, v. 25.
schoon, *schooner*.
schoener, m. 325.
schoor, m. 324.
schoot, m. *schooten*.
schop, (stoot) m. 328 (schom-
 mel) v.
schoren, 25.
schorpioen, m.
schors, v.
schorsen, 57.
schort, v. (doek) m.
shotel, m. 328.
schots, v. 56.
schots, -sch, 59.
schouder, m. 328.
schout-bij-nacht, m. 89.
schouw, v.
schraag, v.
schraab, v.
schram, v.
schränk, v.
schransen, 57.
schrap, v.
schrede, v. 329, 25.
schreef, v.
schreeuw, m. 328.
schrift (bijbel) v. (geschrift) o.
schrijftuur, v.
schrijdelings, -sch, 59, 197.
schrijn, o. 35.
schrik, m.
schroef, v.
schromen, 25.

schrompel, v. uitz. op 328.
schroom, m.
schub, -be, v. 329.
schuif, v.
schuier, m. 328.
schuins, -sch, 59.
schuit, v. 325.
schuld, v.
schurft, v. o.
schutting, v. 329.
schuur, v.
scorbut, o.
secretaris, m. 53.
sedert, 25.
segrijn, o. 35, 327.
sein, o. 33.
seizoen, o. 33.
sekreet, o. 25.
sekse, v. 329.
sekte, v. 329.
selderij, v. 33.
September, m. 324.
serafijn, m. 33.
serge, v. 325.
sering, v.
serpentijn, v. 33.
sfeer, v.
sier, v.
sieraad, o. 88.
sigaar, v.
sijfelen, 33.
sijpelen, 34.
sijs, m.
sijsje, o. 35.
sik, v.
sikkel (werktuig) v. (munt) m.
 324.
sim, v.
sinds, 56.
singel, m. 328.
sintel, m. 328.
sireen, v. 25.
sits, v. 327.
sjees, v. 25, 33.

sjerp, v.
sjouw, v.
slaafs, -sch, 59.
slaap, m. 328.
slab, -be, v. 329.
slacht, v.
slag, m. 324 (soort) o.
slak, v.
slang, v.
slede, v. 329.
slee, v.
sleep, m. 328.
slepen (geslept worden), *slee-
pen* (voorttrekken).
sleet, v.
slei, v.
slemp (drank) v. (brasserij) m.
 324.
slendriaan, m.
slenter, m. 328.
slet, v.
sleter, m. 328.
sleutel, m. 328.
slib, -be, v. 329.
slier, m.
sliet, v.
slij, v.
slijk, o. 34.
slijm, o. 34.
sljytage, v. 329.
slinger, m. 328.
slinks, -sch, 59.
slip, v.
slobbe, v. 329.
sloep, v.
sloerie, v. 48.
sloester, m. 328.
slof, v.
slok, m. 328.
slomp, m.
sloof, m. v. 25, 326.
sloof, *slooven* (voorschoot) v.
sloop, *sloopen*, v.
sloopen, *sloopte*, 26.

- sloot*, v. 25.
slorp, m.
sluier, m. 328.
sluimer, m. 328.
sluis, v. 57.
slurf, v.
smaad, m. 324.
smacht, v.
smak, m. (schip) v. 325.
smaragd (steen) m. (stof) o.
smeden, *smeedde*, 25.
smeeken, 25.
smeren, *smeerde*.
smergel, v. 325.
smet, v.
smid, m. 81.
smidse, v. 329.
smijt, v.
smoel, m.
smoken, *smookte*, 25.
smook, m. 328.
smoren, *smoorde*.
smousen, 27.
smuk, m. 338.
smul, v.
snaar, v.
snak, m. 328.
snap, m.
snaphaan, m. 333.
snars, v. 57.
snauw, m. 328.
snauw, v. 325.
snavel, m. 328.
sneb, -be, v. 329.
snede, v. 25.
snedig, 25.
snees (twintigtal) o.
sneeuw, (blankheid) o.
snek, v.
snel, v.
snert, v. 325.
sneeven, *sneefde*.
snik, m. 328.
snik (vaartuig) v. 325.
- snip*, v.
snipper, v. uitz. op 328.
snit, m.
snoek, m.
snoet, m.
snood, *snooder*.
snor, m. (baard) v.
snuf, v.
snuij, v. 325.
snuit, m. (vlas) v.
snniter, m. 328.
sober, 25.
sociëteit, v. 33.
soda, v. 325, 25.
soep, v. 325.
soes, v. (dommel) m.
soja, v. 25.
soldij, v. 35.
solfer, v. o. 325, 327.
som, -me, v. 328.
soort, v. o.
sop, v. o. 325, 327.
spade, v. 329.
spaak, v.
spaan, v.
spaander, m. 328.
spalier, o.
spalk, v.
spalt, v.
span, v. (gespan) o.
spang, v.
spant, o.
spar, v.
spark, v.
spat, v.
spatel, v. uitz. op 328.
specerij, v. 35.
specie, v. 25. 329.
specht, m.
speek, v.
speelsch, 59.
speen, v.
speer, v.
speet, v.

- speld*, v.
spelonk, v.
spelt, v. 325.
spenen, speende, 25.
spiegel, m. 328.
spier, v.
spiering, m. (stof) v. 325.
spies, v.
spijker, m. 328.
spijl, v.
spijs, -ze, v. 35, 329,
spikkel, m. 328.
spil, v.
spin, v.
spinazie, v.
spint, o.
spit, o. 81.
spits (punt) v. 't *spits* afbijten.
spits, 59.
spleet, v.
splint, v.
splinter, m. 328.
splits, v.
spoed, m.
spoel, v.
spoken, spookte, 25.
spon, v.
sponning, v.
spons, v.
spook, o. 25.
spoor (prikkel) v. (voetspoor)
 o. 25.
sporen, 25.
sporreling, v.
sport, v.
spot, m. 324.
spraak, -e, v. 329.
sprank, v.
sprankel, v.
spreeuw, v.
sprei, , v.
spreiden, spreidde.
spreukel, v.
spreuk, v.
- spriet*, m.
sprinkhaan, m. 333.
spits, v. 329.
sproet, v.
sprokkel, m. 328.
sprong, m.
sprout, v.
spruit, v.
spui, o.
spuit, v.
staaf, v.
staak, m. 324.
staar, v.
staart, m.
staat, m.
staatsie, v. 329.
stad, v. 21.
staf, m.
stag, o.
stal, m.
stam, m.
stamper, m. 328.
stand, m. 324.
stander, m. 328.
stang, v.
stank, m. 328.
stap, m. 328.
stapel, m. 328.
star, -re, v. 329.
statie, v. 329.
stede, v. 329.
stedeling, m. v. 326.
steeg, v.
steek, m. 328, 25.
steel, m. 25.
steen, m. 25.
stegel, m.
steiger, m.
steil, 32.
stek, v. (bergplaats) o.
stekel, m. 328.
stekeling, m.
stel, o.
stelt, v.

- stem*, v.
stempel, m. 328.
stenen, 25.
steng, v.
stengel, m. 328.
stenograaf, m. 70.
ster, -re, v. 329.
sterfelijk, 60.
sterveling, m. v. 328.
steun, m. 328.
stevel, m. 25. 328.
steven, m. 328.
stevig, 25.
stijft, v. (sticht) o.
stijf, *stijver*.
stijfsel, v. 325, 327.
stijg, o.
stijl, m. 35.
stip, v.
stippel, v. uitz. op 328.
stoel, m.
stoep, v.
stoet, m. (brood) v.
stof (stuifzand) o. (stoffage) v.
stok, m. 328.
stoken, *stookte*.
stolp, v.
stomp, v. (stoot) m.
stond, m. *stonde*, v.
stoof, v. 25.
stool, v. 25.
stoom, m. 25.
stoop, v.
stoornis, v. 329.
stoot, m. 328.
stooter, m. 324.
stop, v.
stoppel, m. 328.
storen, *stoorde*, 25.
storm, m. 328.
stoven, 25.
straat, m.
straam, v.
straat, v.
- strandvond*, m. 328.
streek, m. 328 (list) v.
streel, v.
streelen.
streep, v. 25.
streng, v.
stengel, m. 328.
striem, v.
strijd, m. 328, 36.
strik, m.
strobbe, v. 329.
stronk, m.
stroo, o. 25.
strook, v.
strooken, 25.
stroom, m. 25.
stroopen, 25.
strop, m.
strot, m.
struif, v.
struik, v.
struis, m. (loodwit) v. 325.
stuik, m.
stuij, v.
stuit, m. (lichaamsdeel) v.
stuiter, m. 328.
stulp, v.
stut, m. 328.
stuur, o.
stuursch, 59.
suiker, v. 325.
sul, m.
smak m. (vaartuig) v. 328,
 329.
taak, v.
taal, v.
taart, v.
laats, v.
tabak, v. 325.
tabbaard, m. 328.
tabernakel, m.
taf, v. o.
tafel, v. uitz. op 328.
tak, m.

- taks*, m. (taak) v.
talis, v.
taling, m.
talk, v. 325.
talmud, m.
tamarinde, v. vgl. 324.
tamboer (persoon) m. (trom-
 mel) v.
tand, m.
tang, v.
tangens, v.
tap, m.
tapijt, o. 35.
taptoe, v.
tarbot, v.
tarief, o. 48.
tarra, v.
tarwe, v.
tas, m. 59.
tasch, v. 59.
tast, m. 328.
taxis, m.
teeder.
teef, v.
teek, v.
teeken, o. 25.
teelt, v.
teen, m. 25.
teen (twijg) v. 25.
teer, o.
teering.
tegel, m. 25.
tegen, 25.
teil, v.
teisteren, *teisterde*.
tekst, m.
tel, m. (paard) v.
telegraaf, v.
telen, *teelde*, 25.
telg, v.
teling, m. 25.
temen, *teemde*.
tempel, m. 328.
temper, m.
- tenor*, m.
tent, v.
tepel, m. 328.
teren, *teerde*.
term, m. 328.
termijn, m. 35. 328.
terp, v.
terpentijn, v. 35.
terrein, o. 33.
terts, v.
test, v.
teug, v.
teugel, m. 328.
tevens, 25.
tevergeefs, 63.
thans, 59.
thee, v. 325.
theriakel, v. 325.
tichel, m. 328.
tij, o.
tijd, m.
tijgen, 140, 141.
tijger, m. 328.
tijloos, v.
tijm, m.
tik, m. 328.
til, m. 328 (ophaalbrug, dui-
 ventil) v.
timber, m. 328.
tin, o.
tinne, v. 329.
tint (wijn) m. (kleur) v.
tip, m.
tyran, *tiran*, m.
tiretein, o. 33.
titel, m. 328.
tittel, m. 328.
tjalk, v. 325.
toast, m.
tobbe, v. 329.
tocht, m.
toer, m.
toets, m.
tol, m.

- tolk*, m.
ton, v.
tondel, *tonder*, o.
tong, v.
tonijn, m.
toog, v.
(be)toogen.
tooi, m. 328.
toom, m.
toomen.
toon, m. *toonen*, *tonen* 25.
tooneel, o. 25.
tooneelist, 25.
toorn, m. 60.
toorts, v.
top, m.
topaas (steen) m. (stof) o. 25,
 327.
tor, v.
toren, m. 326.
torschen, 59.
tortel, m. v. 326.
touter, m. 328.
traan (oogvocht) m. (vischolie)
 v. 325.
tralie, v. 48.
trap, m. (trappen) v.
tras, o. 327.
trechter, m. 328.
tred, m. 328.
trade, v. 329.
treeft, v.
trek, m.
tref, m. 328.
treffelijk, 60.
treil, m.
trein, m. 33.
trek, m. 328.
trens, v.
trenzen, 57.
treuzel, m. v. 326.
trezoor, o. 25.
triangel, m. 328.
trielje, v. 329.
trijp, o. 35.
trillioen, o.
triomf, m.
trits, v.
troef, v.
treep, m.
troffel, m. 328.
trog, m.
trom, v.
trommel, v. uitz. op 328.
tromp, v.
trompet, v. 325.
tronen (zetelen) 25.
troonen (lokken).
tronie, v. 329.
tronk, m.
troon, m. 25.
troop, m.
troost, m. 328.
tropee, v.
trots, m.
trots, -sch.
trouw, v.
truweel, o. 25.
tuberoos, v.
tucht, v.
tuil, m.
tuin, m.
tuischen, 59.
tuit, v.
tul, v.
tulp, v.
turf (voorwerp) m. (stof) v.
 325.
turkoois (steen) m. (stof) o.
tusschen, 59.
tweeling, m. v. 326.
twijfel, m. 328.
twijg, v. 34.
twijnen.
twist, m. 328.
ui, m.
uier, m. 328.
uil, m.

uitweiden.
ulevel, v.
universiteit, v. 33.
unster, v. uitz. op 328.
uur, *ure*, v. 329.
uwenthalve, 60.
vaag, v.
vaak, m. 328.
vaalt, -e, v. 329.
vaam, m.
vaan, v.
vaar, m.
vaars, v.
vaart, v.
vaas, v.
vacantie, v. 329.
vacatie, v. 329.
vacht, v.
vadem, m. 328.
vadsig.
val, m. 328.
val, -le, v. 329.
valk, m.
vallei, v.
van, m.
vanding, v. 328.
vang, v.
vangst, v.
vankier, 63.
var, m. 328.
varen, v. uitz. op 328.
vasten, v. uitz. op 328.
vazal, m. 324.
vedel, v. uitz. op 328.
veeg, m. (persoon) v.
veem, v.
veer, v. (overvaart) o.
veete, v. 329.
vegen, *veegde*, 25.
veil (te koop).
veilen (te koop aanbieden).
veilig, 31.
veinzen, 31.
velen, 25.

velg, v.
ven, v.
venijn, o. 35.
venkel, v. 325.
vennoot, *vennooten*.
venster, o.
verdedigen, 25.
verf, v.
verflensen, 57.
vergeefs, -sch 59.
vergiffenis, v. 329.
vergif, *vergift*, o.
verhelen, 25.
verheveling, 25.
verkeeren, 25.
verkiezlijk, 60.
verlangst, v.
verlegen, 25.
zich vermeien.
vermiljoen, o. 327
vernissen, *heb gevernist*.
verrassen, *verraste*, 59.
vers, o. 57.
versch, 59.
verschrikken, 137. (*overg.*) *verschrikte*, *heb verschrikt*.
vertoog, *vertoogen*, o.
vervelen, 25.
verten, *verfde*.
verwante, m. v. 326.
verweeren (verwederen) 25.
verweren (verdedigen) 25.
terzenen, v.
*verziere*n (verdichten), *versiere*n (optoocien).
vesper, v. uitz. op 328.
vest, -e, 329.
vesting, v. 329.
vezel, v. 25.
vierschaur, v. 333.
vies, 59.
vijf, 34.
rijand, m.
vijg, v. 325.

- vijl*, v. 34.
vijver, m. 35.
vijzel, m. 328.
vijzel (schroef) v.
vim, v.
vin, v.
vinger, m. 328.
vingerling, m.
vink, m.
violier, v. 325.
viool, v. 25.
visch (voorwerp) m. (stof) v.
vizier, 83.
vlaag, v.
vla, v. 82, 329.
vlag, v.
vlak, v. (vlakke) o.
vlam, m.
glas, o. 59.
vlecht, v.
vleesch, o. 59.
vleet, v.
vlegel, m. 25, 328.
vleien (fleemen), *vlijen* (gelegen komen).
vlek, v.
vlerk, v.
vleug, v.
vleugel, m. 320.
vlieg, v.
vlieger, m. 328.
vlier, v.
vliering, v.
vliet, m.
vlijm, v.
vlijt, v.
vloed, m.
vloek, m.
vloer, m.
vlok, v.
vlonder, *vonder*, *vondel*, m. 328.
vloo, v.
vloot, v. 25.
vlucht, v.
- vocaal*, v.
vod, -de, v. 329.
voeder, m. 328.
voeg, v.
voer, o.
voerage, v. 329.
voering, v. 329.
voet, m.
vogel, m.
vond, m. *vondst*, v.
vondeling, m. v. 326.
vondst, v.
vonk, v.
vonnis, o.
vont, v.
voor, *vore*, v. 25, 329.
voorloop (stof) v. 325.
voorwaarts, -sch, 197.
voos, 59.
voren, m. 25.
vork, v.
vorm, m. 328.
vorsch, m. 59.
vorst (persoon) m. ('t vriezen)
 v. (bovenste van 't dak) v.
vos, m. 59.
vouw, v.
vraag, v.
vraat, m.
vracht, v.
vragen, 146.
vrede, m. 329.
vrees, -ze, 25, 329.
vreezen, *vreesde*.
vreten, 139.
vreugde, v. 329.
vrij, *vrijer*.
vrijage, v. 329.
vrijdom, 331.
vrijen, 140.
vroedschap, v. 332.
vroolijk, 25.
vroom, 25.
vrucht. v.

vuilnis, v. *vullis*, o.
vuist, v.
vuns, 59.
waag, v.
waaien, 146.
waaiër, m. 328.
waan, m.
waar, v.
waard (land) v.
waarde, v. 329.
waardij, v.
waas, o.
wacht (persoon) m.
wachtel, m.
wade, v. 329.
wafel, v. uitz. op 328.
waggon, m.
wake, v. 329.
wal, m.
walg, v.
walgelig, 60.
walm, m.
walros, m.
wals, v.
wam, v.
wan, v.
wand, m.
wandel, m. 328.
wang, v.
want, o. (handschoen) v.
wapper, m. 328.
war, v.
warande, v. 329.
waring, v. 329.
warmte, v.
wars, 59.
was, *wasch*, v. 59.
wasdom, m. 331.
wasem, m. 328.
wasschen, 59.
wassen, 59.
wat, v.
watten, v.
web, o.

wed, v.
wederzijds, -sch, 59.
wee, o. 25.
weede, v. 25.
weedom, m. 331.
weeg, v.
week, v.
weeken, 25.
weelde, v. 329.
weenen, 25.
wees, m. v. 25, 326.
weet, v.
weg, m. (brood) v.
wegen, 144.
wei, v. 32, 325.
weide, v. 329.
weiden, *weidde*.
wei(d)man, *weitasch*, 333.
weifelen, *weifelde*.
weigeren, *weigerde*.
weinig, 30.
weit, v. 325.
wekelijks, -sch 59, 197.
wel, v.
welig, 25.
welvoeglijk, 60.
wen, v.
wenk, m. 328.
wenkbrauw, v.
wenschen, 59.
wereld, v.
werelds, -sch, 59.
weren, 25.
werf, v.
werken, 163.
wervel, m. 328.
wesp, v.
West, o. (nm. Indiën) v.
wet, v.
wetering, v.
weven, 25.
wezel, v. uitz. op 328.
wieg, v.
wieling, v. 329.

wig, -ge, v. 329.
wijd, 34.
wijf, o. 34.
wijk, v. 35.
wijl, v. 34.
wijn, m. 35, 325.
wijs, -ze, 329.
wijs, *wijzen* 59.
wijten, 140.
wijting, m. (stof) v. 329.
wijwater, *wijden* (heiligen).
wijzen, 140.
wik, v.
wil, m.
wildernis, v. 329.
wilg, m. 324.
wimpel, m. 328.
wind, m.
windas, o.
windel, m. 328.
winkel, m. 328.
winst, v.
winter, m.
wip, v.
wisch, v. 59.
wisschen, 59.
wisse, v. 329.
wissel, m. 328.
woede, v. 329.
woeker, m. 328.
woestewij, v. 329.
woestijn, v.
wol, v.
wolf, m.
wolk, v.
wond, -e, v. 329.
wonen, 25.
worg, m. 328.
worm, m. 328.
worp, m. 328.
worst, v.
wortel, m. 328.
wouw, m. (plant) v.
wraak, -e, v. 329.

wrak, o.
wraken.
wreed, *wreeder*.
wreef, v.
wreken, 145.
wrevel, m. 328.
wriemelen.
wrijven, 140.
wrikken, *wrikte*.
wringen, 137.
wroegen.
wrok, m. 329.
wrong, m.
wrongel, v. 325.
wulp, m.
wurm, m.
zaag, v.
zaak, v.
zaal, v.
zadel, m. 328.
zak, m.
zalf-ve, v. 329.
zalm, m. 328.
zang, m. 328.
zanik, m. v. 326.
zebra, m. 52.
zede, v. 329.
zee, v. 25.
zeef, v.
zeel, *zelen*, o.
zeelt, v.
zeem, o.
zeep, *zepen*, v.
bezeeren, *zeer*, 25.
zefir, *zefier*, nv.
zege, v. 25.
zegel, o. 25.
zegen (net) v. 25.
zegen (heilbede) m. 25.
zeil, o. 32.
zeis, v. 32.
zeisen, v. 32.
zeker, 25.
zemelen, v. 25.

zenuw, v. 329.
zet, m. 328.
zetel, m. 328.
zeug, -e, v. 325.
zeur, v.
zicht (zeis) v.
ziel, v.
ziellogen, *zieltoogde*.
zier, v.
zift, v.
zijd, 34.
zijde, v. 34.
zijde (kant) v. 34.
zijl, v. 34.
zijsje, o. 34.
silverling, m.
zin, m.
zinking, v. 329.
zit, m. 328.
zode, v. 25.
zodiak, m. 328.
zoeken, 163.
zoen, m. 328.
zolder, m. 328.
zomer, m. 25, 328.
zon, v.
zondagsch.
zonde, v. 329.
zone, v. 25.
zoo, 25.
zoogen, 25.
zool, v. 25.

zoom, m. 25.
zoop, m. 25.
zorg, v.
zucht ('t zuchten) m. (ziekte) v.
Zuid, o. (zuidelijke streek) v.
zuil, v.
zuip, v.
zuivel, o.
zult, v. o.
zuring, v. 325.
zusterschap, o. v. 332.
zwaai, m. 328.
zwabber, m. 328.
zwalp, m.
zwaluw, v.
zwam, o. (plant) v.
zwans, m.
zwavel, v. 325.
zweem, m.
zweemen, *zweemde*.
zweep, *zweepen*, v.
zweer, v.
zweeten, 25.
zwelg, m.
zwengel, m. 328.
zweren, 144.
zwerf, m. 328.
zwezerik, m.
zwier, m. 328.
zwijmel, *zwijmen*, 140.
zwijn, o. 34.
zwingel, m. 328.

Bij de Uitgevers dezes is mede verschenen:

NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST,

DOOR

Dr. P. J. COSIJN.

2 Stukken. I. *Etymologie* (2e druk) f 0.90. II. *Syntaxis* f 1.10.

BEKNOPTE

NEDERLANDSCHE SPRAAKKUNST,

DOOR

Dr. P. J. COSIJN.

Prijs f 0.80.

CACOGRAPHIE,

ten gebruike bij het Middelbaar Onderwijs,

DOOR

Dr. P. J. COSIJN.

Prijs f 0.60.

Vergelijkende Spraakleer

DER

NEDERLANDSCHE, HOOGDUITSCH EN ENGEISCHE TALEN,

voor Schoolgebruik bewerkt, door

Dr. P. J. COSIJN.

Prijs f 1.10.